

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

การกำกับดูแล
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กระทรวงมหาดไทย
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ตุลาคม ๒๕๖๕

คำนำ

กระทรวงมหาดไทยมีภารกิจที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุผลสำเร็จเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กฎหมายได้กำหนดหน้าที่และอำนาจในการดูแล และจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและ นายอำเภอ เป็นผู้ทำหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ เกิดสัมฤทธิ์ผลและเป็นประโยชน์ต่อประเทศโดยรวม กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข คู่มือการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภายใต้ กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่ครบถ้วน ถูกต้อง และทันสมัย และเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ตุลาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทนำ	
บทที่ ๑	๑
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
บทที่ ๒	๔
การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ	
๑. การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๙
ตรวจสอบให้เห็นชอบการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะ การเปลี่ยนแปลงเขตการยุบรวม และการรวม รับรวม และแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๒. โครงสร้าง/องค์การ	๒๒
โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๒.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๒๓
๒.๒ เทศบาล	๒๔
๒.๓ องค์การบริหารส่วนตำบล	๒๔
๓. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม	๒๖
๓.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๗
๓.๒ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น	๒๗
๓.๓ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๗
๓.๔ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น	๒๗
๓.๕ ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	๒๘
๔. การเลือกตั้งท้องถิ่น	๓๓
๔.๑ การปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๔
แทนหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น	

สารบัญต่อ

	หน้า
๔.๒ การสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	๓๔
๔.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในการเลือกตั้ง	๓๕
๔.๔ การแจ้งเหตุ กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายที่กำหนด	๓๕
๔.๕ การมอบหมายให้รับแจ้งเหตุการฉ้อโกงกระทำความผิด ตามมาตรา ๙๒ ในการเรียกรับ หรือยอมรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด	๓๖
๕. กิจการสภา	๓๘
๕.๑ การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก	๓๙
๕.๒ การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น	๔๐
๕.๓ การแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล	๔๐
๕.๔ การแต่งตั้งรองประธานสภาเทศบาล	๔๐
๕.๕ การจัดทำนโยบายของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีที่นายกองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นได้	๔๑
๕.๖ การให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ	๔๑
๕.๗ การดำเนินการของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ กรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการ แห่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม	๔๒
๖. อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย	๕๐
อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๑
๖.๑ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	๕๑
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๑
- กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐	๕๑
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙	๕๒
๖.๒ อำนาจหน้าที่ของเทศบาล	๕๓
เทศบาลตำบล	๕๓
เทศบาลเมือง	๕๔
เทศบาลนคร	๕๔
๖.๓ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	๕๕
๖.๔ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖
ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙	

สารบัญต่อ

หน้า

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕๘

ด้านการศึกษา

๗๔

๖.๕ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗๗

๖.๖ การย้าย/รวม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗๘

๖.๗ การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗๙

๖.๘ การเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๘๐

๖.๙ การเบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขัน
ทักษะทางการศึกษาในต่างประเทศ เป็นรายการนี้

๘๑

๖.๑๐ การจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ

๘๕

๖.๑๑ การจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘๗

๖.๑๒ การรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘๘

๖.๑๓ การเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๘๙

๖.๑๔ การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙๐

๖.๑๕ การเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙๑

ด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ

๙๕

๖.๑๕ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๙๖

๖.๑๖ การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการอนุมัติด้านการบริหาร

๑๑๓

งบประมาณ ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๖.๑๗ การให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑๖

๖.๑๘ การอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณและเบิกจ่ายงบประมาณในการ
จัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑๙

๖.๑๙ การตั้งเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๒๑

๖.๒๐ การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๒๓

๖.๒๑ การเบิกจ่ายค่าวัสดุเครื่องแต่งกายของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

๑๒๖

๖.๒๒ การใช้เงินทุนสำรอง สะสม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๒๘

๖.๒๓ การเบิกค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

๑๓๐

๖.๒๔ การเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเดินทางไปราชการของผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

๑๓๓

๖.๒๕ การเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

๑๓๖

๖.๒๖ การยกเว้นตราเครื่องหมาย และอักษรย่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการ
เปลี่ยนแปลงประเภทรถ

๑๓๘

ด้านการบริหารงานบุคคล

๑๔๐

๖.๒๗ การประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีไม่มีนายก
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๔๑

สารบัญต่อ

	หน้า
๖.๒๘ การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ประเภทบริหารท้องถิ่น และตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษา	๑๔๔
๖.๒๙ การโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น	๑๕๐
๖.๓๐ การลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น	๑๕๓
๖.๓๑ การพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๑๕๕
ด้านการสาธารณสุข	๑๕๗
๖.๓๒ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด กรณีโรคติดต่อไวรัสโคโรนา-2019	๑๕๘
๖.๓๓ การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๕๙
๖.๓๔ การส่งเสริมการบริหารจัดการตลาดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๖๑
ด้านแผนพัฒนา แผนชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๖๖
๖.๓๕ บทบาทหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑๖๗
๖.๓๖ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘	๑๗๕
๖.๓๗ การดำเนินกิจการของคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๗๙
ด้านกฎหมายอื่น ๆ	๑๘๑
๖.๓๘ ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก	๑๘๒
๖.๓๙ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ในการกำกับ ติดตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)	๑๘๔
๖.๔๐ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ในการกำกับดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน	๑๘๖
๖.๔๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ในการกำกับดูแลการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑๘๘
๖.๔๒ การจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๙๒
๖.๔๓ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๑๙๔
๖.๔๔ การเปรียบเทียบปรับ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕	๒๐๐
๖.๔๕ การเปรียบเทียบคดี ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๒๐๓
๖.๔๖ อำนาจในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน	๒๐๖
๖.๔๗ การรายงานการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๐๗
๖.๔๘ การรายงานการเงินประจำปี ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๑๐
๖.๔๙ การปฏิบัติงานของศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๑๒

สารบัญต่อ

หน้า

๗. การใช้อำนาจในการกำกับดูแล

๒๑๙

๗.๑ การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๒๐

๗.๒ กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด
หรือผู้บริหารท้องถิ่น ออกคำสั่งทางปกครอง

๒๒๔

๗.๓ กระบวนการความรับผิดชอบทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๓๕

๗.๔ การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น

๒๔๗

หรือรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง และการยุบสภาท้องถิ่น

๗.๕ ลักษณะต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒๕๙

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๔ ได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค และตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนา และให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำ ประสาน และบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่น และวางระบบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (๓) ดำเนินการจัดทำ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) กำหนดแนวทางและจัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
- (๕) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง การงบประมาณ การพัสดุ การจัดเก็บรายได้ และการประกอบกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งวางระบบตรวจสอบระบบการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการบริการสาธารณะและการศึกษาในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๗) กำหนดแนวทาง วางระบบ และสร้างตัวชี้วัดเพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- (๘) ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๙) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๑๐) พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของกรม
- (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผลผลิตที่เกิดจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยการแบ่งอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ประชาชน มีฐานะเป็นนิติบุคคล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๐ ได้กำหนดให้ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่

และอำนาจดูแล และจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ...” ด้วยลักษณะอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งการใช้ดุลพินิจในเรื่องต่าง ๆ ส่งผลต่อประชาชนโดยตรง ทั้งในส่วนที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ จึงได้กำหนดให้มีผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่หน่วยงานหนึ่ง มีอำนาจในการควบคุมหรือตรวจสอบหน่วยงานหนึ่ง ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่คอยสอดส่อง ติดตาม ให้คำชี้แนะแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำบริการสาธารณะได้ตามมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และยังเป็นการกำกับการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปโดยถูกต้อง เหมาะสม หากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบด้วยกฎหมาย หรือประพฤติปฏิบัติตนฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมาย จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการสอบสวน หรือวินิจฉัยสั่งการ แล้วแต่กรณีเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดผู้นั้น ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการกำกับดูแลของผู้มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงเป็นที่มาของการจัดทำคู่มือผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ (เล่มที่ ๒) ซึ่งได้มีการจัดพิมพ์มาแล้ว ๑ เล่ม และในเล่มที่ ๒ นี้ ได้มีการแก้ไขปรับปรุง และเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ ที่มีการแก้ไขและเพิ่มเติมใหม่ให้สมบูรณ์ ครบถ้วน สามารถใช้เป็นคู่มือในการกำกับดูแลได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

.....

บทที่ ๑

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) คือ การที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ โดยมีความเป็นอิสระ ในการบริหารงานและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการตามกฎหมายและภายใต้การกำกับดูแลที่เหมาะสม

การกำกับดูแล (Supervision) หมายถึง ความสัมพันธ์ที่หน่วยงานหนึ่งมีอำนาจในการควบคุมหรือ ตรวจสอบหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนให้ถูกต้อง ตามที่กฎหมายกำหนด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ ได้กำหนดในเรื่องการปกครอง ส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

๑) โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ภายใต้บังคับมาตรา ๑ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามวิธีการและรูปแบบขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

๒) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการ ดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงาน ของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้

ฯลฯ

๓) การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๐ วรรคห้า กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

๔) รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๐ วรรคสี่ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเอง โดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

๕) การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๑ การบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องใช้ระบบคุณธรรมและคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ การจัดให้มีมาตรฐานที่สอดคล้องกันเพื่อให้สามารถพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้

๖) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๕๓ ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๕๔ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อขึ้นเพื่อเสนอข้อบัญญัติหรือเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

๒. ความหมายของคำว่า “อำนาจบังคับบัญชา” กับ “อำนาจกำกับดูแล”

อำนาจบังคับบัญชา คือ อำนาจที่ผู้บังคับบัญชาใช้กับผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น รัฐมนตรีใช้อำนาจบังคับบัญชาเหนือข้าราชการทั้งหมดในกระทรวงของตน อำนาจบังคับบัญชาจึงเป็นอำนาจที่ไม่มีเงื่อนไข อย่างไรก็ตาม อำนาจนี้จะต้องไม่บังคับหรือก่อให้เกิดความไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้น ผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามีสิทธิที่จะสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการในสิ่งที่เขาเห็นควรและมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือยกเลิกคำวินิจฉัยของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เสมอ เว้นแต่จะมีกฎหมายและระเบียบข้อบังคับบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

อำนาจกำกับดูแล นั้นต่างกับอำนาจบังคับบัญชาเป็นอย่างมาก อำนาจนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะผู้ควบคุมและผู้ถูกควบคุม

^{*}สมคิด เลิศไพฑูรย์,กฎหมายการปกครองท้องถิ่น, (ธรรมกมลการพิมพ์,๒๕๕๐), น. ๗๑-๗๒

อำนาจกำกับดูแล นั้นต่างกับอำนาจบังคับบัญชาเป็นอย่างมาก อำนาจนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปในลักษณะผู้ควบคุมและผู้ถูกควบคุม

ดังนั้น อำนาจกำกับดูแลจึงเป็นอำนาจที่มีเงื่อนไขอำนาจนี้จะมีได้ก็แต่ในกรณีและในรูปแบบที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้เท่านั้น และอำนาจกำกับดูแลเป็นอำนาจที่ไม่สามารถออกคำสั่งได้ กล่าวโดยสรุป บุคคลในทางกฎหมายมหาชนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลนั้นจะต้องรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้มีขึ้นได้ก็เพราะมีพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองระบุไว้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกำกับดูแลเพียงแต่ควบคุมว่ามีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่เท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจออกคำสั่งเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

ความแตกต่างระหว่าง “อำนาจบังคับบัญชา” กับ “อำนาจกำกับดูแล

ประเด็น	อำนาจบังคับบัญชา	อำนาจกำกับดูแล
๑. พิจารณาจากจำนวนองค์กร	เป็นนิติสัมพันธ์ภายในองค์กรเดียวหรือนิติบุคคลเดียว	เป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างองค์กรหรือระหว่างนิติบุคคลสองนิติบุคคล
๒. พิจารณาจากลักษณะของการกระทำ	โดยทั่วไปเป็นคำสั่งภายในของฝ่ายบริหาร ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง	เป็นคำสั่งทางปกครอง
๓. พิจารณาจากขอบเขตของอำนาจ	อำนาจบังคับบัญชาเป็นอำนาจกว้างขวาง ผู้บังคับบัญชาสามารถควบคุมได้ทั้งความชอบด้วยกฎหมายและความเหมาะสมของการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา	อำนาจกำกับดูแลเป็นอำนาจที่มีอย่างจำกัดเฉพาะการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น
๔. พิจารณาจากการก่อตั้งของอำนาจ	ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายบัญญัติโดยชัดแจ้ง	การกำกับดูแลจะมีได้ก็แต่โดยกฎหมายและเท่าที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

๓. รูปแบบในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สามารถแยกพิจารณาได้ด้วยกัน ๒ กรณี คือ การกำกับดูแลโดยตรงกับการกำกับดูแลโดยอ้อม

๓.๑ การกำกับดูแลโดยตรง แยกพิจารณาได้ดังนี้

- ๓.๑.๑ การกำกับดูแลตัวบุคคล เช่น การสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- ๓.๑.๒ การกำกับดูแลเหนือองค์กร เช่น การยุบสภา การสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่
- ๓.๑.๓ การกำกับดูแลการกระทำ
  - (๑) การให้ความเห็นชอบและการอนุญาตหรืออนุมัติ
  - (๒) การสั่งเพิกถอนหรือสั่งระงับยับยั้ง และการสั่งยกเลิก
  - (๓) การดำเนินการแทน

๓.๒ การกำกับดูแลโดยอ้อม แยกพิจารณาได้ดังนี้

- ๓.๒.๑ การใช้เงินอุดหนุนเป็นมาตรการในการกำกับดูแล
- ๓.๒.๒ การใช้สัญญามาตรฐาน

บทที่ ๒

การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ

๑. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน^๒

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดเกี่ยวกับผู้ใช้อำนาจในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

(๑) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ตามกฎหมาย

(๓) นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

โดยสรุป กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรายละเอียดของการกำกับดูแล ต้องเป็นไปตามกฎหมายซึ่ง อาจเป็น กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายอื่น และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผ่านส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่นและมีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติราชการที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่น

๒. การกำกับดูแลตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ การกำกับดูแลองค์กรบริหารส่วนจังหวัด

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยกำหนดเรื่องการใช้อำนาจการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ ดังนี้

๒.๑.๑ การกำกับดูแลตัวบุคคล

๑) การสั่งให้นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองคการบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๗๙)

เมื่อความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่า นายกองคการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองคการบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดิน ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่สั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

^๒ อนุชา ฮุนสวัสดิกุล และคณะ, บทสรุปสำหรับผู้บริหาร เรื่อง การศึกษารูปแบบและวิธีการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), น ๖

ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า นายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด รองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด หรือรองประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดผู้ใดกระทำความผิดตามที่ถูกลสอบสวน ให้ผู้ว่าราชการจ้งหวัดรายงานให้รัฐมนตรีพิจารณาและสั่งให้พ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง

ในกรณีทีรัฐมนตรีเห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมจะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนสั่งการก็ได้

๒) การสั่งให้นายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด รองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด หรือรองประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด หยุดปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๗๗ วรรคห้า)

เมื่อนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด รองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด หรือรองประธานสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้ว่าราชการจ้งหวัดจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการอยู่ในหน้าที่อาจเกิดความเสียหายแก่องค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดหรือแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมิได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้ว่าราชการจ้งหวัดสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

๓) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด รองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด เลขานุการนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ที่ปรึกษานายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด และสมาชิกภาพของสภาองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด สิ้นสุดลงหรือไม่

๓.๑) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด รองนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด เลขานุการนายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด ที่ปรึกษานายกองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัด สิ้นสุดลงหรือไม่ ด้วยเหตุดังนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑

(๒) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๔/๓ ดังนี้

(๒.๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๒.๒) รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๒.๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค้การบรหิรส่วนจ้งหวัดนั้น หรือองค้การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีข้อสงสัยความเป็นนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นการให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๗/๑ วรรคสอง)

๓.๒) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สิ้นสุดลงหรือไม่ ด้วยเหตุดังนี้

(๑) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔ วรรคสอง หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๔/๓ วรรคสาม (เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม)

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีข้อสงสัยหรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (๓) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นการให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัคร

รับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๑ วรรคสองและวรรคสาม)

๒.๑.๒ การกำกับดูแลองค์กร : อำนาจการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑) การยุบสภากรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนหรือประโยชน์ของประเทศ เป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ (มาตรา ๘๐)

๒) การยุบสภากรณีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วพลางไปก่อน ในกรณีนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีมีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา ๕๕/๑)

๓) การยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีไม่อาจจัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งแรกได้ หรือไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา ๒๒ วรรคหก)

๔) การยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงเพราะราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกันทั้งหมด (มาตรา ๑๑ วรรคสาม)

๒.๑.๓ การกำกับดูแลการกระทำ

๑) อำนาจในการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ (มาตรา ๕๓)

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติแล้ว ให้ส่งร่างข้อบัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ หากพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

๒) อำนาจในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการระงับการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการได้

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้

๒.๒ การกำกับดูแลเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนก็ได้ โดยกำหนดเรื่องการใช้อำนาจการกำกับดูแลไว้ ดังนี้

๒.๒.๑ การกำกับดูแลตัวบุคคล

๑) การสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๓/๑)

เมื่อความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอที่สั่งการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง

เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลผู้ใด กระทำความผิดตามที่ถูกละเมิด ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกละเมิดพ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการสอบสวนของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาและสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี โดยในคำสั่งดังกล่าว ให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมจะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนสั่งการก็ได้

๒) การสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล หยุดปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๗๓ วรรคสาม)

เมื่อนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอจะสั่งให้ผู้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่ากระอยู่ในหน้าที่อาจเกิดความเสียหายแก่เทศบาลหรือแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมิได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอสั่งให้ผู้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

๓) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขาธิการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และสมาชิกภาพของเทศบาล สิ้นสุดลงหรือไม่

๓.๑) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขาธิการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี สิ้นสุดลงหรือไม่ ด้วยเหตุดังนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบื้อง

(๒) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ จตุทศ ดังนี้

(๒.๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๒.๒) รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๒.๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับเทศบาลนั้น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตน ระหว่างกัน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีข้อสงสัยความเป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขาธิการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๘ เบื้องต้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ ข้อสงสัยหรือหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขาธิการ นายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะ ที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจาก การเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณี ที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับ ระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๔๘ ปัญญัติ วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา ๔๘ โสฬส วรรคสาม)

๓.๒) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล สิ้นสุดลงหรือไม่ ด้วยเหตุดังนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง

(๒) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ จตุตศ วรรคสาม (เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับเทศบาลนั้น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม)

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีข้อสงสัยหรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (๑) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้ว เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ข้อสงสัยหรือหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวน จากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะ ที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลัง

ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด (มาตรา ๑๙ วรรคสองและวรรคสาม)

๒.๒.๒ การกำกับดูแลองค์กร : อำนาจการยุบสภาเทศบาล

๑) การยุบสภากรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้

เมื่อมีกรณีข้างต้นหรือกรณีอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาเทศบาลแล้วให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นใหม่ภายใน ๔๕ วัน (มาตรา ๗๔)

๒) การยุบสภากรณีสภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้น ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่แล้วพลางไปก่อน ในกรณีนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล (มาตรา ๖๒ จัตวา)

๓) การยุบสภาเทศบาลกรณีไม่อาจจัดประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกได้ หรือไม่อาจเลือกประธานสภาเทศบาลได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา ๒๔ วรรคสาม)

๔) การยุบสภาเทศบาลกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเพราะราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกันทั้งหมด (มาตรา ๑๙ วรรคสี่)

๒.๒.๓ การกำกับดูแลการกระทำ

๑) อำนาจในการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ (มาตรา ๖๒)

เมื่อสภาเทศบาลได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติแล้ว ในกรณีเทศบาลตำบลให้ส่งร่างเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนครให้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน หากพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับเทศบัญญัตินั้น

๒) อำนาจในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลและการระงับการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒)

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในเขตจังหวัด ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากเทศบาล มาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายนายอำเภอ

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายเห็นว่า การปฏิบัติการของเทศบาลเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ

มีอำนาจหน้าที่ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้

๒.๓ การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยกำหนดเรื่องการใช้อำนาจการกำกับดูแลของนายอำเภอไว้ ดังนี้

๒.๓.๑ การกำกับดูแลตัวบุคคล

๑) การสั่งให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ้นจากตำแหน่ง (มาตรา ๙๐/๑ และมาตรา ๙๒)

เมื่อความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรต่อนายอำเภอว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอที่สั่งการให้นายอำเภอดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง

เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำ ความผิดตามที่ถูกระงับสอบสวน ให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นควรให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมจะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนสั่งการก็ได้

๒) การสั่งให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หยุดปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๙๐/๑ วรรคสาม)

เมื่อนายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว นายอำเภอจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการอยู่ในหน้าที่อาจเกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นการอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้นายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่

๓) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงหรือไม่

๓.๑) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงหรือไม่ เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑ หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒ (มาตรา ๖๔ วรรคสองและวรรคสาม ประกอบมาตรา ๖๔/๑ วรรคสาม)

เมื่อนายอำเภอมีข้อสงสัยความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑ ให้นายอำเภอสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่นายอำเภอสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกิน ๒ ปี

เมื่อนายอำเภอวินิจฉัยว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พ้นจากตำแหน่ง ให้นายอำเภอประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นการให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

๓.๒) การวินิจฉัยกรณีมีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงหรือไม่ ด้วยเหตุดังนี้ (มาตรา ๔๗ ตรี วรรคสองและวรรคสาม)

(๑) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๒) มีได้อยู่ประจำในเขตเลือกตั้งเป็นระยะเวลาติดต่อกันเกิน ๖ เดือน

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิ หรือกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒ วรรคสาม (เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม)

เมื่อนายอำเภอมีข้อสงสัยหรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงตาม (๔) ให้นายอำเภอสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อนายอำเภอวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลง ให้นายอำเภอประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะพ้นตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม

โดยในคำวินิจฉัยให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่ง ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นการให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าวทั้งนี้ คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

๒.๓.๒ การกำกับดูแลองค์กร : อำนาจการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) การยุบสภากรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

เมื่อมีกรณีข้างต้นหรือกรณีอื่น ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน ๔๕ วัน (มาตรา ๙๑)

๒) การยุบสภากรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วพลางไปก่อน ในกรณีนี้ให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๘๗/๒)

๓) การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีไม่อาจจัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกได้ หรือไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้

นายอำเภอต้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มาประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ ตามกำหนดเวลาหรือมีการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ นายอำเภออาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา ๕๓)

๔) การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเพราะราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพร้อมกันทั้งหมด (มาตรา ๔๗ ตรี วรยศลี)

๒.๓.๓ การกำกับดูแลการกระทำ

๑) อำนาจในการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ (มาตรา ๗๑ วรรคสาม)

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

๒) อำนาจในการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและการระงับการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๙๐)

นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ให้นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือ สอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบก็ได้

เมื่อนายอำเภอเห็นว่าการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปในทางที่อาจ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเสียหายแก่ราชการ ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควร จะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้

การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการ จังหวัดแล้วแต่กรณี ไม่มีผลผูกพันองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. “การมอบอำนาจ” กับ “การมอบหมาย” ในการปฏิบัติราชการ

๓.๑ การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สรุปลักษณะสำคัญ ดังนี้^๑

๑) ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่สร้างอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด จะพึงปฏิบัติ มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่ง นั้นสามารถมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

๒) คำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่ง” ตามความในมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี แต่เพียงผู้เดียว มิได้หมายความรวมถึงผู้ใช้อำนาจในนามคณะบุคคล เช่น คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ เว้นแต่ เป็นกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการดำเนินการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดเป็นผู้ใช้อำนาจแทน

๓) การลงนามในหนังสือราชการ เมื่อผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดแล้ว หากผู้ดำรง ตำแหน่งนั้นจะใช้อำนาจที่รับมอบในการดำเนินการใด ๆ ให้ผู้รับมอบอำนาจนั้นลงนามในฐานะปฏิบัติราชการแทน ผู้มอบอำนาจชั้นต้น

๔) เมื่อผู้มอบอำนาจได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดปฏิบัติราชการแทนแล้ว คำสั่งนั้น ย่อมมีผลผูกพันให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับมอบอำนาจนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอำนาจตามที่ ได้รับมอบอำนาจไว้

๕) การมอบอำนาจต่อผู้มอบอำนาจจะต้องกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจมอบอำนาจนั้นให้ผู้ดำรง ตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไปไว้ในหนังสือหรือคำสั่งมอบอำนาจด้วย รวมทั้งจะต้องกำหนดตัวผู้ดำรง ตำแหน่งอื่นที่ให้เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนไว้ด้วย หากไม่ได้กำหนดให้มอบอำนาจต่อไว้ ผู้รับมอบอำนาจก็ไม่อาจ มอบอำนาจต่อให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นได้

^๑สำนักงาน ก.พ.ร.แนวทางการมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ.๒๕๕๐,(๒๕๕๒)

๖) เมื่อได้มีการมอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจให้เป็นไปโดยถูกต้องตามที่กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือระเบียบปฏิบัติราชการกำหนด และมีอำนาจแนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้

๓.๒ การมอบหมาย*

การมอบหมายในการปฏิบัติราชการเป็นกรณีที่กฎหมายเฉพาะมีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่ใด ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และยังกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถมอบหมายให้ผู้อื่นใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ ได้ กรณีนี้ไม่ใช่การมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดินที่ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนหรือทำการผู้มอบอำนาจในลักษณะตัวการตัวแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แต่จะต้องถือว่าผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ตั้งเช่นเป็นอำนาจของตนเอง โดยผู้ได้รับมอบหมายสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจและใช้อำนาจในนามตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของการมอบหมายนั้น ๆ หรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

๓.๓ ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง (ในกรณีผู้ทำคำสั่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (เรื่องเสร็จที่ ๗๔/๒๕๕๔) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้อธิบายเกี่ยวกับ “การมอบหมาย” และ “การมอบอำนาจ” สรุปได้ว่า ตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบคำนิยามคำว่า **“มอบอำนาจ”** ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการมอบอำนาจไว้ว่า ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้มอบอำนาจย่อมมีดุลพินิจที่จะมอบอำนาจให้แก่ผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่นหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนตามที่ได้รับมอบอำนาจในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ ซึ่งการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนในกรณีนี้จะกระทำต่อเมื่อผู้มอบอำนาจต้องเป็นผู้มีอำนาจหรือใช้อำนาจหรือสั่งการได้ตามกฎหมาย แต่ได้มอบอำนาจให้บุคคลอื่นปฏิบัติราชการแทนตน และบุคคลผู้ได้รับมอบอำนาจนั้นสามารถลงนามในฐานะผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ใช้อำนาจได้ อย่างไรก็ตาม หลักของการมอบอำนาจนี้ เนื่องจากผู้มอบอำนาจยังต้องเป็นผู้รับผิดชอบในอำนาจของตน ผู้มอบอำนาจจึงต้องคำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมตามสภาพตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจ รวมทั้ง สามารถวางแนวทาง กำหนดรายละเอียด และกำกับดูแลวิธีปฏิบัติราชการเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการมอบอำนาจเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหรือลักษณะของงานที่ได้รับมอบด้วย

“การมอบหมาย” นั้น เมื่อมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดไว้เฉพาะหลักเกณฑ์ของ “การมอบอำนาจ” ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติราชการแทนเท่านั้น ดังนั้น หากเป็นกรณีที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีใด ได้กำหนดเรื่อง การสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นไว้แล้ว ก็ย่อมเป็นไปตามนั้น เนื่องจากเป็นอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

* นางกรรรา บุญศิริ, ผลทางกฎหมายของการมอบหมายอำนาจในการปฏิบัติราชการ, (<https://www.krisdika.go.th/data/outsitedata๑๖/file/act๑๕.pdf>)

โดยผู้มอบหมายสามารถมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการหรือดำเนินการได้ โดยผู้ได้รับมอบหมายสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจและใช้อำนาจในนามตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของการมอบหมายนั้น ๆ หรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ เช่น มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการน้ำบาดาลในเขตน้ำบาดาลใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินในเขตน้ำบาดาลนั้นหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

ดังนั้น หากผู้บริหารเทศบาลตำบลอัมพวาซึ่งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมเจ้าท่า ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ แล้ว ก็มีฐานะเป็น “เจ้าท่า” เช่นเดียวกับอธิบดีกรมเจ้าท่า โดยไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมเจ้าท่า ซึ่งหากผู้บริหารเทศบาลตำบลอัมพวาออกคำสั่งทางปกครองใด ๆ ให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของหรือครอบครองสิ่งปลูกสร้างที่รुकล้ำล้ำน้ำรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปภายในระยะเวลาที่กำหนด และถ้าผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่เห็นด้วยและได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าว กรณีนี้ผู้มีอำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น จะต้องเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ (๑๐) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ความแตกต่างระหว่าง “การมอบอำนาจ” กับ “การมอบหมาย”^๕

ประเด็น	การมอบอำนาจ	การมอบหมาย
กฎหมายที่ให้อำนาจ	๑. พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒. พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐	กฎหมายเฉพาะ
การใช้อำนาจ	๑. ผู้รับมอบอำนาจไม่มีอำนาจเป็นของตนเอง แต่เป็นการปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอำนาจเท่านั้น ๒. ผู้รับมอบอำนาจกระทำการได้เฉพาะในขอบอำนาจที่ได้รับมอบ หากกระทำเกินกว่าที่ได้รับมอบอำนาจ การกระทำนั้นย่อมไม่ผูกพันผู้มอบอำนาจ	๑. ผู้รับมอบหมายใช้อำนาจในนามของตน มิใช่เป็นการปฏิบัติราชการแทน ๒. ผู้รับมอบหมายสามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจในนามตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และขอบเขตของภารกิจที่ได้รับมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้
ผลของการใช้อำนาจ	ผู้มอบอำนาจเป็นผู้รับผิดชอบการใช้ อำนาจของตนโดยมีหน้าที่ต้องกำกับดูแล การใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ	ผู้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบ การใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมาย โดยผู้มอบหมายสามารถกำหนดแนวทางการใช้อำนาจ และอาจถอน การมอบหมายได้

^๕นายณันท์ จันทราโชตร, การมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและการมอบหมายแตกต่างกันอย่างไร, (<https://www.facebook.com/AdministrativelawOCS/photos>)

ผู้มีอำนาจพิจารณา อุทธรณ์ตาม พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครองฯ	พิจารณาจากตำแหน่งของผู้มอบอำนาจ ซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	พิจารณาจากตำแหน่งของผู้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง
การมอบอำนาจต่อ	ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจต่อไปไม่ได้ เว้นแต่ผู้มอบอำนาจหรือกฎหมายกำหนดให้ กระทำได้	ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจต่อไปได้ เว้นแต่กฎหมายห้ามการมอบอำนาจไว้

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

กรอบของการกำกับดูแล

1. ต้องทำเท่าที่จำเป็น เฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติ
2. ต้องเป็นไปตามเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
  - (1) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
  - (2) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม
3. การกำกับดูแลจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นมิได้
4. การกำกับดูแลจะกระทำนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไม่ได้

การกำกับดูแล หมายถึง ความสัมพันธ์ที่หน่วยงานหนึ่ง มีอำนาจในการควบคุมหรือตรวจสอบหน่วยงานหนึ่ง ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

รัฐธรรมนูญ มาตรา 250

กำกับดูแล
เท่าที่จำเป็น

- คุ้มครองประโยชน์ประชาชน
- คุ้มครองประโยชน์ประเทศ

- ### แนวทางการกำกับดูแลตามกฎหมาย
1. สอบสวนข้อเท็จจริง ชี้แจง ตรวจสอบ
  2. เพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
  3. การใช้อำนาจในการสั่งหรือวินิจฉัยที่มีผลกระหนาบต่อการดำรงตำแหน่งของบุคคล เช่น การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง
  4. การยุบสภาท้องถิ่น
  5. การให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติหรือกิจการอื่นอันมีผลกระทบที่สำคัญต่อท้องถิ่นหรือประชาชน
  6. การวางระเบียบหลักเกณฑ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตาม

จัดทำโดย
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

การจัดตั้ง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณี การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

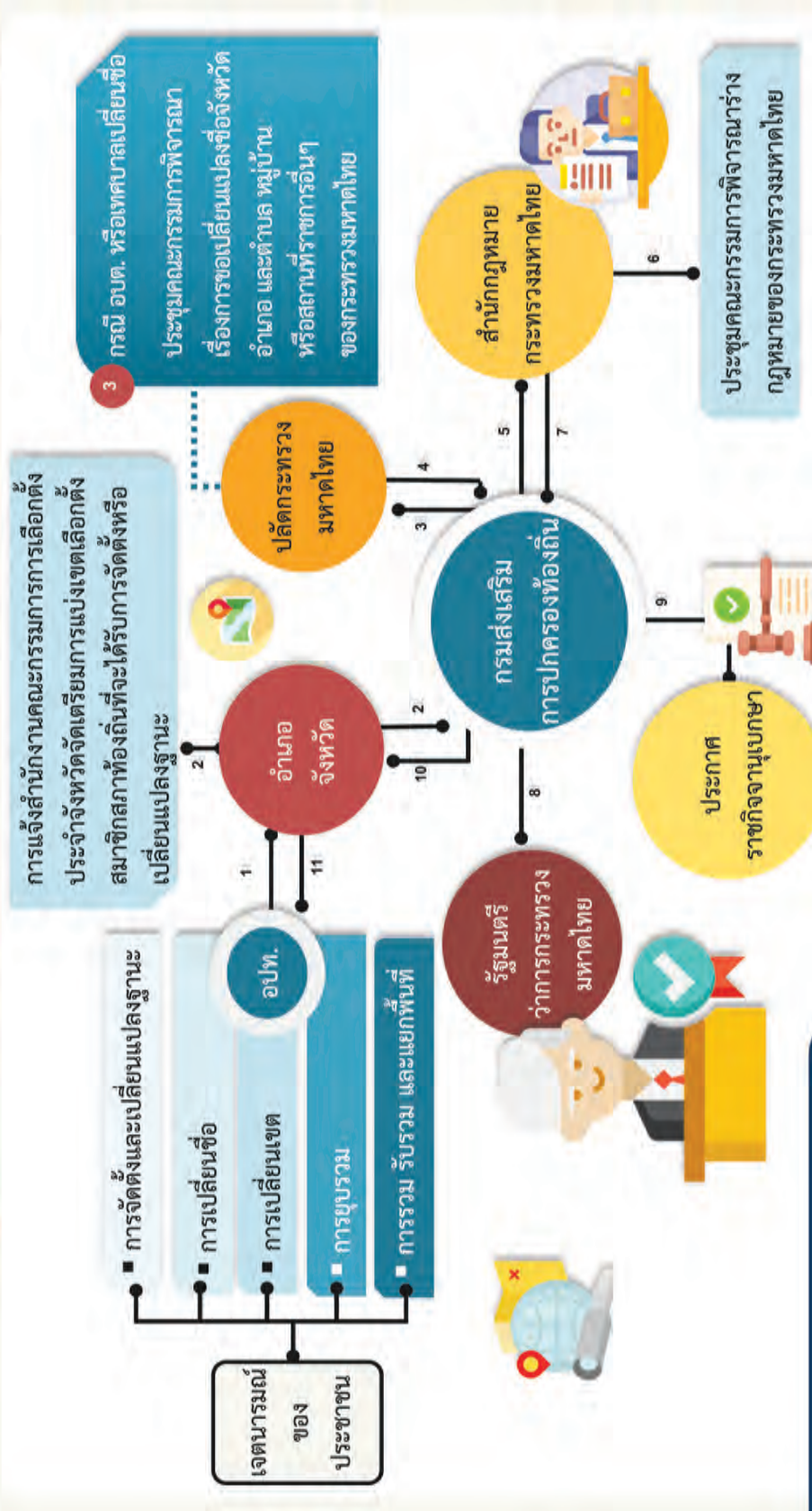
ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	ตรวจสอบให้ความเห็นชอบการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะ การเปลี่ยนชื่อ การเปลี่ยนแปลงเขต การยุบรวม และการรวม รับรวม และแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑. กรณีการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะ การเปลี่ยนชื่อ การเปลี่ยนแปลงเขต การยุบรวม และการรวม รับรวม และแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวบรวมเอกสารส่งอำเภอ/จังหวัด ตามลำดับ ๒. นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสารและพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นเป็นการสำรวจจากจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยวิธีการจัดทำประชุมประชาคมหมู่บ้านและการสำรวจแบบสอบถามหรือการให้แสดงความคิดเห็นผ่านออนไลน์ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงวัตถุประสงค์และเหตุผลความจำเป็นให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งจัดทำเป็นสถิติข้อมูลที่ชัดเจน เช่น จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด จำนวนผู้มาใช้สิทธิ จำนวนผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ ผู้มาใช้สิทธิซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิจะต้องใช้สิทธิเพียงทางเดียว เท่านั้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒)

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

ขั้นตอนการเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะ/การเปลี่ยนชื่อ/การเปลี่ยนแปลงเขต/ การรวมและยุบรวม/การรวบรวม และแยกพื้นที่บางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จัดทำโดย : กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (ก.ง.ม. ๒) สอ.

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

โครงสร้าง/องค์การ

กรณี โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อกฎหมาย
๑	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	<p>ฝ่ายบริหาร ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ คนซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>๑. ในกรณีมีสมาชิก ๒๔-๓๐ คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ๒ คน</p> <p>๒. ในกรณีมีสมาชิก ๓๖-๔๒ คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ๓ คน</p> <p>๓. ในกรณีมีสมาชิก ๔๘ คน ให้มีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ๔ คน</p> <p>รวมทั้งให้มีที่ปรึกษาและเลขานุการ ได้ไม่เกิน ๕ คน</p> <p>ฝ่ายสภา ในจังหวัดหนึ่งให้มีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอันประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเกณฑ์ตามจำนวนราษฎรแต่ละจังหวัด ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้</p> <p>๑. จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ คน มีสมาชิกสภาจังหวัดได้ ๒๔ คน</p> <p>๒. จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน มีสมาชิกได้ ๓๐ คน</p> <p>๓. จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน แต่ไม่เกิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน มีสมาชิกได้ ๓๖ คน</p> <p>๔. จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน มีสมาชิกได้ ๔๒ คน</p> <p>๕. จังหวัดใดมีราษฎรเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป มีสมาชิกได้ ๔๘ คน</p>	<p>พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>มาตรา ๙</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>มาตรา ๓๕/๓</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อกำหนด
๒	เทศบาล	<p>ฝ่ายบริหาร ให้มีนายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑.เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ได้ไม่เกิน ๒ คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน ๒ คน</p> <p>๒.เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๓ คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน ๓ คน</p> <p>๓.เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน ๔ คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน ๕ คน</p> <p>ฝ่ายสภา สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามจำนวนดังต่อไปนี้</p> <p>๑.เทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๒ คน</p> <p>๒.เทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๘ คน</p> <p>๓.เทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๔ คน</p>	<p>พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>มาตรา ๑๕</p> <p>มาตรา ๔๘ ทวิ</p> <p>มาตรา ๔๘ อัญญัติ</p>
๓	องค์การบริหารส่วนตำบล	<p>ฝ่ายบริหาร ให้มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน อาจแต่งตั้งผู้ช่วยในการบริหารงาน ได้แก่ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เกิน ๒ คน เลขานุการ ๑ คน</p> <p>ฝ่ายสภา สมาชิกสภาจากการเลือกตั้ง หมู่บ้านละ ๑ คน องค์การบริหารส่วนตำบลใด มีจำนวน ๑ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภา ๖ คน ๒ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ ๓ คน ๓ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ ๒ คน ๔ หมู่บ้าน (เขต) ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ ๑ คน หมู่บ้านใดมีประชากรมากที่สุดให้เพิ่มหมู่บ้านละ ๑ คน ๕ หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ ๑ คน หมู่บ้านใดมีประชากรมากที่สุดให้เพิ่มหมู่บ้านละ ๑ คน</p>	<p>พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>มาตรา ๔๕</p> <p>มาตรา ๔๕/๑</p> <p>มาตรา ๕๘</p> <p>มาตรา ๕๘/๓</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

โครงสร้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฝ่ายบริหาร (ผู้บริหารท้องถิ่น)

- มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน
  - แต่งตั้งผู้ช่วยในการบริหารงาน
    - รองนายกฯ
    - เลขานุการ
    - ที่ปรึกษา (ยกเว้น อบต.)
- ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด

ฝ่ายสภา (สมาชิกสภาท้องถิ่น)

- มาจากการเลือกตั้งของประชาชน
- จำนวนสมาชิกสภา
  - อบจ. 24 – 48 คน (ตามประชากรของจังหวัด)
  - เทศบาล 12 – 24 คน (ตามประเภทของเทศบาล)
  - อบต. หมู่บ้านละ 1 คน
  - เมืองพัทยา 24 คน
  - กทม. ส.ก. อย่างน้อยเขตละ 1 คน (ตามจำนวนประชากรของเขต)

แบ่งตามประเภท อปท.

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ร.บ.อบจ.ฯ มาตรา 9 มาตรา 35 มาตรา 35/3

ให้มีนายก อบจ. 1 คน ซึ่งอาจแต่งตั้งรองนายก อบจ. (มีใช้สมาชิกสภา อบจ.) เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการ ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สมาชิก 24-30 คน ให้มีรองนายก อบจ. ได้ 2 คน
2. สมาชิก 36-42 คน ให้มีรองนายก อบจ. ได้ 3 คน
3. สมาชิก 48 คน ให้มีรองนายก อบจ. ได้ 4 คน

รวมทั้งให้มีที่ปรึกษาและเลขานุการ ได้ไม่เกิน 5 คน

จำนวนสมาชิกสภา อบจ. ให้ถือเกณฑ์ตามจำนวนราษฎร แต่ละจังหวัดตามทะเบียนราษฎร ในปีที่สุดท้าย ก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

1. ไม่เกิน 500,000 คน มีสมาชิกได้ 24 คน
2. 500,001 – 1,000,000 คน มีสมาชิกได้ 30 คน
3. 1,000,001 – 1,500,000 คน มีสมาชิกได้ 36 คน
4. 1,500,001 – 2,000,000 คน มีสมาชิกได้ 42 คน
5. 2,000,001 คนขึ้นไป มีสมาชิกได้ 48 คน

เทศบาล

พ.ร.บ.เทศบาล มาตรา 15 มาตรา 45 ทวิ มาตรา 46 วรรค

ให้มีนายกเทศมนตรี 1 คน ซึ่งอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี (มีใช้สมาชิกสภาเทศบาล) เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. เทศบาลตำบล แต่งตั้งรองนายกฯ ได้ไม่เกิน 2 คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน 2 คน
2. เทศบาลเมือง แต่งตั้งรองนายกฯ ได้ไม่เกิน 3 คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน 3 คน
3. เทศบาลนคร แต่งตั้งรองนายกฯ ได้ไม่เกิน 4 คน เลขานุการและที่ปรึกษา รวมกันไม่เกิน 5 คน

สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกตามจำนวน ดังต่อไปนี้

1. สภาเทศบาลตำบล จำนวน 12 คน
2. สภาเทศบาลเมือง จำนวน 18 คน
3. สภาเทศบาลนคร จำนวน 24 คน

องค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ร.บ.อบต.ฯ มาตรา 45 มาตรา 45/1 มาตรา 58 มาตรา 58/3

ให้มีนายก อบต. 1 คน ซึ่งอาจแต่งตั้งผู้ช่วยในการบริหารงาน ได้แก่

- o รองนายก อบต. ไม่เกิน 2 คน
- o เลขานุการ 1 คน

จำนวนสมาชิก หมู่บ้านละ 1 คน อบต.ใด มีจำนวน

- 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภา 6 คน
- 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ 3 คน
- 3 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ 2 คน
- 4 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ 1 คน
- **หมู่บ้านใด มีประชากรมากที่สุด ให้เพิ่มหมู่บ้านละ 1 คน
- 5 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาหมู่บ้านละ 1 คน
- **หมู่บ้านใด มีประชากรมากที่สุด ให้เพิ่มหมู่บ้านละ 1 คน

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมการปกครองและระเบียบท้องถิ่น 1
โทร. 0-2241-9036

๑๓๐ ปี

หอการค้าไทย

คุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้าม

กรณี คุณสมบัติและคุณลักษณะต้องห้ามของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

- ข้อกำหนด ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	<p>คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>๒. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา (กรณี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด)</p> <p>สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา (กรณี นายกเทศมนตรี)</p> <p>สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา (กรณี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล)</p> <p>๓. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p>		
๒	<p>คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>๒. มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด</p> <p>๓. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง</p>		
๓	<p>คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามกฎหมายจัดตั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p>		
๔	<p>คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>๓. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑ ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>๔. คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด</p>		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๕	<p>ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>(๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ</p> <p>(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต</p> <p>(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ</p> <p>(๔) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๓๙ (๑) (๒) หรือ (๔)</p> <p>(๕) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>(๖) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล</p> <p>(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้งเว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๘) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้ากฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน</p> <p>(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง</p> <p>(๑๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ</p> <p>(๑๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>(๑๔) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ</p> <p>(๑๕) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ</p> <p>(๑๖) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย</p>		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง</p> <p>(๑๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี</p> <p>(๑๙) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒๐) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๒๑) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒๒) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>(๒๓) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำ หรือจะกระทำกับ หรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับ หรือจะกระทำกับ หรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒๔) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรีอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒๕) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>(๒๖) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด</p>		

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล)

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่น
ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	นายกเทศมนตรี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
<p>๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>๒. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา</p> <p>๓. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้ด้วย</p>	<p>๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>๒. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา</p> <p>๓. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้ด้วย</p>	<p>๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี นับถึงวันเลือกตั้ง</p> <p>๒. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา</p> <p>๓. ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้ด้วย</p>

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น
ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	สมาชิกสภาเทศบาล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
<p>ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น</p>		

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
๒. ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด
๓. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
๔. คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ติดยาเสพติดให้โทษ	เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ ร่ำรวยผิดปกติ /ทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัด ต่อรัฐธรรมนูญ/กฎหมาย ผ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง จริยธรรมอย่างร้ายแรง
เป็นบุคคลล้มละลาย/เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต	ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ โดยได้พ้นโทษ/ต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวัน เลือกตั้ง
เป็นเจ้าของ/ผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์/สื่อมวลชน	เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง ส.ส. /สว. /สมาชิกสภา ท้องถิ่น /ผู้บริหารท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายว่า ด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น มายังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ หรือตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.
อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว /ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่พ้นจาก การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง
ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังโดยหมายของศาล	เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา และยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง
เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท/ความผิดลหุโทษ	เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ใน อบท. เพราะจงใจไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็น เหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่ พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง
เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ/หน่วยงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจเพราะทุจริต ต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ	เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. /รับเลือกเป็น สว. /เป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
เคยต้องคำพิพากษา/คำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ /เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษ จำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต	เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ใน อบท. เพราะทอดทิ้งหรือละเลย ไม่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่ และอำนาจ หรือประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิ ภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จenameซึ่งความ เสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่ อบท. หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น ๕ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง
เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการ ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม กระทำความผิดตามกฎหมายว่า ด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่า ด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมาย ว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน	
เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าทุจริตในการเลือกตั้ง	
เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง/เงินเดือนประจำ	
เป็น ส.ส. /สว. /สมาชิกสภาท้องถิ่น //ผู้บริหารท้องถิ่น	
เป็นพนักงาน/ลูกจ้างของหน่วยราชการ/หน่วยงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ / ราชการส่วนท้องถิ่น //เป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ	
เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ /ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ	
อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง	

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
คุณสมบัติ/ลักษณะต้องห้าม	
<p>๑. การเรียกค่าตอบแทนและค่าป่วยการคืน</p> <p>แม้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลจะสิ้นสุดลงเพราะศาลสั่งให้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็มีผลใช้บังคับได้ การได้รับค่าตอบแทนและค่าป่วยการอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่จึงไม่ใช่การรับไปโดยปราศจากมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เทศบาลจึงไม่อาจเรียกคืนค่าตอบแทนและค่าป่วยการอื่นได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙</p>	<p>บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๐๕/๒๕๕๑</p>
<p>๒. การออกคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้นายอำเภอปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำหนดให้สภาเทศบาลได้มีประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก และการออกคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล</p> <p>๒.๑ กรณีนายอำเภอได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอจะต้องลงนามในหนังสือราชการว่า “นายอำเภอ ก. ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด ข.” ทั้งนี้ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๔๐ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๒</p> <p>๒.๒ การออกเลขคำสั่งมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งหมายให้มีการควบคุมทางทะเบียนและเป็นหลักฐานในการออกคำสั่งของส่วนราชการที่ออกคำสั่ง เพื่อประโยชน์ในการติดตามเรื่อง และอ้างอิง ดังนั้น ถึงแม้ว่านายอำเภอจะออกคำสั่งในฐานะปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ตาม แต่เมื่อนายอำเภอเป็นผู้ลงนามในคำสั่ง คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งของอำเภอ เทียบเคียงได้กับหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๐๐๒/๓๗๗๗ เรื่อง ข้อยกเว้นเกี่ยวกับการออกเลขที่หนังสือราชการ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๓๑</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕</p>

๑๓๐ ปี

กระทรวงมหาดไทย

การเลือกตั้งท้องถิ่น

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทนหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น (ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	กรณีที่ปรากฏว่าหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าอาจก่อให้เกิดความไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งหรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๕ วรรคสาม	ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับให้ข้าราชการพนักงาน และลูกจ้าง ให้วางตนเป็นกลางและปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
๒	การสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอ)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรส่วนท้องถิ่นร้องขอ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง) ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๐	กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจร้องขอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้น ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้ และข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งได้รับคำสั่งมีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจพิจารณาแจ้งหัวหน้าส่วนราชการ พนักงานของรัฐ

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๓	การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง	<p>(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง</p> <p>(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้งตามที่อยู่อาศัยการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๓๑</p>	<p>รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อ ดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าว</p> <p>ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ มีคำสั่งให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย เช่น ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย พบการกระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง หรือได้รับแจ้งโดยมีพยานหลักฐานอันน่าเชื่อถือ และผู้กระทำผิดยังปรากฏตัวอยู่ในบริเวณที่เลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปโดยให้ถือว่าเป็นกรณีพบการกระทำความผิดซึ่งหน้า ซึ่งเป็นลักษณะความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>
๔	การแจ้งเหตุกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด	<p>กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ มีเหตุอันควรสงสัยและมีหลักฐานที่น่าเชื่อได้ว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวน เงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด ให้แจ้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๓วรรคสี่</p>	<p>ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ตรวจสอบหลักฐานการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเบื้องต้น กรณีได้รับแจ้งเหตุว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด เช่นรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แบบรายงานการใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>การยื่นบัญชีรายรับรายจ่ายในการเลือกตั้งนั้น ตามกฎหมายกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนมีหน้าที่ต้องยื่นพร้อมหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วน โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งผลของการที่ผู้สมัครไม่ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายหรือยื่นบัญชีรายรับ</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
			และรายจ่ายในการเลือกตั้งไม่ถูกต้อง และครบถ้วน หรือใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศกำหนด นั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พิจารณา ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป
๕	การมอบหมายให้รับแจ้งเหตุ การกระทำความผิดตามมาตรา ๙๒ ในการเรียก รับ หรือยอมรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด	คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งที่ ๒๐๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มอบหมายให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้รับแจ้งเหตุ กรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๙๒	ผู้รับแจ้งเหตุต้องตรวจสอบเหตุการณ์กระทำความผิด ในการเรียกรับ หรือยอมรับเงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเบื้องต้น กรณีได้รับแจ้งเหตุว่ามีเหตุการณ์กระทำความผิดดังกล่าว โดยรวบรวมหลักฐาน เช่นหนังสือร้องเรียน และหลักฐานที่เกี่ยวข้องส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กองการเลือกตั้งท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๗๒

บทบาทหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายอำเภอและปลัดอำเภอปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แทนหัวหน้าพนักงานส่วนท้องถิ่น (ปลัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น) กรณีมีส่วนได้เสีย มีพฤติการณ์อาจก่อให้เกิดความไม่สุจริต
หรือเที่ยงธรรมหรือเหตุจำเป็นอื่นใด ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง

สั่งเจ้าหน้าที่ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ
หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
การเลือกตั้ง ตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ
(กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เพียงพอ)

รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในการเลือกตั้ง

ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการเลือกตั้ง หรือจัดให้
มีเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง ตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง
ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอ

แจ้งเหตุกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงิน
ค่าใช้จ่ายที่กำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ มีเหตุอันควร
สงสัย และมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ว่าผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
เกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่กำหนด โดยแจ้งให้ผู้อำเภอการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดทราบ

มอบหมายรับแจ้งเหตุการกระทำความผิดในกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใด เรียก รับ
หรือยอมจะรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง ตามมาตรา ๙๒
คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่ง ที่ 204/2562 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2562
มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ
ในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้รับแจ้งเหตุการกระทำความผิดดังกล่าว

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

ที่มา : มาตรา 25 วรรคสาม มาตรา 30 มาตรา 31 มาตรา 63 วรรคสี่
และมาตรา 92 พ.ร.บ.การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562

www.dla.go.th

0 2241 9000

กองการเลือกตั้งท้องถิ่น

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

กิจการสภา

กรณี กิจการสภา

- ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๔. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒
 ๕. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีบทบาทสำคัญในการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น การเรียกประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกหรือกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่นไม่เรียกประชุม การจัดทำนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นได้ การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กฎหมายและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดไว้

ลำดับ	ประเด็น/กฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินการ
๑	<p><u>การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก</u></p> <p>- พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๒</p> <p>พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๒๔</p> <p>- พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๓</p> <p>- พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗</p>	<p>- ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นได้มาประชุมสภาครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ถ้าไม่อาจจัดให้มีการประชุมสภาครั้งแรกได้ภายใน ๑๕ วัน หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนายอำเภออาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภา</p> <p>- กรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการสืบสวนหรือได้สวนหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นและมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมสภาท้องถิ่น (มีภารกิจจำเป็นที่สภาจะต้องปฏิบัติหน้าที่และไม่อาจรอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ครบตามจำนวน) ก็สามารถเรียกประชุมครั้งแรกและปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่จะต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้งเกินกึ่งหนึ่งและต้องไม่น้อยกว่าห้าคน โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่</p>

ลำดับ	ประเด็น/กฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินการ
๒	<p><u>การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น</u></p> <p>- พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔</p> <p>- พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๕, ๒๖</p> <p>- พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๔, ๕๕</p>	<p>- การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้เรียกประชุมสภาท้องถิ่นตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุมตามกฎหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล และนายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุมสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>- การประชุมสภาเทศบาลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสมัยวิสามัญเมื่อประธานสภาเทศบาล/นายกเทศมนตรี/สมาชิกสภาเทศบาล จำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง สำหรับเทศบาล หรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาลและยื่นต่อนายอำเภอ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลขอเปิดประชุมวิสามัญถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอเห็นสมควรก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้มีกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน และหากจะขยายเวลาออกไปอีกต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ</p>
๓	<p><u>การแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล/อบต.</u></p> <p>พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๐</p> <p>- พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๘</p>	<p>- หลังจากทีสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเลือกประธานสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล (ตามข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔) เรียบร้อยแล้ว</p> <p>- ในกรณีที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในวันประชุมสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลหรือนายอำเภอแต่งตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทันทีแล้วให้ประธานสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมในครั้งนั้นต่อไป (ข้อ ๙)</p> <p>- ในกรณีที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างลงให้ประธานที่ประชุมในคราวที่มีการเลือกรายงานผลการเลือกประธานสภาท้องถิ่นดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับเทศบาลและนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือกและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล และนายอำเภอ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน (ข้อ ๑๕)</p>
๔	<p><u>การแต่งตั้งรองประธานสภาเทศบาล</u></p> <p>- พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖</p>	<p>- หลังจากทีสภาเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเลือกรองประธานสภาเทศบาล/รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น</p>

ลำดับ	ประเด็น/กฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินการ
	มาตรา ๒๐ - พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๘ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๑	ขั้นตอนการดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔) เรียบร้อยแล้ว - ให้ประธานสภาท้องถิ่นรายงานผลการเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือกเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีคำสั่งแต่งตั้งรองประธานสภาเทศบาลและนายอำเภอแต่งตั้งรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
๕	<u>การจัดทำนโยบายของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</u> <u>กรณี ที่นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นได้</u> -พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓๕/๔ -พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ มาตรา ๔๘ พศ -พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๕	- สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอำเภอแจ้งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทุกคนภายในเจ็ดวันและให้ถือว่านายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นแล้ว - การแจ้ง ให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครอง เป็นหนังสือตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม
๖	<u>การให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ</u> - พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ - พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ มาตรา ๖๒ - พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๗๑	- กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล มีมติเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติประธานสภาต้องส่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ให้ความเห็นชอบผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ ให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติดังกล่าว กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน ให้ถือว่าเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัตินั้น หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติดังกล่าว ให้ส่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับต่อไป กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ ให้ส่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัตินั้นคืนพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล เพื่อให้สภาท้องถิ่นดังกล่าวพิจารณายืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นคืนมา หากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/สภาเทศบาล มีมติยืนยันตามร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ส่งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี ลงนามใช้บังคับ เป็น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ลำดับ	ประเด็น/กฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินการ
		<p>- กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติเห็นชอบร่างข้อบัญญัติประธานสภาต้องส่งร่างข้อบัญญัติให้นายอำเภอพิจารณา และนายอำเภอต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จ และส่งคืนร่างข้อบัญญัตินั้นภายใน ๑๕ วันหากนายอำเภอไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัตินั้น</p> <p>หากนายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว (กรณีข้อบัญญัติงบประมาณให้ใช้คำว่าอนุมัติ) ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติต่อไป</p> <p>กรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบ/อนุมัติ ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมด้วยเหตุผล เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณายืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นคืนมากรณีของร่างข้อบัญญัติทั่วไปหากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งให้นายกองการบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติโดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภออีก แต่กรณีข้อบัญญัติงบประมาณหากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่นายอำเภอไม่อนุมัติ ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งมติยืนยัน เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายใน ๑๕ วัน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติและหากผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดดังกล่าวให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น</p>
๗	<p><u>การดำเนินการของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ กรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม</u></p> <p>- พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕๕</p> <p>- พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๒ ตี, ๖๒ จัตวา</p>	<p>- กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการ ๑๕ คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอตั้งคณะกรรมการ ๗ คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง</p> <p>- ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนด เวลา หรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล และนายอำเภอกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกองการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองการบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองการบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองการบริหารส่วนจังหวัด และมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล/นายกองการบริหารส่วนตำบล รองนายกองการบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองการบริหาร</p>

ลำดับ	ประเด็น/กฎหมาย	ขั้นตอนการดำเนินการ
	<p>- พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๘๗/๑ และมาตรา ๘๗/๒</p>	<p>ส่วนตำบลและมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวน</p> <p>- เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล และนายอำเภอกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติที่คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาเสร็จแล้ว ต้องส่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการให้นายกองคกรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว</p> <p>- นายกองคกรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอหากนายกองคกรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เสนอร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัตินั้นต่อสภาภายในเวลาที่กำหนด กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้นายกองคกรการบริหารส่วนจังหวัด/นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนายอำเภอต้องรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายกองคกรการบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง</p> <p>- กรณีที่ สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติดังกล่าวไม่เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติจากนายกองคกรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อมีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนายอำเภอต้องเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อมีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล</p>

ข้อพึงระวัง

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมสภาท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ตามกฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ อาจกำหนดรายละเอียดและระยะเวลาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ไว้ จึงต้องพิจารณาศึกษาระเบียบกฎหมายอย่างละเอียดรอบคอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล)

โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๑-๙๐๓๖

กิจการสภา

1

การประชุมสภาครั้งแรก

นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีการประชุมครั้งแรก ภายใน 15 วัน นับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวน เพื่อเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น

2

การประชุมสภาท้องถิ่นและการเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นมี 2 ประเภท คือ การประชุมสามัญ และการประชุมวิสามัญ ประธานสภาทำหนังสือแจ้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้าและปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า 3 วัน เว้นแต่ประชุมรีบด่วนจะน้อยกว่านั้นก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

3

ญัตติและการเสนอญัตติ

ญัตติมี 2 อย่าง คือ ญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่นและญัตติร่างข้อบัญญัติ โดยญัตติต้องทำเป็นหนังสือ เสนอต่อประธานฯ ส่วนหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 5 วัน และมีสมาชิกรับรองอย่างน้อย 2 คน ถ้าเป็นญัตติเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณต้องมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

4

ร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน/งบประมาณ

จะพิจารณา 3 วาระรวดเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาครั้งที่ 2 ให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง นับแต่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการและส่งให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาและกำหนดเวลาเพื่อเสนอคำแปรญัตติด้วย

5

การอภิปราย

สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ยกมือขึ้นพันศรีษะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้

6

การลงมติสภา

มี 2 วิธี คือ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยและลับ ก่อนการลงมติประธานต้องตรวจสอบว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ถ้าไม่ครบลงมติไม่ได้ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียง

7

กระทู้ถาม

มี 2 ประเภท คือ กระทู้ถามทั่วไปและกระทู้ถามด่วน กระทู้ถามคือ คำถามที่สมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้น เพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่น เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรก

กรณีประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวน

ผวจ. สำหรับ อบจ./เทศบาล และนายอำเภอสำหรับ อบต. ต้องกำหนดให้สมาชิกสภาได้มาประชุมสภาครั้งแรกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาครบตามจำนวน

ถ้าไม่อาจจัดให้มีการประชุมสภาครั้งแรกได้ภายใน ๑๕ วัน หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาได้ ผวจ. อาจเสนอ รมว.มท. ให้มีคำสั่งยุบสภา อบจ. และนายอำเภอ อาจเสนอ ผวจ. ให้มีคำสั่งยุบสภา อบต.

กรณียังประกาศไม่ครบตามจำนวนที่พึงมีตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และ กทต. ได้ดำเนินการสืบสวน/ไต่สวน/จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่/ดำเนินการอื่นที่จำเป็น และมีความจำเป็นต้องเรียกประชุมสภา

สามารถเรียกประชุมสภาครั้งแรกและปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่จะต้องมีสมาชิกสภาที่ได้รับเลือกตั้งเกินกึ่งหนึ่ง และต้องไม่น้อยกว่า ๕ คน โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาสามัญสามัญ

- ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้เรียกประชุมสภาตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม
- กรณีที่ไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่เรียกประชุม สำหรับ อบจ./เทศบาล ให้ ผวจ. เป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม สำหรับ อบต. ให้นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

การประชุมสภาสามัญวิสามัญ

- เมื่อประธานสภาเทศบาล/อบต. หรือนายกเทศมนตรี/นายก อบต. หรือสมาชิกสภาเทศบาล/อบต. จำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง
- เห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่ง อบต. อาจทำคำร้องยื่นต่อ ผวจ. สำหรับเทศบาล และยื่นต่อนายอำเภอสำหรับ อบต. ขอเปิดประชุมวิสามัญ
- ถ้า ผวจ./นายอำเภอ เห็นสมควร ก็ให้เรียกประชุมวิสามัญได้
- การประชุมมีกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน และหากจะขยายเวลาออกไปอีกต้องได้รับอนุญาตจาก ผวจ./นายอำเภอ

การแต่งตั้งประธาน/รองประธานสภาเทศบาล และประธาน/รองประธานสภา อบต.

กรณีการเลือกประธานสภา ในการประชุมสภาครั้งแรก

- หลังจากทีสภาได้ดำเนินการเลือกประธานสภาเรียบร้อยแล้ว
- กรณีเทศบาล ให้ ผวจ. ดำเนินการแต่งตั้งประธานสภาเทศบาลทันที กรณี อบต. ให้นายอำเภอ ดำเนินการแต่งตั้งประธานสภา อบต. ทันที
- ให้ประธานสภาที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ประธานที่ประชุมในครั้งนั้นต่อไป

กรณีการเลือกประธานสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง

- หลังจากทีสภาได้ดำเนินการเลือกประธานสภาเรียบร้อยแล้ว
- ให้ประธานที่ประชุมในคราวที่มีการเลือก รายงานผลการเลือกประธานสภาต่อ ผวจ. สำหรับ อบจ./เทศบาล และนายอำเภอ สำหรับ อบต. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือก
- ให้ ผวจ. สำหรับเทศบาล และนายอำเภอสำหรับ อบต. แต่งตั้งประธานสภาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

กรณีการเลือก รองประธานสภา

- หลังจากทีสภาได้ดำเนินการเลือกรองประธานสภาเทศบาล/รองประธานสภา อบต. เรียบร้อยแล้ว
- ให้ประธานสภารายงานผลการเลือกรองประธานสภาต่อ ผวจ. สำหรับเทศบาล และนายอำเภอสำหรับ อบต. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันเลือก
- เพื่อให้ ผวจ. มีคำสั่งแต่งตั้งรองประธานสภาเทศบาล และนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งรองประธานสภา อบต.

การจัดทำนโยบายของนายก อบท.

กรณีที่นายก อบท. ไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นได้

ผวจ. แจ้งนายก อบจ./นายกเทศมนตรี และนายอำเภอแจ้งนายก อบต. ให้จัดทำนโยบายเป็นหนังสือ ส่งให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทุกคนภายใน ๗ วัน

ให้ถือว่านายก อบท. ได้แถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นแล้ว

การแจ้งดังกล่าว ให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ

อบจ./เทศบาล

ประธานประธานสภาส่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติให้ ผวจ. พิจารณาภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาเห็นชอบ

ผวจ. ต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จถือว่าเห็นชอบ

หากเห็นชอบ
ส่งให้นายกฯ ลงนามใช้บังคับ

หากไม่เห็นชอบให้ส่งร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติคืนสภา พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้พิจารณายืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับร่างคืน

หากสภายืนยันตามร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งให้นายกฯ ลงนามใช้บังคับ และแจ้งให้ ผวจ. ทราบ

หลักการพิจารณา

ให้พิจารณากระบวนการตราข้อบัญญัติ โดยพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาในข้อบัญญัติ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาข้อบัญญัติ

อบต.

ประธานสภาส่งร่างข้อบัญญัติให้นายอำเภอพิจารณา

นายอำเภอต้องพิจารณาและส่งคืนร่างนั้นภายใน ๑๕ วัน หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จถือว่าเห็นชอบ

หากเห็นชอบ
(กรณีข้อบัญญัติงบประมาณ ใช้คำว่า อนุมัติ) ให้นายกฯ ลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติต่อไป

หากไม่เห็นชอบให้ส่งร่างคืนสภา พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้พิจารณายืนยันภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับร่างคืน

กรณีข้อบัญญัติทั่วไป หากสภายืนยันตามร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ให้ส่งให้นายกฯ ลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติ โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายอำเภออีก

กรณีข้อบัญญัติงบประมาณ หากสภายืนยันตามร่างเดิม ให้นายอำเภอส่งร่างนั้นไปยัง ผวจ. ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภามีมติยืนยัน เพื่อให้ ผวจ. พิจารณาภายใน ๑๕ วัน ถ้า ผวจ. เห็นชอบให้ส่งไปยังนายอำเภอเพื่อลงชื่ออนุมัติ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดให้ถือว่าเห็นชอบ

การดำเนินการของ ผวจ./นายอำเภอ

กรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านกิจการสภา	
๑. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น	
<p>๑.๑ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเสนอชื่อตนเองหรือเป็นผู้รับรองกรณีตนเองเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ทั้งนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้เสนอชื่อจะเป็นผู้รับรองในการเสนอชื่อเดียวกันนั้นมิได้</p>	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๓๔๓ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕
<p>๑.๒ การเสนอชื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เสนอชื่อและเป็นผู้รับรองในการเสนอชื่อเดียวกัน ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากนายอำเภอได้แต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว คำสั่งแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายอำเภอต้องเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งดังกล่าว ซึ่งจะมีผลให้ตำแหน่งประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลง นายอำเภอจึงต้องเรียกประชุมและเปิดประชุมเพื่อจัดให้มีการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง</p>	หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๕๓๘๕ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕
๒. การนับคะแนนเสียง	
<p>โดยทั่วไปหลักการห้ามติของคณะกรรมการโดยการนับคะแนนเสียง แบ่งออกได้เป็น ๒ แบบ คือ</p> <p>๒.๑ เสียงข้างมากแบบธรรมดา (Simple Majority) หมายถึง คะแนนเสียงข้างมากขององค์ประชุมและได้ออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในเรื่องนั้น การงดออกเสียงลงคะแนนหรือไม่อยู่ในที่ประชุมย่อมไม่ถือว่าเป็นการออกเสียงจึงไม่อาจนับคะแนนเหล่านั้นไปรวมกับการออกเสียงลงคะแนนของฝ่ายที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยได้</p> <p>๒.๒ เสียงข้างมากแบบเด็ดขาด (Absolute Majority) หมายถึง คะแนนเสียงข้างมากของจำนวนทั้งหมด ซึ่งอาจกำหนดให้เกินกึ่งหนึ่งหรือมากกว่านั้น เช่น สองในสาม หรือสามในสี่ ของสมาชิกหรือกรรมการทั้งหมดหรือเท่าที่มีอยู่ การห้ามติในกรณีนี้ จึงต้องให้ได้คะแนนเสียงตามที่กำหนดไว้</p> <p>เมื่อมาตรา ๒๕ วรรคเจ็ด ประกอบกับมาตรา ๑๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก โดยมีได้กำหนดว่าต้องเป็นเสียงข้างมากของทั้งหมด จึงต้องหมายความว่า เป็นการกำหนดให้ถือเสียงข้างมากแบบธรรมดา ที่จะต้องนับคะแนนเสียงแต่เฉพาะกรรมการซึ่งออกเสียงลงคะแนนเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในเรื่องดังกล่าวเท่านั้น ส่วนกรรมการที่งดออกเสียงและกรรมการที่ขาดประชุมย่อมไม่อาจนำมานับเป็นคะแนนเสียงได้</p>	บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๘/๒๕๕๘

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
- กฎหมายจัดตั้งของ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณี อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ข้อกำหนด ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๔. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	<p>อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๑. ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>(๑) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย</p> <p>(๒) จัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด</p> <p>(๓) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>(๔) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>(๕) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่ สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>(๖) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตาม พระราชบัญญัติบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ เฉพาะภายในเขตสภาตำบล</p> <p>(๗) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อย</p> <p>(๘) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๙) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น</p> <p>(๑๐) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก</p> <p>(๑๑) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำ</p> <p>(๑๒) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๒. ตามกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐</p> <p>(๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร</p> <p>(๒) กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล</p> <p>(๓) บำบัดน้ำเสีย</p> <p>(๔) บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๕) วางผังเมือง</p> <p>(๖) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบกซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบทตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง</p> <p>(๗) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ</p>		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>(๘) จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด</p> <p>(๙) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๑๐) รักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>(๑๑) จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น</p> <p>(๑๒) จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะและสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร</p> <p>(๑๓) จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์และการสาธารณูปการ</p> <p>(๑๔) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค</p> <p>(๑๕) จัดตั้งและการบำรุงสถานพยาบาล</p> <p>(๑๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>(๑๗) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ</p> <p>(๑๘) กิจกรรมที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๓. ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙</p> <p>(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>(๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>(๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๔) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๖) การจัดการศึกษา</p> <p>(๗) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน</p> <p>(๘) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>(๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>(๑๐) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม</p> <p>(๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม</p> <p>(๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ</p> <p>(๑๓) การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ</p> <p>(๑๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>(๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการกระทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเอง หรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ</p> <p>(๑๖) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	(๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง (๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น (๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด (๒๐) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ (๒๑) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๒๓) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด (๒๔) จัดทำกิจการได้อันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
๒	อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ๑. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย ๑.๑ (หน้าที่ที่ต้องทำ) (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและน้ำ (๓) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และสนับสนุนส่งเสริม หน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว (๔) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (๕) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (๖) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง (๗) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก (๘) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ (๙) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๑๐) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล ๑.๒ (หน้าที่ที่อาจทำ) (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์ (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร (๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	(๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ (๙) เทศพาณิชย์		
	๒. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมือง ประกอบด้วย ๒.๑ (หน้าที่ที่ต้องทำ) (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (๓) ให้มีโรงฆ่าสัตว์ (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ (๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ (๖) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น (๘) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำ หรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น ๒.๒ (หน้าที่ที่อาจทำ) (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม (๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร (๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก (๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล (๖) ให้มีการสาธารณสุขการ (๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข (๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่ สำหรับการศึกษาและพลศึกษา (๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น (๑๒) เทศพาณิชย์		
	๓. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร ประกอบด้วย ๓.๑ (หน้าที่ที่ต้องทำ) (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓ (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก (๓) กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข (๔) การควบคุมลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น (๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม (๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ (๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง (๘) การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>๓.๒ (หน้าที่ที่อาจทำ)</p> <p>(๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม</p> <p>(๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>(๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร</p> <p>(๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก</p> <p>(๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล</p> <p>(๖) ให้มีการสาธารณสุขการ</p> <p>(๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข</p> <p>(๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา</p> <p>(๙) ให้มีและบำรุงสถานที่ สำหรับการศึกษาและพลศึกษา</p> <p>(๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>(๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น</p> <p>(๑๒) เทศพาณิชย์</p>		
๓	<p>อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย</p> <p>๑. (หน้าที่ที่ต้องทำ)</p> <p>(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก</p> <p>(๒) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว</p> <p>(๓) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล</p> <p>(๔) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ</p> <p>(๕) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>(๖) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการและสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา</p> <p>(๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ</p> <p>(๘) คัดกรอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>(๙) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น</p> <p>(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร</p> <p>๒. (หน้าที่ที่อาจทำ)</p> <p>(๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร</p> <p>(๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น</p> <p>(๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ</p>		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	(๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล (๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ (๑๒) การท่องเที่ยว (๑๓) การผังเมือง		
๔	อำนาจหน้าที่ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบ และที่จอดรถ (๔) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ (๕) การสาธารณสุข (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (๙) การจัดการศึกษา (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ ผู้ด้อยโอกาส (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (๑๔) การส่งเสริมกีฬา (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์		

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	(๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒๕) การผังเมือง (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ (๒๘) การควบคุมอาคาร (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๔๑-๙๐๓๖

อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

อำนาจหน้าที่	อบจ.	เทศบาล	อบต.
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง		☒	☒
การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด	☒		
สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น	☒		
ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	☒		
การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	☒		
คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☒		
การจัดการศึกษา	☒	☒	☒
ส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน	☒	☒	☒
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น	☒	☒	☒
ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	☒		
จัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม	☒		

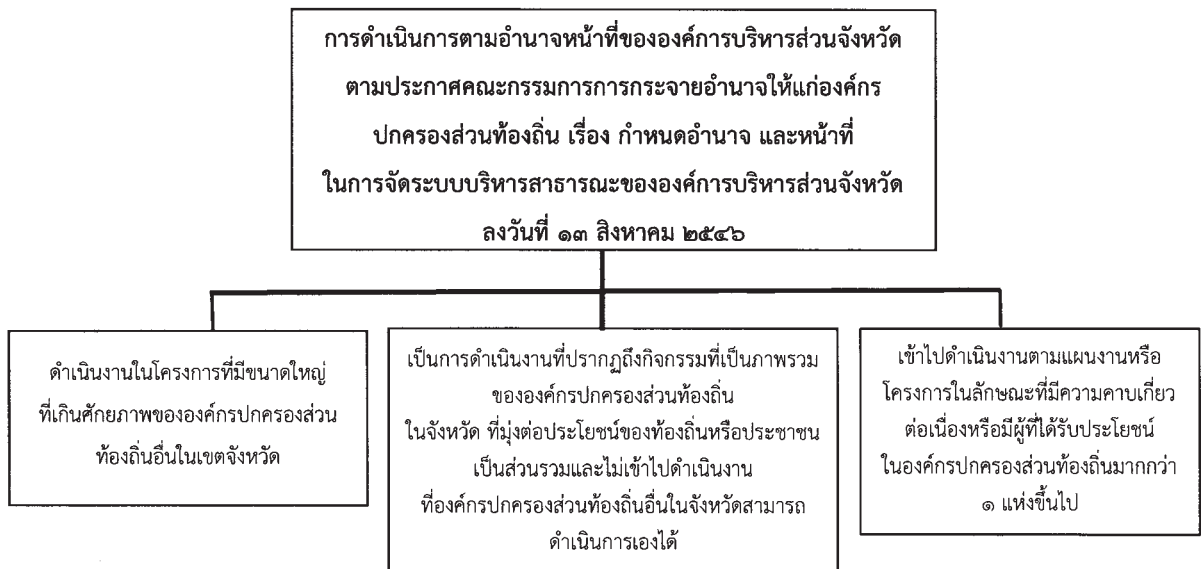
อำนาจหน้าที่	อบจ.	เทศบาล	อบต.
กำจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม	☒		
การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ	☒		
การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ	☒		
การส่งเสริมการท่องเที่ยว			
การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ	☒		
การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	☒		
การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง	☒		
การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น	☒		
การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด	☒		
การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ	☒		
จัดทำกิจการอื่นใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้ออบจ. จัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	☒		

อำนาจหน้าที่	อบจ.	เทศบาล	อบต.
สนับสนุนหรือช่วยเหลือ ส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น	☒		
การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	☒		
การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส	☒		
จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของอบจ.	☒		
กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	☒	☒	☒
จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ		☒	☒
จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ		☒	☒
การสาธารณสุขโรค และการก่อสร้างอื่น ๆ		☒	☒
การสาธารณสุขการ		☒	☒
การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ		☒	☒
การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน		☒	☒
การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส		☒	☒

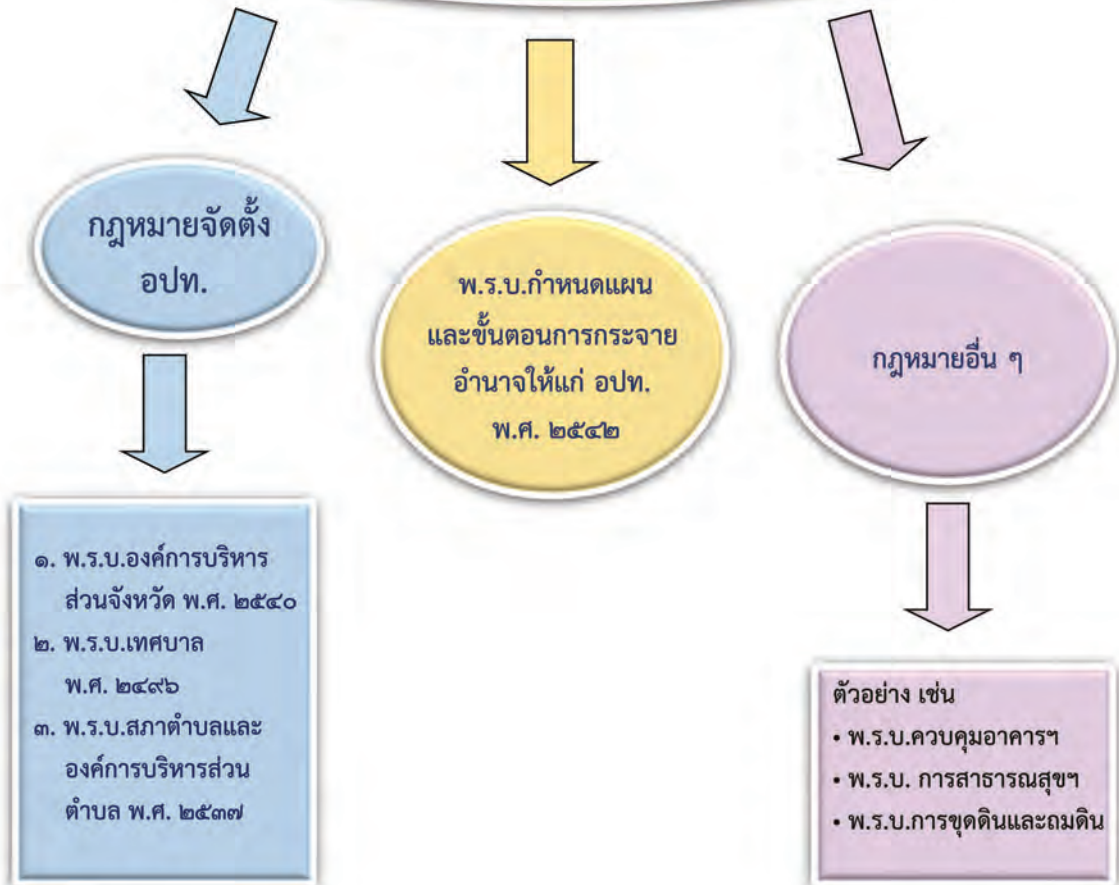
อำนาจหน้าที่	อบจ.	เทศบาล	อบต.
การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น		☒	☒
การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย		☒	☒
การจัดให้มีและบำรุงรักษา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ		☒	☒
การส่งเสริมกีฬา		☒	☒
การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง		☒	☒
การสาธารณสุข การอนามัย ครอบครัว และการรักษาพยาบาล		☒	☒
การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และการฃาปนสถาน		☒	☒
การควบคุมการเลี้ยงสัตว์		☒	☒
การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์		☒	☒
การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ		☒	☒
การจัดการ การบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		☒	☒
การผังเมือง		☒	☒
การขนส่งและวิศวกรรมจราจร		☒	☒
การดูแลรักษาที่สาธารณะ		☒	☒
การควบคุมอาคาร		☒	☒
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย		☒	☒

อำนาจหน้าที่	อบจ.	เทศบาล	อบต.
การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		☑	☑

อำนาจหน้าที่ของ อปท.

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตาม พ.ร.บ. องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
๒. จัดทำแผนพัฒนา อบจ. และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
๓. สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
ในการพัฒนาท้องถิ่น
๔. ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่
ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
๕. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่ สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
๖. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตาม พ.ร.บ.บริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๘
เฉพาะภายในเขตสภาตำบล
๗. ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษา
ความสงบเรียบร้อย
๘. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙. บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น
๑๐. จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุน
การดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก
๑๑. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต
อบจ. และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ
หรือให้ อบจ. จัดทำ
๑๒. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.นี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้
เป็นอำนาจหน้าที่ของ อบจ.

กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑
ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐

- (๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
- (๓) บำบัดน้ำเสีย
- (๔) บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- (๕) วางผังเมือง
- (๖) จัดให้มี และบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อย ต้องเป็นทางหลวงชนบทตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
- (๗) จัดให้มี และบำรุงรักษาทางน้ำ
- (๘) จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด
- (๙) ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
- (๑๐) รักษาความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๑๑) จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) จัดให้มี และบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ และสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร
- (๑๓) จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์ และการสาธารณสุขการ
- (๑๔) ป้องกัน และบำบัดรักษาโรค
- (๑๕) จัดตั้ง และการบำรุงสถานพยาบาล
- (๑๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๑๗) ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ
- (๑๘) กิจการที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พ.ศ. ๒๕๔๒

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๖) การจัดการศึกษา
- (๗) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๘) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- (๑๐) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- (๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
- (๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- (๑๓) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- (๑๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (๑๖) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- (๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

- (๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด
- (๒๐) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (๒๑) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒๓) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- (๒๔) จัดทำกิจการอื่นใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

(หน้าที่ที่ต้องทำ)

๑. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
๒. ให้มีและบำรุงทางบกและน้ำ
๓. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และสนับสนุนส่งเสริม หน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
๔. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๕. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
๖. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
๗. จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก
๘. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
๙. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๑๐. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

(หน้าที่ที่อาจทำ)

๑. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
๒. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
๓. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
๔. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
๕. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
๖. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
๗. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
๘. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
๙. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลเมือง

(หน้าที่ที่ต้องทำ)

๑. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐
๒. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
๓. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
๔. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
๕. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
๖. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
๗. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
๘. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

(หน้าที่ที่อาจทำ)

๑. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
๒. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
๓. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
๔. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
๕. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
๖. ให้มีการสาธารณสุข
๗. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
๘. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
๙. ให้มีและบำรุงสถานที่ สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
๑๐. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๑๑. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
๑๒. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร

(หน้าที่ที่ต้องทำ)

๑. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓
๒. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
๓. กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
๔. การควบคุมลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และ สถานบริการอื่น
๕. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
๖. จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
๗. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
๘. การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

(หน้าที่ที่อาจทำ)

๑. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
๒. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
๓. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
๔. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
๕. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
๖. ให้มีการสาธารณสุข
๗. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
๘. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
๙. ให้มีและบำรุงสถานที่ สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
๑๐. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๑๑. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
๑๒. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(หน้าที่ที่ต้องทำ)

๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
๒. รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
๓. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๔. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
๕. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖. จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการและสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๗. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
๘. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๑๐. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

(หน้าที่ที่อาจทำ)

๑. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
๒. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
๓. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
๔. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
๕. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
๖. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
๗. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
๘. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
๙. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
๑๐. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
๑๑. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
๑๒. การท่องเที่ยว
๑๓. การผังเมือง

**อำนาจหน้าที่ของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล
ตามกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒**

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบ และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เรื่อง การแต่งตั้งเลขานุการและที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑
ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สาระสำคัญ

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งเลขานุการและที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า เมื่อกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าเลขานุการและที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการและที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการและที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่น

เรื่อง การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง
บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘

สาระสำคัญ

กรณีผู้ดำรงตำแหน่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย หรือกรณีอื่น ๆ ดังที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ในกรณีเช่นนี้เมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น บุคคลนั้นย่อมต้องพ้นจากตำแหน่งโดยทันทีโดยผลของกฎหมาย การสอบสวนใด ๆ ที่กระทำย่อมเป็นเพียงการสอบสวนเพื่อให้รู้ว่าได้เกิดกรณีเช่นนั้นขึ้นหรือไม่ เมื่อได้ความว่ามีกรณีเช่นนั้นเกิดขึ้น บุคคลนั้นย่อมพ้นจากตำแหน่งไปโดยผลของกฎหมายนับแต่วันที่กรณีนั้นเกิดขึ้น

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น	
การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อไปประกอบพิธีฮัจญ์อันเป็นการประกอบพิธีกรรมเฉพาะตัว สำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลาม จึงไม่ถือว่าเป็นการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นการส่งเสริมศาสนาหรือทำนุบำรุงศาสนาอันเป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนเพื่อไปสักการะสังเวชนียสถานหรือประกอบพิธีการอื่นในลักษณะเดียวกันก็ย่อมไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกัน	บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๙๕/๒๕๕๓)

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

- ด้านการศึกษา

กรณี การดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๔. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
 ๕. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๖. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการขั้นตอน ดังนี้ ๑. จัดเวทีประชาคม ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓. จัดทำแผนการดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔. ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น ๕. จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๖. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๗. รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	กรรมสิทธิ์ที่ดิน/การได้รับอนุญาตใช้ที่ดินในการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒	การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการขั้นตอน ดังนี้ ๑. จัดเวทีประชาคม ๒. จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ๔. จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๕. พิจารณาคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวมเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ๖. รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
๓	การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการขั้นตอน ดังนี้ ๑. จัดตั้งเวทีประชาคม ๒. จัดทำแผนยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓. นำผลประชาคมเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๔. จัดทำประกาศยุบเลิก ๕. รายงานการยุบเลิกให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๔	การเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	การเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการขั้นตอน ดังนี้ ๑. จัดตั้งเวทีประชาคม ๒. ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น ๓. จัดทำประกาศเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๔. รายงานการเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๕. จังหวัดตรวจสอบเอกสารรายงานการเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๔๑ - ๔๒

การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการ
ของชุมชน และต้องมีจำนวนเด็กไม่น้อยกว่า 20 คน

1

2

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเองหรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดทำแผนการดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี
2. แผนการรับนักเรียนและการจัดชั้นเรียน
3. แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. แผนการจัดตั้งงบประมาณ

3

4

ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น จัดทำโครงการ
และแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอ
ความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5

6

ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สำนักงานส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน
และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

7

การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. จัดเวทีประชาคม

เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ ในพื้นที่หรือตำบลเดิม

2. จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ชัดเจน

3. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

นำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว

5. กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พิจารณาคัดเลือก

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวม เพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว

6. รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมสภาท้องถิ่น ประกาศการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก จำนวนบุคลากรครู และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

กองส่งเสริมและพัฒนา
การจัดการศึกษาท้องถิ่น

การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

การเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1

จัดเวทีประชาคม

เพื่อสำรวจความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ

ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

นำผลการประชาคมเสนอต่อผู้บริหาร อปท.
เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

2

3

จัดทำประกาศเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนชื่อยุ้ยฯ
เรียบร้อยแล้ว

รายงานการเปลี่ยนชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้อำเภอหรือจังหวัด พร้อมสำเนาเอกสารหลักฐาน
ประกอบการพิจารณา โดยให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

4

จังหวัดตรวจสอบเอกสารรายงานการเปลี่ยนชื่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบให้มีความถูกต้อง
และครบถ้วน แล้วรายงานให้กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่นทราบ

5

การพิจารณาอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่าย ในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรม การแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษาในต่างประเทศ เป็นรายกรณี

(*ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัด)

ตามกฎหมาย : (1) *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562
(2) หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0802.3/ว 2848 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2563

1. การพิจารณาของผู้รับมอบอำนาจ

- (1) พิจารณาตามวัตถุประสงค์ของข้อ 9 วรรคสาม ของ *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้ และการจ่ายเงินฯ
- (2) กิจกรรมที่เข้าร่วมต้องมีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาและส่งเสริมให้ นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์
- (3) ต้องเป็นโครงการ/กิจกรรม/บันทึก ข้อตกลง/มีหนังสือเชิญ/ได้รับการ คัดเลือกให้เป็นตัวแทน ฯลฯ
- (4) ประเทศที่นำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมฯ ต้องเป็นประเทศที่ประเทศไทย สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต อย่างเป็นทางการ
- (5) หากไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ (1) - (4) ให้ขอทำความตกลงกับปลัด กระทรวงมหาดไทย เป็นรายกรณี
- (6) การเดินทางไปร่วมกิจกรรมฯ ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ของผู้เรียน และได้รับอนุญาต จากผู้ปกครองเท่านั้น

2. งบประมาณ

- (1) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินฯ ประกอบเงื่อนไขและอัตราที่กำหนด
- (2) กรณี ใช้จ่ายจากเงินรายได้ ของ สถานศึกษา ดำเนินการตามข้อ 11 ของ *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินฯ
- (3) กรณี ใช้จ่ายจากเงินรายได้สะสม ของสถานศึกษา ดำเนินการตาม ข้อ 13 ของ *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินฯ

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

- (1) สถานศึกษารายงานการขออนุมัติ เบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไป ร่วมกิจกรรมฯ ต่อองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ก่อนการเดินทางไม่น้อยกว่า 30 วันทำการ พร้อมเอกสารหลักฐาน
- (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานการขออนุมัติเบิกค่าใช้จ่าย ในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมฯ ต่ออำเภอ/จังหวัด ก่อนการเดินทาง ไม่น้อยกว่า 15 วันทำการ
- (3) เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด** อนุมัติ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เบิกค่าใช้จ่าย เรียบร้อยแล้ว ให้แจ้งผล ไปยังองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ก่อนการเดินทาง ไม่น้อยกว่า 7 วันทำการ

4. การรายงาน

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด** ได้ดำเนินการอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมฯ ให้รายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบทุกครั้ง

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทรศัพท์ : 02 241 9000 ต่อ 5321 - 5326

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
Department of Local Administration

กรณี การนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษา ในต่างประเทศเป็นรายกรณี

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การพิจารณาอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษาในต่างประเทศเป็นรายกรณี	๑. การพิจารณาอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษาในต่างประเทศเป็นรายกรณี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๐๒.๓/ว ๒๘๔๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ๒. เมื่อได้ดำเนินการอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกค่าใช้จ่ายในการนำผู้เรียนไปร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา หรือการแข่งขันทักษะทางการศึกษาในต่างประเทศแล้ว ให้รายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบทุกครั้ง	-

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๒๓ , ๕๓๒๖

การกำหนดให้สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา ในหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็น “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ” ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562

หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0816.2/ว 2174 ลงวันที่ 13 เมษายน 2563 / หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0816.2/ว 1095 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564

ระดับสถานศึกษา

- 1 เตรียมความพร้อม / สำร้าว / จัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
ความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
- 2 กำหนดผู้รับผิดชอบ / กำหนดแผนปฏิบัติการดำเนินงาน
ในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
- 3 นำเสนอข้อมูล เหตุผล ความจำเป็น และขอความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4 เสนอเรื่องการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด พร้อมเอกสารฯ
ภายในเดือนเมษายนของปีการศึกษาก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรฯ

ระดับส่วนกลาง

กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดการศึกษา
ลักษณะพิเศษของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และพิจารณาสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ
- 2 ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ศึกษารายงาน
เพื่อเสนอกระทรวงมหาดไทยตรวจสอบพิจารณาและประกาศกำหนด
เป็น “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ”

ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1 ตรวจสอบข้อมูลการดำเนินงานหลักสูตรพัฒนาผู้เรียน
สู่ความเป็นเลิศ และเอกสารประกอบ
- 2 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความพร้อมในการจัดทำ
หลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ / ดำเนินการ
ตามขั้นตอนการประเมินความพร้อมฯ *(ภายในเดือนมิถุนายน
ของปีการศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรฯ)*
- 3 เสนอสภาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำ
หลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ *(ภายในเดือนกรกฎาคมของปี
การศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรฯ)*
- 4 จัดทำประกาศ เรื่อง การจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียน
สู่ความเป็นเลิศ / จัดส่งประกาศไปยังกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น *(ตามระบบการบริหารราชการแผ่นดิน)*

การติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ

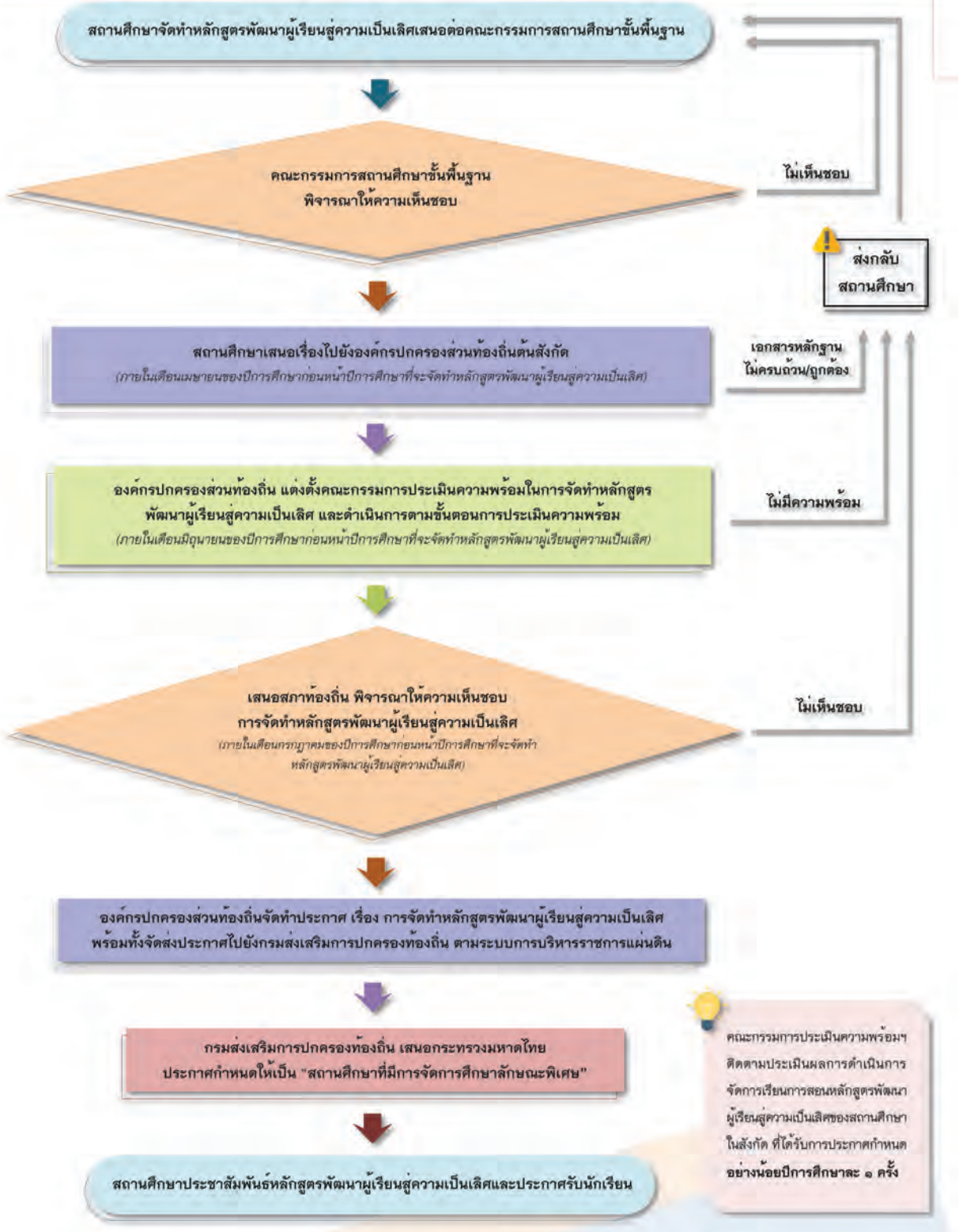
** อย่างน้อยปีการศึกษา: 1 ครั้ง **

- 1 คณะกรรมการประเมินความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรพัฒนา
ผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ ดำเนินการตามขั้นตอนการติดตาม
ประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพัฒนา
ผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ
- 2 รายงานการติดตามประเมินผล ต่อกระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
Department of Local Administration

กระบวนการงาน : การกำหนดให้สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาในหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็น “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ” ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงิน ของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

กรณี การจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ

ข้อกฎหมาย : ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษา
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	<p>การกำหนดให้สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาในหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็น “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ” ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยรายได้และการจ่ายเงินของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒</p>	<p>๑. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ</p> <p>๓. สถานศึกษาเสนอเรื่องไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด (ภายในเดือนเมษายนของปีการศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ)</p> <p>๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ และดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินความพร้อม (ภายในเดือนมิถุนายนของปีการศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ)</p> <p>๕. เสนอสภาท้องถิ่น พิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ (ภายในเดือนกรกฎาคมของปีการศึกษา ก่อนหน้าปีการศึกษาที่จะจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ)</p> <p>๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศ เรื่องการจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ พร้อมทั้งจัดส่งประกาศไปยังกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระบบการบริหารราชการแผ่นดิน</p> <p>๗. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอกระทรวงมหาดไทย ประกาศกำหนดให้เป็น “สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษ”</p> <p>๘. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์หลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศและประกาศรับนักเรียน</p>	<p>คณะกรรมการประเมินความพร้อมฯ ติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในสังกัดที่ได้รับ การประกาศกำหนด อย่างน้อยปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

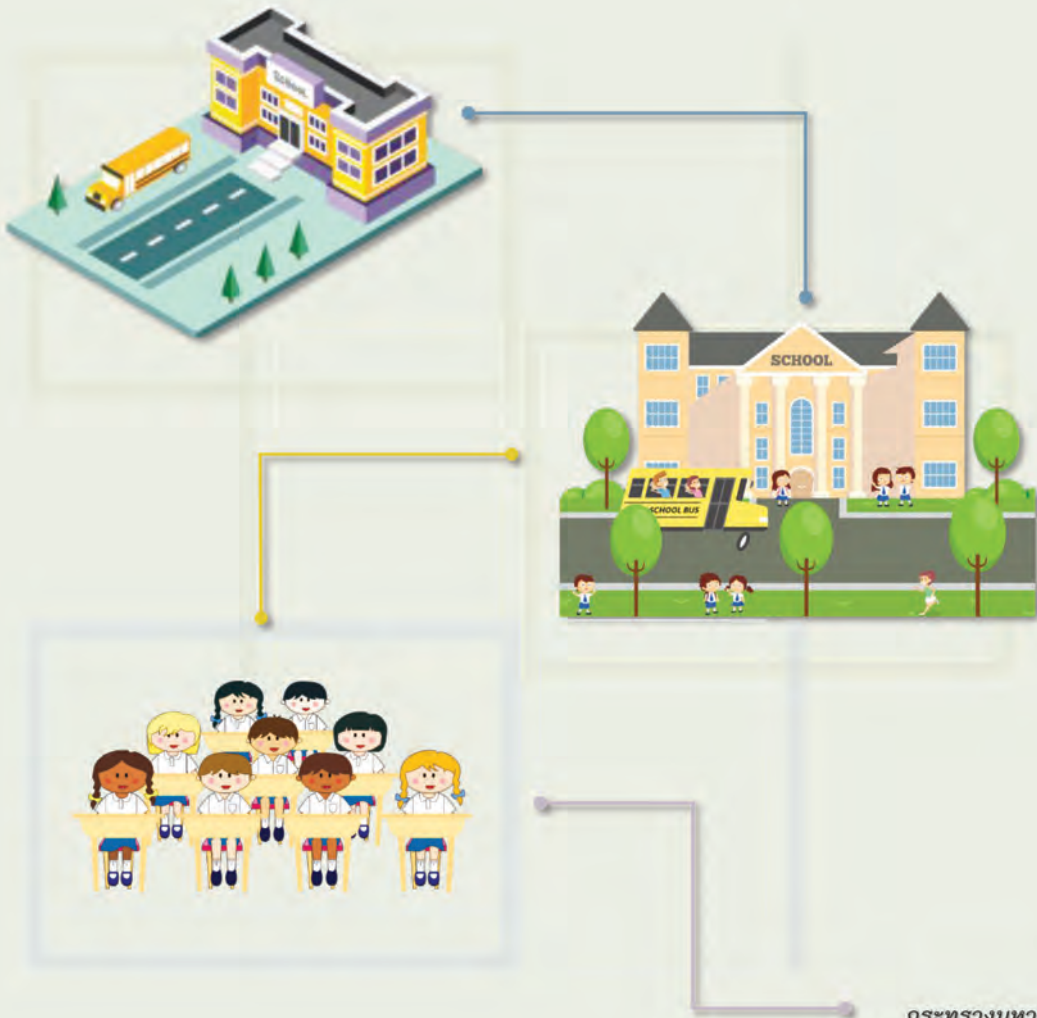
โทรศัพท์ : ๐๒ ๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๒๓, ๕๓๒๖

แนวทางปฏิบัติ

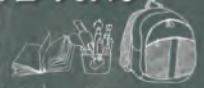
เกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

การจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๖.๒/ว ๕๔๑๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

➤ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการจัดตั้งสถานศึกษา และนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. สถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นต้องมีจำนวนนักเรียน ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ระดับก่อนประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน
  - ๑.๒ ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน
  - ๑.๓ ระดับมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า ๔๐ คน
- หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม

๒. สถานที่ที่จะจัดตั้งสถานศึกษา

- เป็นที่ดินที่มีหลักฐานอนุญาตให้ใช้ ตามประเภทของที่ดินอย่างถูกต้อง ไม่น้อยกว่า ๒๕ ไร่
- หรือตามเกณฑ์การกำหนดขนาดที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาที่ส่วนราชการถือปฏิบัติอยู่

๓. สถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่

- ต้องอยู่ห่างจากสถานศึกษาประเภทเดียวกันที่ตั้งอยู่เดิม ไม่น้อยกว่า ๖ กิโลเมตร
- หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสม

๔. หน่วยงานตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **เสนอขอให้จัดตั้งสถานศึกษาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอจัดตั้งสถานศึกษา ต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณาเห็นชอบการจัดตั้งสถานศึกษา

- เมื่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศจัดตั้งสถานศึกษา

- รายงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศจัดตั้งสถานศึกษา พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ

(ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินที่จัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๑๖.๒/ว ๕๔๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

➤ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความประสงค์จะรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อมูล จัดทำแผนการรวมสถานศึกษา และนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำแผนการรวมสถานศึกษา

๑.๒ แจ้งสถานศึกษาที่จะรวมกัน

๑.๓ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

๑.๔ เสนอแผนการรวมสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พิจารณาให้ความเห็นชอบการรวมสถานศึกษา โดยให้มีผลก่อนวันเริ่มต้นปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ วัน

*** เมื่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ***

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศรวมสถานศึกษา
- จัดระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- รายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศรวมสถานศึกษา พร้อมรายละเอียด ดังนี้

(ก) หลักการและเหตุผลในการรวมสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานและรายละเอียดประกอบอื่น ๆ

(ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่เห็นชอบให้รวมสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

(ข) พังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(จ) สำเนาประกาศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการรวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ค) การได้มาของที่ดินที่รวมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๑๖.๒/ว ๕๔๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเลิกสถานศึกษาเมื่อสถานศึกษานั้นมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
  - ๑.๑ ไม่มีนักเรียนที่จะจัดการเรียนการสอน
  - ๑.๒ จำนวนนักเรียนลดลง จนไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้

๒. แนวปฏิบัติในการเลิกสถานศึกษา

- ๒.๑ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา
- ๒.๒ แจ้งผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีก่อนวันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาถัดไป
- ๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเลิกสถานศึกษา และจัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมถึงการดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ของสถานศึกษา
- ๒.๔ เอกสารสำคัญของสถานศึกษาที่ถูกเลิกทุกประเภท ให้โอนไปอยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๕ บุคลากรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
- ๒.๖ ควรเลิกปีละหนึ่งชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่ชั้นต้นของสถานศึกษา เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็น
- ๒.๗ เมื่อเลิกสถานศึกษาจะต้องจัดให้นักเรียนในสถานศึกษาที่ถูกยกเลิกได้เข้าเรียนทุกคน

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศเลิกสถานศึกษา

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขยายชั้นเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* ดำเนินการให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือตามที่กฎหมายว่าด้วยศึกษาแห่งชาติกำหนด *
(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๔๑๖.๒/ว ๕๔๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

การขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษา / มัธยมศึกษาตอนต้น / มัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

๑. จัดทำแผนขยายชั้นเรียนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ
๒. เสนอเรื่องไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนเปิดภาคเรียนที่หนึ่งของปีการศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา

การพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติ ดังนี้

การขยายชั้นเรียนระดับประถมศึกษา

๑. ตรวจสอบข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง/แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบฯ
๒. เสนอข้อมูลต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาเห็นชอบ
๓. ดำเนินการตาม ๑, ๒. ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ
๔. เมื่อเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้ว ให้จัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน

การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๑. ตรวจสอบข้อมูล/แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบฯ/พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้
(ก) ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
(ข) ไม่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร
(ค) มีอาคาร สถานที่เหมาะสม เพียงพอ
(ง) มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน
(จ) มีครูที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และมีครูเพียงพอ
(ฉ) มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ
๒. นำเสนอขอความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ดำเนินการตาม ๑, ๒. ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ
๔. เมื่อเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้ว ให้จัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน

การขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. ตรวจสอบข้อมูล/แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบฯ/พิจารณาองค์ประกอบ ดังนี้
(ก) ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
(ข) ไม่มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๐ กิโลเมตร
(ค) มีอาคาร สถานที่เหมาะสม เพียงพอ
(ง) มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไม่น้อยกว่า ๒๕ คน
(จ) เป็นพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำ
(ฉ) มีแผนชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า ๕ ห้องเรียน
(ช) มีครูที่มีคุณวุฒิตรงตามวิชาเอก ไม่น้อยกว่า ๑ คน/กลุ่มสาระวิชา
(ซ) มีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีศักยภาพ
๒. นำเสนอขอความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. ดำเนินการตาม ๑, ๒. ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ
๔. เสนอผลการพิจารณาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อเห็นชอบให้ขยายชั้นเรียนแล้ว ให้จัดทำประกาศการขยายชั้นเรียน

*** รายงานการดำเนินการข้างต้นให้อำเภอ/จังหวัด ตรวจสอบ ก่อนรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พร้อมรายละเอียด ดังนี้

- (ก) หลักการและเหตุผลในการขยายชั้นเรียน และรายละเอียดประกอบอื่น ๆ
- (ข) ผังบริเวณสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (ค) การได้มาของที่ดินอันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (ง) สำเนารายงานการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เห็นชอบให้ขยายชั้นเรียน
- (จ) สำเนาประกาศองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการขยายชั้นเรียน

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกชื่อ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๖.๒/ว ๕๘๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

๑. หน่วยงานตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เสนอข้อมูลและความคิดเห็นประกอบการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

๒. เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานการกำหนดชื่อหรือการเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล (อำเภอ/จังหวัด) เพื่อรายงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษา การขยายชั้นเรียน และการเรียนชื่อสถานศึกษา
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นในการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี</p> <p>๒. จัดทำประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี</p> <p>๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานการจัดตั้งรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การขยายชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียกชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้อำเภอหรือจังหวัดพิจารณาตรวจสอบกลับกรอง พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๖.๒/ว ๕๘๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓</p>	<p>การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๖.๒/ว ๕๘๖๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทรศัพท์ : ๐๒ ๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๒๓, ๕๓๒๖

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการศึกษาและการสังคมสงเคราะห์	
(๑) การตั้งงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	
<p>องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถตั้งงบประมาณเพื่ออุดหนุนเป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใช้เป็นสถานที่ในการทำการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อรองรับการจัดทำบริการสาธารณะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๑</p>
(๒) การรับมอบภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัด	
<p>การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะรับมอบภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีที่ดำเนินการโดยจังหวัด หากมิได้มีการถ่ายโอนภารกิจตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จะสามารถรับมอบและดำเนินการตามข้อตกลงได้หรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าให้อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าวไว้หรือไม่ เพราะภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มิใช่กฎหมายที่กำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตัวเองแต่อย่างใด การกระจายอำนาจจะต้องมีแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้อีกชั้นหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวโดยการถ่ายโอน</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๗</p>

- ด้านการเงิน การคลัง
และงบประมาณ

กรณี การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
 ข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	มาตรา ๗ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๗๕๘๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมขั้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (เอกสารแนบ ๖)	
๒	มาตรา ๒๑ กำหนดให้ในแต่ละจังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด” มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ		
๓	มาตรา ๒๑ วรรคสี่ กำหนดให้คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบอัตราภาษีตามร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบการลดภาษีหรือการยกเว้นภาษีของผู้บริหารท้องถิ่น และให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่ผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
 กลุ่มงานนโยบายการคลังและพัฒนารายได้
 โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๖ - ๑๔๓๐

เรื่อง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

*****

คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา ๑๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๕๒๕ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ (จำนวน ๖ เรื่อง)

๑. ประเด็น การประกาศและจัดส่งข้อมูลให้กับผู้เสียภาษี

สาระสำคัญ

- กรณี อปท. จัดส่งข้อมูลตามแบบ ภ.ด.ส. ๓,๔ ให้กับผู้เสียภาษีตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ไม่มีผู้รับ ให้ถือว่าผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแล้วตามกฎหมาย

- อปท. สามารถทำข้อตกลงกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือหน่วยงานอื่นที่ประกอบการจัดส่งพัสดุหรือจัดส่งเอกสารที่ อปท. จัดทำขึ้น และส่งให้กับผู้เสียภาษีได้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

*****

๒. ประเด็น การปิดประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการประกาศบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์

สาระสำคัญ

กรณี อปท. ไม่สามารถปิดประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การประกาศบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ได้ทันภายในกำหนดในปีภาษีนั้น ๆ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามกฎหมายเป็นการทั่วไป ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง ในปีภาษีนั้นแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาปัญหาดังกล่าว แต่กรณี อปท. จำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาการชำระเงินแจ้งรายการต่าง ๆ หรือกำหนดเวลาดำเนินการประเมินภาษี กระทรวงมหาดไทยสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการขอขยายระยะเวลาตามมาตรา ๑๔ เพื่อปฏิบัติจัดเก็บภาษีจากคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้

*****

๓. ประเด็น ความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

สาระสำคัญ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างถือเป็นที่สุด และมีผลใช้ยื่นต่อกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี นับแต่วันที่หน่วยงานดังกล่าวได้รับแจ้งตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

*****

/๔. ประเด็น...

๔. ประเด็น การปิดเศษสตางค์จำนวนเงินค่าภาษี

สาระสำคัญ

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ควรกำหนดให้มีการปิดเศษสตางค์ แต่ให้จัดเก็บตามจำนวนเงินค่าภาษีตามที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ จึงให้จัดเก็บตามจำนวนเงินค่าภาษีตามที่เกิดขึ้นจริง ประกอบกับปัจจุบันระบบการชำระภาษีก็สามารถชำระภาษีในหน่วยสตางค์ผ่านธนาคารหรือโอนผ่านตัวกลางในระบบการเงินได้

*****

**๕. ประเด็น การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีกรณีอยู่อาศัยตามมาตรา ๔๑ และการบรรเทาภาระภาษีกรณีประกอบ
เกษตรกรรม ตามมาตรา ๙๖ ให้แก่เจ้าของซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา**

สาระสำคัญ

- “เจ้าของ” ที่จะได้รับการยกเว้นมูลค่าฐานภาษีและบรรเทาภาระภาษีกรณีที่ดิน คือ โฉนดที่ดิน, โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ส่วนกรณีห้องชุด คือ หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด

- การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๙๖ ไม่รวมถึงผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดิน

*****

๖. ประเด็น ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีบุคคลบุกรุกเข้าทำประโยชน์

สาระสำคัญ

พื้นที่ป่าสงวนที่กฎหมายห้ามทำประโยชน์ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มิใช่ที่ดินที่มีกฎหมายห้ามทำประโยชน์โดยเด็ดขาด ผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จึงมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย

*****

เรื่อง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

*****

คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา ๑๖ (๒)
แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้างในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือ
กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๒๗๒๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ (จำนวน ๙ เรื่อง)

๑. ประเด็น จุดรับส่งสัญญาณ กังหันลม แผงโซลาร์เซลล์ และที่จอดรถ ถือเป็นสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติ
ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

สาระสำคัญ

- จุดรับส่งสัญญาณ กังหันลม แผงโซลาร์เซลล์ ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างตามกฎหมาย
- ที่จอดรถมีหลังคาติดตั้งถาวร เป็นสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมาย

*****

๒. ประเด็น เจ้าของบ้านนำบ้านให้ข้าราชการเช่าอยู่อาศัย เจ้าของบ้านจะนำราคาประเมินทุนทรัพย์
ของทรัพย์สินในส่วนที่ให้เช่ามาใช้สิทธิยกเว้นมูลค่าฐานภาษีเพื่อการอยู่อาศัยได้หรือไม่

สาระสำคัญ

การนำบ้านไปให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย เป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยต้องเสียภาษีในอัตรา
อยู่อาศัย เจ้าของบ้านซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่อในทะเบียนบ้านหลังดังกล่าวมีสิทธิได้รับยกเว้นมูลค่า
ฐานภาษีกรณีอยู่อาศัย ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
เฉพาะส่วนที่เจ้าของให้เช่าอยู่อาศัยเองเท่านั้น ส่วนที่แบ่งให้บุคคลอื่นเช่าอยู่อาศัยจะไม่ได้รับการยกเว้นฐานภาษี
ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

*****

๓. ประเด็น บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและมีชื่อในทะเบียนบ้านทุกคน จะมี
วิธีการคำนวณยกเว้นมูลค่าฐานภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท อย่างไร

สาระสำคัญ

บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและมีชื่อในทะเบียนบ้านทุกคน
จะได้รับการยกเว้นมูลค่าฐานภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท เนื่องจากมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัย
และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีนั้น ให้ได้รับการ
ยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีในการคำนวณภาษีไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ดังนั้น ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจึงไม่สามารถ
ใช้สิทธิยกเว้นเกิน ๕๐ ล้านบาทได้

*****

/ ๔. ประเด็น ...

๔. ประเด็น การลดภาษีร้อยละ ๙๐ กรณีสถานที่เล่นกีฬา

สาระสำคัญ

การลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราร้อยละ ๙๐ ของจำนวนภาษีที่จะต้องเสียตามมาตรา ๔ (๘) (ก) แห่งพระราชกฤษฎีกาลดภาษีสำหรับที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบางประเภท พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นการลดภาษีเฉพาะพื้นที่ส่วนที่ใช้เล่นกีฬาตามชนิดกีฬาที่คณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนดให้จดทะเบียนจัดตั้งสมาคมกีฬาได้ ที่ประชาชนสามารถเข้าใช้บริการได้ไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ค่าตอบแทน

*****

๕. ประเด็น ทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ ตลอดทั้งปีภาษี จะถือเป็นทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีหรือไม่

สาระสำคัญ

มาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีให้แก่ทรัพย์สินของเอกชน เฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ ดังนั้น กฎหมายจึงมีเจตนาที่จะยกเว้นการจัดเก็บภาษีให้กับทรัพย์สินของเอกชนที่ได้ยินยอมให้ส่วนราชการส่วนใดก็ได้จัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยไม่ได้จำกัดไว้เฉพาะ อบท. ซึ่งการยินยอมดังกล่าว เอกชนจะต้องดำเนินการตามข้อ ๒ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งกำหนดให้มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่าง อบท. และเจ้าของทรัพย์สิน โดยหากเป็นกรณีให้ส่วนราชการอื่นจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ อาจจัดทำข้อตกลงร่วมกัน ๓ ฝ่าย ระหว่าง อบท. เจ้าของทรัพย์สิน และส่วนราชการที่จัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ และควรกำหนดเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้ข้อตกลงดังกล่าวในการหลบเลี่ยงภาษี

*****

๖. ประเด็น การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบพระชนมพรรษา จังหวัดเชียงใหม่ และสนามกอล์ฟบางพระ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์ให้หน่วยงานอื่นรับจ้างบริหารแทนกรมธนารักษ์ จะได้รับการยกเว้นภาษีตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

สาระสำคัญ

กรณีกรมธนารักษ์นำทรัพย์สินมาจัดหารายได้ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือวิธีการอื่นใดก็เข้าข่ายเป็นการนำทรัพย์สินของรัฐไปใช้หาผลประโยชน์เช่นเดียวกับกรณีท้องที่ปกครองส่วนท้องถิ่นนำทรัพย์สินของตนไปจัดหารายได้และต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนั้น ทรัพย์สินของกรมธนารักษ์จึงไม่ได้รับการยกเว้นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามมาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

*****

/๗. ประเด็น...

๗. ประเด็น อำนาจจัดเก็บภาษีกรณีทรัพย์สินตั้งอยู่บนพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่ และเทศบาลตำบลสุเทพ

สาระสำคัญ

มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ อปท. มีอำนาจจัดเก็บภาษีจากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขต อปท. ดังนั้น เทศบาลนครเชียงใหม่จะสามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลนครเชียงใหม่เท่านั้น โดยแนวเขตของเทศบาลนครเชียงใหม่ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่

*****

๘. ประเด็น องค์ประกอบคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด กรณีนายกเทศมนตรี พ้นจากตำแหน่งทั้งหมด

สาระสำคัญ

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีทั้งหมดพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีการเลือกตั้ง ทำให้นายกเทศมนตรีที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดได้ เนื่องจากมาตรา ๔๘ ปัญจศ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ กำหนดให้ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ดังนั้น ปลัดเทศบาลจึงสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดแทนนายกเทศมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งได้หากเป็นกรณีที่ต้องดำเนินการ

*****

๙. ประเด็น การส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษี

สาระสำคัญ

หาก อปท. ส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ หรือกำหนดเวลาที่ขยายออกไปตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้จะส่งถึงผู้เสียภาษีภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ถือว่าการส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีนั้นชอบด้วยกฎหมาย ผู้เสียภาษีมีหน้าที่ต้องชำระตามแบบแจ้งประเมินภาษี แต่ อปท. ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างครบถ้วน จึงจะถือว่าผู้เสียภาษีได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว

*****

เรื่อง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

*****

คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา ๑๖ (๒)
แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้างในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔

- ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๗๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ (จำนวน ๖ เรื่อง)

๑. ประเด็น การประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

สาระสำคัญ

- อปท. ที่ไม่ได้สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่มีหน้าที่ประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
แต่ต้องประกาศราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ ก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ของทุกปี

- อปท. ควรสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างน้อย ๑ ครั้ง ในช่วง ๔ ปี

*****

๒. ประเด็น กรณีเจ้าของทรัพย์สินเสียชีวิต และมีไม่ทายาทโดยธรรม อปท. จะต้องแจ้งประเมินภาษีแก่ผู้ใด

สาระสำคัญ

อปท. ในฐานะเจ้าหนี้ มีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้จัดตั้งผู้จัดการมรดก ตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๑๓ และ มาตรา ๑๗๕๔

*****

๓. ประเด็น การเรียกเก็บเงินเพิ่มกรณีขยายกำหนดเวลาชำระภาษี

สาระสำคัญ

- กรณีผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้ขยายกำหนดเวลาชำระภาษี หากผู้เสียภาษี มาชำระภาษี
ภายในกำหนดเวลาที่ขยาย ไม่ต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ ๐.๕ ต่อเดือน

- กรณีวันครบกำหนดชำระภาษีในหนังสือแจ้งเตือนตรงกับวันหยุด ให้นับวันทำการถัดไป
เป็นวันครบกำหนดชำระภาษี หากไม่มาชำระภาษีในวันดังกล่าว ให้นับวันถัดไปเป็นวันเริ่มต้นการคิดเบี้ยปรับ
เพิ่มขึ้นจาก ๒๐ % เป็น ๔๐ %

*****

๔. ประเด็น ที่ดินติดภาระจำยอม

สาระสำคัญ

ที่ดินที่กฎหมายห้ามมิให้ทำประโยชน์ตามข้อ (๑๐) แห่งกฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินที่ได้รับ
ยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์เพื่อยกเว้นภาษีให้แก่เจ้าของที่ดินที่
ไม่สามารถนำที่ดินของตนไปใช้ประโยชน์อันใดได้อันเป็นผลมาจากกฎหมายสั่งห้ามทำประโยชน์ไว้ ในขณะที่
มาตรา ๑๓๘๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้ อสังหาริมทรัพย์อาจต้องตกอยู่ในภาระจำ
ยอมอันเป็นเหตุให้เจ้าของต้องยอมรับกรรมบางอย่างซึ่งกระทบถึงทรัพย์สินของตนหรือต้องงดเว้นจากการใช้
สิทธิบางอย่างอันมีอยู่ในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินนั้น เพื่อประโยชน์แก่อสังหาริมทรัพย์อื่น ดังนั้น เจ้าของที่ดินที่ติด
ภาระจำยอมยังสามารถนำที่ดินดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขที่จำกัด จึงไม่เข้าข่ายเป็นที่ดินที่ได้รับ
การยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้ทำประโยชน์
ตาม (๑๐) ของกฎกระทรวงฯ

*****

/๕. ประเด็น...

๕. ประเด็น ที่ดินไม่มีทางออกสาธารณะ หรือลักษณะภูมิศาสตร์ไม่เอื้อให้ทำประโยชน์

สาระสำคัญ

- ที่ดินไม่มีทางออกสาธารณะ มีใช้ที่ดินที่โดยสภาพไม่สามารถทำประโยชน์ได้ ต้องเสียภาษีตามกฎหมาย
- กรณีที่ดินมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ใด ๆ ควรให้กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย กำหนดการลดหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสม

*****

๖. ประเด็น การใช้ประโยชน์ในที่ดินซึ่งต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยผังเมืองรวม

สาระสำคัญ

- เจ้าของที่ดินยังคงมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย
- การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีของ อปท. หากมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยผังเมืองรวม ก็ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยผังเมืองรวมด้วย

*****

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๓๗๕๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ (จำนวน ๑ เรื่อง)

๑. ประเด็น การตอบความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำแล้ว

สาระสำคัญ

กรณีกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้จังหวัด และ อปท. ทราบเพื่อให้ถือปฏิบัติแล้ว ให้คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัดใช้ความเห็นของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำไปแล้ว ตอบข้อหารือของ อปท. ในเรื่องข้อเท็จจริงไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเรื่องที่คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเคยมีมติ โดยไม่ต้องเสนอให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอีก

*****

เรื่อง การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

*****

คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามมาตรา ๑๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในคราวการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๓/ว ๔๔๓๑ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ (จำนวน ๕ เรื่อง)

๑. ประเด็น การย้ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านเพราะเหตุจำเป็นทางราชการ
สาระสำคัญ

กรณีข้าราชการที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหลังอื่นเพราะเหตุจำเป็นทางราชการมาโดยตลอด และต่อมาได้รับกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างแต่ยังไม่ได้ย้ายชื่อเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตามความในมาตรา ๔๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

*****

๒. ประเด็น เจ้าของที่ดินปล่อยที่ดินไว้เพื่อให้มีต้นไม้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียว
จะถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม หรือที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่า

สาระสำคัญ

เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสำรวจสภาพของที่ดิน เพื่อพิจารณาว่าเป็นที่ดินที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

*****

๓. ประเด็น กรณีเอกชนจัดสถานที่ให้ประชาชนทอผ้าถือเป็นการใช้ประโยชน์ประเภทใด
สาระสำคัญ

- ต้องเสียภาษีในอัตราการใช้ประโยชน์อื่น ๆ
- หากเอกชนยินยอมให้ อปท. หรือส่วนราชการอื่นจัดพื้นที่ให้ประชาชนใช้ทอผ้า เพื่อส่งเสริมรายได้ของครัวเรือนโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพื่อให้ใช้เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์จะได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีตาม ม.๘ (๘) และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

*****

๔. ประเด็น การเรียกเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยราชการในศูนย์ราชการ
เฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

สาระสำคัญ

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของศูนย์ราชการฯ ที่ให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ เข้าใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน ไม่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษี ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) มีการรับรายได้ในลักษณะค่าเช่า

*****

/๕. ประเด็น...

๕. ประเด็น การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีอาคาร/ห้องชุดสายลมทาวเวอร์

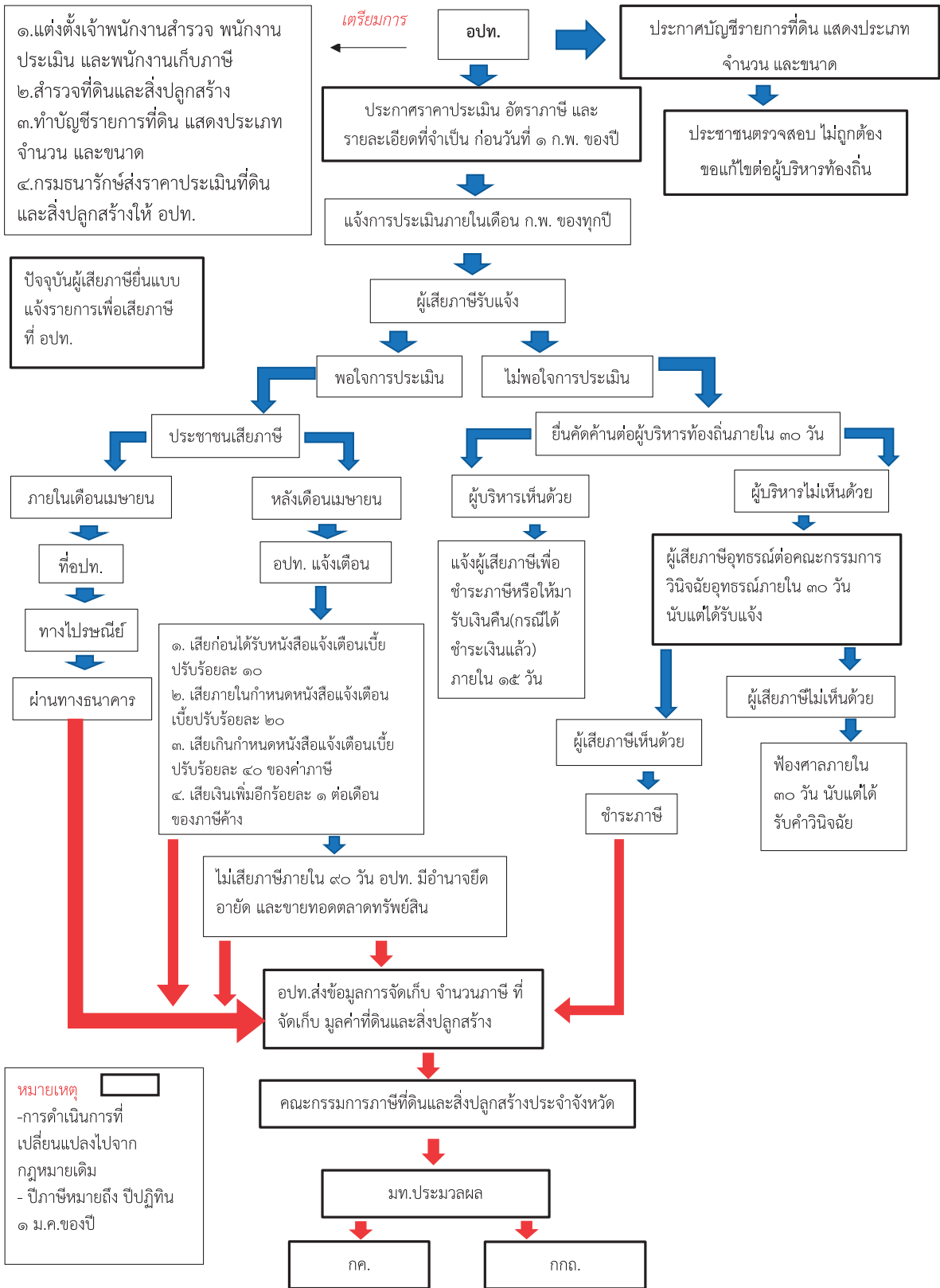
สาระสำคัญ

- อาคาร/ห้องชุด เป็นอาคารร้างและไม่มีผู้อยู่อาศัย ถือเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่า ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งไม่ได้รับการยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

- การคำนวณฐานภาษีมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ ห้องชุด ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นเกณฑ์ เมื่อข้อเท็จจริง อาคารชุด/ห้องชุด ไม่ได้มีการจดทะเบียนเลิกอาคารชุด จึงต้องนำราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษี ในประเภททิ้งไว้ว่างเปล่า

*****

แผนภูมิขั้นตอนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

คำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ครั้งที่ 1 / 2563 เมื่อวันที่ 13 ก.พ. 2563

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.3/ว 3525 ลว. 16 มิ.ย. 2563 รวม 6 เรื่อง)

1

การประกาศและจัดส่งข้อมูลให้กับผู้เสียภาษี

- กรณี อปท. จัดส่งข้อมูลตามแบบ ภ.ด.ส. 3.4 ให้กับผู้เสียภาษีตามขั้นตอนที่กำหนดใน ม. 13 แต่ไม่มีผู้รับ ให้ถือว่าผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแนบแล้วตามกฎหมาย
- อปท. สามารถทำข้อตกลงกับ ปุ่มท. หรือหน่วยงานอื่นที่ประกอบการจัดส่งพัสดุหรือจัดส่งเอกสารที่ อปท. จัดทำขึ้น และส่งให้กับผู้เสียภาษีได้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน ม.30 ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดตาม พ.ร.บ. คู่มือครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

4

การเปิดเผยสดงจำนวนเงินค่าภาษี

การจัดเก็บภาษีไม่ควรกำหนดให้การเปิดเผยสดงค่า เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ จึงให้ยึดเก็บตามจำนวนเงินค่าภาษีตามที่เกิดขึ้นจริง

2

การปิดประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการประกาศบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์

เมื่อ รบว.มท. ได้ขยายกำหนดเวลาดำเนินการตามกฎหมายเป็นการทั่วไปแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาปัญหา กรณี อปท. ไม่สามารถปิดประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และประกาศบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ได้ทั้งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่กรณี อปท. จำเป็นต้องขยายกำหนดเวลาการชำระเงินแจ้งรายการต่าง ๆ หรือกำหนดเวลาดำเนินการประเมินภาษี มท. สามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำได้ตาม ม.14 ได้

5

การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีกรณีโอนที่อาติโอน ม.41 และการระงับการประเมินราคาประเมินทุนทรัพย์กรณีโอน ม.38 ให้แก่ผู้ขายเองซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา

- "เจ้าของ" ที่จะได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษีและบรรเทาภาษีกรณีที่ดิน โอนที่ดิน, โฉนดที่ดิน, โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว" ส่วนกรณีห้องชุด คือ หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด

- การยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตาม ม.41 และ ม.96 ไม่รวมถึงผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดิน

6

ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีบุคคลบุกรุกเข้าทำประโยชน์

พื้นที่ป่าสงวนที่กฎหมายห้ามทำประโยชน์ตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มีที่ดินที่มีกฎหมายห้ามทำประโยชน์โดยเด็ดขาด ผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติจึงมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย

3

ความเห็นของ กกท. วินิจฉัยภาษีที่ดิน

คำวินิจฉัยของ กกท. วินิจฉัยภาษีที่ดินฯ ถือเป็นที่สุด และมีผลใช้บังคับต่อ มท., กกต., กทม. นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ตาม ม.42 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

สำนักงานบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ครั้งที่ 1 / 2564 เมื่อวันที่ 26 มี.ค. 2564

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.3/ว 2720 ลง. 12 พ.ค. 2564 รวม 9 เรื่อง)

1

จุดรับส่งสัญญาณ กังหันลม แสงโซลาร์เซลล์ และทีวีจอยักษ์

- จุดรับส่งสัญญาณ กังหันลม แสงโซลาร์เซลล์ ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างตามกฎหมาย
- ทีวีจอยักษ์หลังคาติดตั้งถาวร เป็นสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมาย

2

เจ้าของบ้านนำมาให้เช่ารายค่าเช่าอยู่อาศัย

การนำมาไปให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย เป็นการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ต้องเสียภาษีในอัตราอยู่อาศัย เจ้าของบ้านซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีชื่อในทะเบียนบ้านหลังดังกล่าวมีสิทธิได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษีกรณีอยู่อาศัย ตาม ม.41 เฉพาะส่วนที่เจ้าของที่อยู่อาศัยเองเท่านั้น

3

บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และมีชื่อในทะเบียนบ้านทุกคน

ไม่สามารถใช้สิทธิยกเว้นมูลค่าฐานภาษีเกิน 50 ลบ. ตาม ม.41 วรรคหนึ่ง

4

การลดภาษีร้อยละ 90 กรณีสถานที่เล่นกีฬา

พ.ร.ฎ.ลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2563 ม.4 (8) (ก) ให้ลดภาษี เฉพาะพื้นที่ส่วนที่ใช้เล่นกีฬาตามชนิดที่ กทท. กำหนดให้จัดตั้งสมาคมกีฬา และประชาชนสามารถใช้บริการได้ ไม่ว่าจะมีความคืบหน้าหรือไม่ค่าตอบแทน

5

ทรัพย์สินของเอกชนแ่พระสงฆ์ได้ยกเว้นภาษีเงินได้

ม.8 (8) ไม่ได้จำกัดให้ใช้เฉพาะ อปท. หากให้ส่วนราชการอื่นใช้เพื่อ สาธารณะประโยชน์ ควรจัดทำข้อตกลง 3 ฝ่าย (อปท. + เจ้าของทรัพย์สิน + ส่วนราชการอื่น) และควรกำหนดเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการเสียภาษี

6

ศูนย์ประชุมแสดงสินค้านานาชาติ จ.เชียงใหม่ และสวนนกมอญฟางพระ จ.ชลบุรี

เมื่อกรมธนารักษ์นำทรัพย์สินซึ่งเป็นทรัพย์สินที่สูญไปจัดหารายได้ จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีตาม ม.8 (1)

7

อำนาจจัดเก็บภาษีกรณีทรัพย์สินตั้งอยู่บนพื้นที่ คาบเกี่ยวระหว่าง ทน.เชียงใหม่ และ ทด.สุเทพ

ทน.เชียงใหม่ สามารถจัดเก็บภาษีจากทรัพย์สินได้ภายในเขตพื้นที่ ตาม ม.7 โดยแนวเขตของ ทน.เชียงใหม่ ต้องเป็นไปตามกฎหมาย จัดตั้ง ทน.เชียงใหม่

8

องค์ประกอบ คกก.ภาษีที่ดินฯ ประจำจังหวัด กรณีขยายเขตมนตรีพื้นที่จากตำแหน่งทั้งหมด

ปกติเทศบาลสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรมการภาษีที่ดินฯ ประจำจังหวัดแทนนายกเทศมนตรีพื้นที่จากตำแหน่งได้ หากเป็น กรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการ

9

การส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษี

หาก อปท. ส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีภายใน ก.พ. หรือกำหนดเวลา ที่ขยายออกไปตาม ม. 14 แม้จะส่งถึงผู้เสียภาษีภายหลังกำหนดเวลาดังกล่าว ก็ถือว่าการส่งหนังสือแจ้งประเมินภาษีนั้นชอบด้วยกฎหมาย ผู้เสียภาษีมีหน้าที่ต้องชำระตามแบบแจ้งประเมินภาษี แต่ อปท. ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดใน ม. 13 อย่างครบถ้วน จึงจะถือว่า ผู้เสียภาษีได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว

สำนักงานบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ครั้งที่ 2 / 2564 เมื่อวันที่ 27 เม.ย. 2564

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.3/ว 3751 ลว. 30 มี.ย. 2564 รวม 7 เรื่อง)

1

การประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

- อปท. ที่ไม่ได้สำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่มีหน้าที่ประกาศบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง แต่ต้องประกาศราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ ก่อนวันที่ 1 ก.พ. ของทุกปี
- อปท. ควรสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วง 4 ปี

2

เจ้าของทรัพย์สินเสียที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยธรรม

อปท. ในฐานะเจ้าหนี้ มีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อขอให้จัดตั้งผู้จัดการมรดก ตาม ป.พ.พ. ม.1713 และ ม.1754

3

การเรียกเก็บเงินเพิ่มกรณีขยายกำหนดเวลาชำระภาษี

- กรณีผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้ขยายกำหนดเวลาชำระภาษี หากผู้เสียภาษี มาชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่ขยาย ไม่ต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 0.5 ต่อเดือน
- กรณีวันครบกำหนดชำระภาษีในหนังสือแจ้งเตือนตรงกับวันหยุด ให้นับวันที่ทำการจัดไปเป็นวันครบกำหนดชำระภาษี หากไม่มาชำระภาษีในวันดังกล่าว ให้นับวันถัดไปเป็นวันเริ่มต้นการคิดเบี้ยปรับเพิ่มขึ้นจาก 20 % เป็น 40 %

4

ที่ดินติดการจ่ายอม

เจ้าของที่ดินที่ติดการจ่ายอมยังคงสามารถนำที่ดินมาใช้ประโยชน์ได้ จึงไม่เข้าข่ายยกเว้นภาษีกรณีที่ดินที่ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ทำประโยชน์

5

ที่ดินไม่มีทางออกสู่สาธารณะ หรือลักษณะภูมิศาสตร์ไม่เอื้อให้ทำประโยชน์

- ที่ดินไม่มีทางออกสู่สาธารณะ มีข้อที่ตันที่โดยสภาพไม่สามารถทำประโยชน์ได้ ต้องเสียภาษีตามกฎหมาย
- กรณีที่ดินมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ประโยชน์ใด ๆ ควรให้ กค. และ มท. กำหนดการลดหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสม

6

การใช้ประโยชน์ในที่ดินซึ่งต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยผังเมืองรวม

- เจ้าของที่ดินยังคงมีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย
- การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีของ อปท. หากมีการถึงที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยผังเมืองรวม ก็ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยผังเมืองรวมด้วย

7

ความเห็นของ คกก.วินิจฉัยภาษีที่ดินฯ

กรณี มท. ได้มีหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยหรือคำแนะนำของ คกก.วินิจฉัยภาษีที่ดินฯ ให้จังหวัด และ อปท. ทราบและถือปฏิบัติแล้ว หากข้อเท็จจริงไม่เปลี่ยนไปจากเดิม ให้ คกก.ภาษีที่ดินฯ ประຈจำจังหวัด ใช้ความเห็นของ คกก.วินิจฉัยภาษีที่ดินฯ เดิม ตอบข้อหารือ อปท. โดยไม่ต้องเสนอ มท. พิจารณาอีก

สำนักงานบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ครั้งที่ 3 / 2564 เมื่อวันที่ 15 มิ.ย. 2564

(หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.3/ว 4431 ลว. 3 ส.ค. 2564 รวม 5 เรื่อง)

1

การขยายข้อออกจาทะเบียนบ้านเพราะเหตุจำเป็นทางราชการ

กรณีข้าราชการที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหลังอื่นเพราะเหตุจำเป็นทางราชการมากโดยตลอด และต่อมาได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง แต่ยังไม่ได้ย้ายชื่อเข้าไปอยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ได้รับยกเว้นมูลค่าฐานภาษีตามความในมาตรา 41 วรรคสี่

4

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยราชการในศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของศูนย์ราชการฯ ที่ให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ เข้าใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน ไม่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีตาม ม.8 (1) เนื่องจาก สทส. มีการรับรายได้ในลักษณะค่าเช่า

2

ต้นไม้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเพื่ออนุรักษ์พื้นที่สีเขียว

เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานสำรวจสภาพของที่ดิน เพื่อพิจารณาว่าเป็นที่ดินที่เข้าประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

5

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีอาคารร้างหรือสิ่งปลูกสร้างชำรุด

- อาคาร/ห้องชุด เป็นอาคารร้างและไม่มีผู้อยู่อาศัย จึงถือเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- การคำนวณฐานภาษีมาตรา 35 ห้องชุด ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเป็นเกณฑ์ เมื่อข้อเท็จจริง อาคารชุด/ห้องชุด ไม่ได้มีการจดทะเบียนเลิกอาคารชุด จึงต้องนำราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีในประเภททิ้งไว้ว่างเปล่า

3

กรณีเอกชนจัดสถานที่ให้ประชาชนทอดผ้าถึงเป็นการใช้ประโยชน์ประเภทใด

- ต้องเสียภาษีในอัตราการใช้ประโยชน์อื่น ๆ
- หากเอกชนยินยอมให้ องค์กร หรือส่วนราชการอื่นจัดพื้นที่ให้ประชาชนใช้ทอดผ้าเพื่อส่งเสริมรายได้ของครัวเรือนโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพื่อใช้เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์จะได้รับยกเว้นการจัดเก็บภาษีตาม ม.8 (8) และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาทรัพย์สินของเอกชนเฉพาะส่วนที่ได้ยินยอมให้ทางราชการจัดให้เพื่อสาธารณประโยชน์

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ	
๑. การดำเนินการในพื้นที่ป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
การดำเนินการในพื้นที่ป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดทำบริการสาธารณะในพื้นที่ป่าต้องดำเนินการยื่นขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในพื้นที่ป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้แต่ไม่ได้ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในป่าได้รับความเสียหาย เสื่อมสภาพ หรือหมดสิ้นไป หรือการก่อสร้างนั้นเป็นการก่อสร้างถนนหรือสาธารณูปโภคที่มีอยู่เดิม มีโครงการก่อสร้างขึ้นใหม่ หรือเป็นการปรับปรุงซ่อมแซมโดยมิได้รื้อกล้าเพิ่มเติมในพื้นที่ป่าอื่นและมีได้มีสภาพเป็นการทำลายป่า จึงไม่เข้าเงื่อนไขที่จะต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๙๒๑/๒๕๕๘
๒. การดำเนินการในพื้นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุ มีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอและระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ	มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. การดูแล และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน	
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ นายอำเภอ มีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแล รักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อันอยู่ในเขตอำเภอ ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งการดูแลนั้นอาจเป็นลักษณะของการจัดทำและบำรุงรักษาที่ หรือทางสาธารณประโยชน์ให้ใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้นซึ่งไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน	หนังสือกรมที่ดินที่ มท ๐๕๑๑.๓/๓๔๖๑๙ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
๑.๔ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่สาธารณประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันจากอีกอย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่งซึ่งต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้	ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดิน

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ เช่น องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะถมคลองเพื่อทำถนน โดยดำเนินการตามขั้นตอนและ วิธีการที่ระเบียบกำหนด เพื่อให้คณะกรรมการตามระเบียบอนุมัติ	อันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ ร่วมกันจากการใช้เพื่อ สาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓

กรณี การมอบอำนาจในการอนุมัติด้านการบริหารงบประมาณ ประเภทงบเงินอุดหนุน
เฉพาะกิจของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อกฎหมาย : ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบหลักเกณฑ์ว่าด้วยการ
ใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การมอบอำนาจให้ผู้ว่า ราชการจังหวัดปฏิบัติ ราชการแทน ด้านการ บริหารงบประมาณ ตามคำสั่งกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ที่ ๗๑๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการอนุมัติด้านการบริหาร งบประมาณ ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ของ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (๑) การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรภายใต้รายการ งบประมาณเดียวกัน ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ <u>ที่มีใช้</u> การเปลี่ยนแปลงสถานที่ดำเนินการ หรือการ เปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาเบิกจ่าย จากคลัง หรือรายการก่อนนี้ผู้กผันข้ามปีงบประมาณ และ จะต้องมีใช้การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรรายการค่าครุภัณฑ์ ที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป รายการ ค่าที่ดินหรือรายการสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่ สิบล้านบาทขึ้นไป (๒) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรร ภายใต้ รายการงบประมาณเดียวกัน ประเภทงบเงินอุดหนุน เฉพาะกิจ โดยไม่จำกัดวงเงิน (๓) การนำเงินนอกงบประมาณไปเพิ่มวงเงินรายการค่า ครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างได้ไม่เกินร้อยละสิบของวงเงิน งบประมาณ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ <u>ที่มีใช้</u> รายการก่อน นี้ผู้กผันข้ามปีงบประมาณ (๔) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรรที่ได้รับ อนุมัติให้ขยายเวลาเบิกจ่ายเงินจากคลัง ภายใต้รายการ งบประมาณเดียวกัน ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ โดยไม่จำกัดวงเงิน (๕) การแก้ไขคำผิดอันเกิดจากการพิมพ์เอกสารของ รายการงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ หรือได้รับความ เห็นชอบจากสำนักงบประมาณ และรายการเงินจัดสรรที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้อนุมัติโอนเปลี่ยนแปลง เงินจัดสรร	กรณีนอกเหนือจาก (๑) - (๕) เป็นอำนาจการ พิจารณาของกรม ส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น และ สำนัก งบประมาณ ให้จังหวัด รายงานกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่นเพื่อ เสนอผู้มีอำนาจในการ พิจารณาอนุมัติต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการกระจายอำนาจและการจัดทำงบประมาณเงินอุดหนุน

โทรศัพท์

๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๓๒

เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ด้านการบริหารงบประมาณ
(ตามคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๗๑๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓)
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

*****

สาระสำคัญ

๑. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยรับงบประมาณ และมาตรา ๓๓ กำหนดว่า เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การบริหารงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการกำหนด ซึ่งสำนักงบประมาณได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมือง เป็นหน่วยรับงบประมาณ ทั้งนี้ สำหรับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้ยื่นคำขอตั้งงบประมาณผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๔ ได้กำหนดการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการ กรณีการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรจากผลผลิต หรือโครงการใด ๆ ไปตั้งจ่ายในผลผลิต หรือโครงการอื่น ๆ ในแผนงานเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรร สำหรับงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ และงบประมาณรายจ่ายบูรณาการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่สำนักงบประมาณกำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยให้หน่วยรับงบประมาณสามารถดำเนินการโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรได้โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๘ และข้อ ๙

๓. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะหน่วยรับงบประมาณแทนเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีคำสั่ง ที่ ๗๑๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ด้านการบริหารงบประมาณ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และลดระยะเวลาในการขออนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่อยู่ในอำนาจของอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

*****

การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน ด้านการบริหารงบประมาณ

คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ 716/2563
ลงวันที่ 10 กันยายน 2563

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการ **อนุมัติ** ด้านการบริหาร
งบประมาณ ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ของเทศบาลตำบล
และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1

การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรภายใต้
รายการงบประมาณเดียวกัน

รายการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ **ที่มีใบ** การเปลี่ยนแปลงสถานที่
ดำเนินการ หรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรรที่ได้รับอนุมัติ
ให้ขยายเวลาเบิกจ่ายจากคลัง หรือรายการก่อนนี้ผูกพัน
ข้ามปีงบประมาณ และจะต้อง **มีใบ** การเปลี่ยนแปลง
เงินจัดสรรรายการค่าครุภัณฑ์ที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่
หนึ่งล้านบาทขึ้นไป รายการค่าที่ดิน หรือรายการสิ่งก่อสร้าง
ที่มีวงเงินต่อหน่วยตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

2

การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรร
ภายใต้รายการงบประมาณเดียวกัน

ประเภทงบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ โดยไม่จำกัดวงเงิน

3

การนำเงินนอกงบประมาณไปเพิ่มวงเงิน

รายการค่าครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างได้ไม่เกินร้อยละสิบของวงเงิน
งบประมาณ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ **ที่มีใบ** รายการก่อนนี้
ผูกพันข้ามปีงบประมาณ

4

การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเงินจัดสรร
ที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาเบิกจ่ายเงินจากคลัง

ภายใต้รายการงบประมาณเดียวกัน ประเภทงบเงิน
อุดหนุนเฉพาะกิจ โดยไม่จำกัดวงเงิน

5

การแก้ไขคำผิดอันเกิดจากการพิมพ์เอกสาร

ของรายการงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ หรือได้รับความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณ
และรายการเงินจัดสรรที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้อนุมัติโอนเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร

กลุ่มงานส่งเสริมการกระจายอำนาจและการจัดทำงานงบประมาณเงินอุดหนุน
กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

กรณี การให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๔)	ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ	การพิจารณาตั้งงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์นอกบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ เนื่องจากเป็นครุภัณฑ์ที่ไม่มีกำหนดไว้ในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ หรือเป็นครุภัณฑ์ที่มีกำหนดไว้ในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ แต่ไม่สามารถตั้งงบประมาณตามวงเงินที่กำหนด หรือต้องการคุณสมบัติที่นอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ จะต้องมีการชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจนในคำชี้แจงประกอบงบประมาณ
๒	การให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๑๑)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจัดทำงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบหรือนายอำเภออนุมัติ แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ	
๓	การยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้	๑. ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. ควรพิจารณายกเว้นกรณีเป็นการดำเนินการที่กำหนดไว้ในระเบียบ แต่มีข้อจำกัดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ ๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการขอยกเว้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผู้อำนาจราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2563

1

การให้ความเห็นชอบ
งบประมาณรายจ่ายของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ข้อ 4)

ผวจ. หรือ นอก. มีอำนาจให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ
งบประมาณรายจ่ายของ อปท. แล้วแต่กรณี ตามที่
กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้ง อปท. แต่ละครูปแบบ

** ข้อพึงระวัง**

การพิจารณาตั้งงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์นอกบัญชีราคามาตรฐาน
ครุภัณฑ์ เนื่องจากเป็นครุภัณฑ์ที่ไม่มีกำหนดไว้ในบัญชีราคามาตรฐาน
ครุภัณฑ์ หรือเป็นครุภัณฑ์ที่มีกำหนดไว้ในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์
แต่ไม่สามารถตั้งงบประมาณตามวงเงินที่กำหนด หรือต้องการคุณสมบัติ
ที่นอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ จะต้องมีการชี้แจงเหตุผล
ให้ชัดเจนในคำชี้แจงประกอบงบประมาณ

2

การให้ความเห็นชอบ
งบประมาณรายจ่าย
เฉพาะการขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น
(ข้อ 11)

อปท. อาจจัดทำงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการได้
โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
และ ผวจ. เห็นชอบหรือ นอก. อนุมัติ
แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
จัดตั้ง อปท. แต่ละครูปแบบ

3

การยกเว้นการปฏิบัติ
ตามระเบียบ
(คำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ 12/2564 ลงวันที่
11 มกราคม 2564)

ผวจ. มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ อปท. ยกเว้น
การปฏิบัติตามระเบียบ กรณี อปท. ไม่สามารถ
ปฏิบัติตามระเบียบ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้

** ข้อพึงระวัง**

1. ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อปท.
2. ควรพิจารณายกเว้นกรณีเป็นการดำเนินการที่กำหนดไว้ในระเบียบ
แต่มีข้อจำกัดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการ
ขอยกเว้น

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณของ อปท.

การพิจารณาข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของ อปท. (สำหรับจังหวัดและอำเภอ)

1 เอกสารประกอบการพิจารณา

1. ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
2. ประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการก่อสร้าง
3. แผนพัฒนาท้องถิ่น
4. สำเนาการรายงานให้สภาท้องถิ่น และผู้กำกับดูแลทราบ (กรณีเสนอร่างไม่ทันภายในวันที่ 15 สิงหาคม)
5. สำเนารายงานการประชุมสภา

2 รูปแบบงบประมาณ

1. จัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายจากระบบคอมพิวเตอร์ของ อปท. (e-Lass)
2. การเขียนคำชี้แจง
  - 2.1 ระบุแต่ละรายการ/กิจกรรม ว่าตั้งตามระเบียบ/หนังสือสั่งการฉบับใด อยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (เฉพาะรายการที่อยู่ในแผน)
  - 2.2 ระบุคุณลักษณะครุภัณฑ์ที่ดิน และรายการงานก่อสร้าง

3 การประมาณการรายรับ

1. ประมาณการรายรับครบทุกหมวดรายรับ
2. รายได้จัดเก็บเอง ภายจัดสรร ประมาณการใกล้เคียงกับปีงบประมาณที่ผ่านมา
3. เงินอุดหนุนทั่วไป และหรือเงินอุดหนุนทั่วไปที่เคยได้รับในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์ ประมาณการใกล้เคียงกับปีงบประมาณที่ผ่านมา
4. เงินอุดหนุนทั่วไป ที่ไม่ต้องนำมาจัดทำงบประมาณมีดังต่อไปนี้
  - 4.1 เงินอุดหนุนสำหรับเงินเดือนและค่าจ้างสำหรับข้าราชการและลูกจ้างถ่ายโอน
  - 4.2 เงินอุดหนุนสำหรับสิทธิประโยชน์ข้าราชการและลูกจ้างถ่ายโอน
  - 4.3 เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ (การศึกษาของบุคลากร, ค่าเช่าบ้าน, ค่าบำเหน็จบำนาญ)

4 การตั้งงบประมาณรายจ่าย

1. อยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. อยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
3. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ไม่เกินร้อยละ 40 ตาม พ.ร.บ. บริหารงานบุคคล พ.ศ. 2542 มาตรา 35
4. เงินอุดหนุนส่วนราชการ อปท. องค์กรการกุศล องค์กรทางศาสนา องค์กรประชาชน (รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้)
  - 4.1 อบจ. ไม่เกินร้อยละ 10
  - 4.2 ทน. ไม่เกินร้อยละ 2
  - 4.3 ทม. ไม่เกินร้อยละ 3
  - 4.4 อบต. ไม่เกินร้อยละ 5
5. การจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬาของ อปท. (รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้)
  - 5.1 อบจ. และ ทน. ไม่เกินร้อยละ 10
  - 5.2 ทม. ทต. และอบต. ไม่เกินร้อยละ 5
6. กรณีเกินร้อยละ ขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนการดำเนินการ
7. เงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ
  - 6.1 อบจ. และ อบต. ร้อยละ 2
  - 6.2 เทศบาล ร้อยละ 3
7. เรื่องอื่น ๆ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มท.

กรณี การจัดงาน กิจกรรมสาธารณะ ส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณและเบิกจ่ายงบประมาณในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬา (ข้อ ๗ วรรคสอง)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณและเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬา เกินอัตราที่ระเบียบกำหนด โดยส่วนที่เกินจะต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของอัตราส่วนตามที่ระเบียบกำหนด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอเหตุผลความจำเป็น ประกอบการขออนุมัติ
๒	การพิจารณางานประเพณีของท้องถิ่น (ข้อ ๑๐ วรรคสอง)	๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณางานประเพณีของท้องถิ่น ๒. เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเป็นงานประเพณีของท้องถิ่น โดยระบุให้ชัดเจนว่าเป็นงานประเพณีของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง หรือหลายท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ระเบียบ กำหนดบุคคลที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการไว้แล้ว
๓	การให้ความเห็นชอบกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการแข่งขันกีฬา (ข้อ ๒๔)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อการยกระดับการกีฬาในท้องถิ่น หรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นันทนาการ และส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นตนเอง ทั้งกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเองหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หน่วยงานของรัฐ หรือสมาคมกีฬาก็ได้	
๔	การพิจารณาทำความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๓๐๑๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาทำความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนการปฏิบัติกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นประกอบและขอทำความตกลงก่อนการปฏิบัติ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่าย
ในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา
และการแข่งขันกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2564

1

การอนุมัติให้ อปท. ตั้งงบประมาณ
และเบิกจ่ายงบประมาณในการจัดงาน
การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริม
กีฬา และการแข่งขันกีฬา
(ข้อ 7 วรรคสอง)

ให้ ผวจ. พิจารณาอนุมัติให้ อปท. ตั้งงบประมาณและ
เบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดงาน
การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬา
เกินอัตราที่ระเบียบกำหนด โดยส่วนที่เกินจะต้องไม่เกิน 1 เท่า
ของอัตราส่วนตามที่ระเบียบกำหนด

** ข้อพึงระวัง**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอเหตุผล
ความจำเป็นประกอบการขออนุมัติ

2

การพิจารณางานประเพณีของท้องถิ่น
(ข้อ 10 วรรคสอง)

1. ให้ ผวจ. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง
เพื่อพิจารณางานประเพณีของท้องถิ่น

2. เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว ให้ ผวจ. ประกาศ
เป็นงานประเพณีของท้องถิ่น โดยระบุให้ชัดเจนว่า
เป็นงานประเพณีของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง
หรือหลายท้องถิ่นในเขตจังหวัด

** ข้อพึงระวัง**

ระเบียบกำหนดบุคคลที่ ผวจ. จะแต่งตั้ง
เป็นคณะกรรมการไว้แล้ว

3

การให้ความเห็นชอบกรณีองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการแข่งขันกีฬา
(ข้อ 24)

ให้ ผวจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ กรณี อปท. จัดการแข่งขัน
กีฬาเพื่อการยกระดับการกีฬาในท้องถิ่น หรือเพื่อส่งเสริม
การท่องเที่ยว นันทนาการ และส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่น
ตนเอง ทั้งกรณี อปท. จัดเองหรือจัดร่วมกับ อปท. อื่น
หน่วยงานของรัฐ หรือสมาคมกีฬาก็ได้

4

การดำเนินการกรณีองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตาม
ระเบียบได้ (คำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ 3016/2564 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2564)

ให้ ผวจ. พิจารณาทำความเข้าใจกับ อปท. ก่อนการปฏิบัติ
กรณี อปท. ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้

** ข้อพึงระวัง**

อปท. ต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นประกอบ
และขอทำความเข้าใจก่อนการปฏิบัติ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุนหน่วยงานอื่น

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุนหน่วยงานอื่น (ข้อ ๕ วรรคสอง)	กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจะตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนเกินอัตราส่วนที่ระเบียบกำหนด ให้ขออนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรายกรณีก่อนการตั้งงบประมาณ โดยส่วนที่เกินจะต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของอัตราส่วนตามที่ระเบียบกำหนด	๑. โครงการต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน ๒. ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์ ๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นประกอบการขออนุมัติ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563

การอนุมัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุนหน่วยงานอื่น
(ข้อ 5 วรรคสอง)

กรณี อปท. ใดจะ**ตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนเกินอัตราส่วนที่ระเบียบกำหนด** ให้ขอ
อนุมัติจาก ผวจ. เป็นรายกรณีก่อนการตั้งงบประมาณ โดยส่วนที่เกินจะต้องไม่เกิน 1 เท่า
ของอัตราส่วนตามที่ระเบียบกำหนด

ข้อพึงระวัง

1. โครงการต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อปท. และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน
2. ประชาชนในเขต อปท. ผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์
3. อปท. ต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นประกอบการขออนุมัติ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การสั่งซื้อหรือสั่งจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๘๔ (๒) ข้อ ๘๕ (๒) ข้อ ๘๖ (๒), ข้อ ๑๒๗ (๒) และข้อ ๑๕๘ (๒))	<p>เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนด จนกระทั่งได้ตัวผู้ขายหรือผู้รับจ้างแล้ว จะต้องเสนอขออนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างต่อผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการสั่งซื้อสั่งจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. งานซื้อหรืองานจ้าง <ul style="list-style-type: none"> - วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วงเงินเกิน ๒๐๐ ล้านบาท - วิธีคัดเลือก วงเงินเกิน ๑๐๐ ล้านบาท - วิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินเกิน ๕๐ ล้านบาท ๒. งานจ้างที่ปรึกษาทุกวิธี วงเงินเกิน ๑๐๐ ล้านบาท ๓. งานจ้างออกแบบและควบคุมงาน ทุกวิธี วงเงินเกิน ๕๐ ล้านบาท 	อำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างของแต่ละวิธีการจัดหามีวงเงินแตกต่างกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๙๐๔๙

เรื่อง อำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง
และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

.....

สาระสำคัญ

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้วินิจฉัยข้อหารือเกี่ยวกับอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดจนกระทั่งได้ตัวผู้ขายหรือผู้รับจ้างแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเสนอขออนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างต่อผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๔ (๒), ข้อ ๘๕ (๒), ข้อ ๘๖ (๒), ข้อ ๑๒๗ (๒) และข้อ ๑๕๘ (๒) ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเสนอขออนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รายงานผลการพิจารณาการคัดเลือกผู้ขายหรือผู้รับจ้างแล้ว และเกินอำนาจการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างของผู้บริหารท้องถิ่น (หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๗๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง ทาหรืออำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง)

.....

การกำกับดูแลของผู่ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง
และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

การสั่งซื้อหรือสั่งจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ข้อ 84 (2) ข้อ 85 (2) ข้อ 86 (2), ข้อ 127 (2) และข้อ 158 (2))

	หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ผู้บริหารท้องถิ่น)	ผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น (ผู้ว่าราชการจังหวัด)
งานซื้อหรืองานจ้าง		
 วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป	ไม่เกิน 200 ล้านบาท	เกิน 200 ล้านบาท
 วิธีคัดเลือก	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	เกิน 100 ล้านบาท
 วิธีเฉพาะเจาะจง	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	เกิน 50 ล้านบาท
งานจ้างที่ปรึกษา		
 ทุกวิธี	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	เกิน 100 ล้านบาท
งานจ้างออกแบบและควบคุมงาน		
 ทุกวิธี	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	เกิน 50 ล้านบาท

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การจัดหาวัสดุเครื่องแต่งกายนอกเหนือจากระเบียบ

ข้อกฎหมาย   ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าวัสดุเครื่องแต่งกาย
ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การพิจารณาความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๑๐)	กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องจัดหาวัสดุเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการปฏิบัติงานนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบให้ขอความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นกรณี ๆ ไป	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าวัสดุเครื่อง
แต่งกายของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2560

การพิจารณาทำความตกลงกับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ข้อ 10)

กรณี อปท. มีความจำเป็นต้องจัดหาวัสดุ
เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการปฏิบัติงานนอกเหนือ
จากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ ให้ขอทำ
ความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นกรณี ๆ ไป

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การใช้เงินทุนสำรองสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การใช้เงินทุนสำรองเงินสะสม (ข้อ ๘๗ (๑))	กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มียอดเงินสะสมคงเหลือไม่ถึงร้อยละ ๑๕ ของเงินสะสม ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีงบประมาณนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถขออนุมัติใช้จ่ายเงินทุนสำรองเงินสะสมได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัด	การใช้จ่ายเงินทุนสำรองเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงฐานะการคลัง และเสถียรภาพในระยะยาว
๒	การวินิจฉัยข้อทักท้วงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ข้อ ๑๐๓)	กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยื่นข้อทักท้วง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับคำยืนยันจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งผลการวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับรายงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๓	การตรวจสอบบัญชีการเงินและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๑๐๔)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งรายงานการเงินให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตรวจสอบ และรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	
๔	การพิจารณาทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๒๖๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณาทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้	๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นและขอยกเว้นก่อนการปฏิบัติ ๒. การใช้ดุลพินิจขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๐๔๙๕ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561

1

การใช้เงินทุนสำรองเงินสะสม
(ข้อ 87 (1))

กรณี อปท. มียอดเงินสะสมคงเหลือไม่ถึงร้อยละ 15 ของเงินสะสม ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีงบประมาณนั้น อปท. สามารถขออนุมัติใช้จ่ายเงินทุนสำรองเงินสะสมได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และขออนุมัติต่อ ผวจ.

** ข้อพึงระวัง**

การใช้จ่ายเงินทุนสำรองเงินสะสมของ อปท. ต้องคำนึงถึงฐานะการคลัง และเสถียรภาพในระยะยาว

2

การวินิจฉัยข้อทักท้วงของสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน (ข้อ 103)

กรณี สตง. ยืนยันข้อทักท้วง ให้ อปท. ชี้แจงเหตุผล และรายงานให้ ผวจ. วินิจฉัยภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับคำยืนยันจาก สตง. และให้ ผวจ. **แจ้งผลการวินิจฉัยภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานจาก อปท.**

3

การตรวจสอบบัญชีการเงินและรายงาน
การเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ข้อ 104)

อปท. ต้องส่งรายงานการเงินให้ สตง. ตรวจสอบและ**รายงานให้ ผวจ. ทราบ** อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4

การพิจารณาทำความเข้าใจกับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น
(คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1268/2563
ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2563)

ผวจ. มีอำนาจในการ**พิจารณาทำความเข้าใจกับ อปท.** กรณี อปท. ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้

** ข้อพึงระวัง**

1. อปท. ต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นและขอยกเว้นก่อนการปฏิบัติ
2. การใช้ดุลพินิจอนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบฯ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.2/ว 0495 ลงวันที่ 24 มกราคม 2562

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การขอความเห็นชอบกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือประชาชน
นอกเหนือจากหลักเกณฑ์

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การพิจารณาทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชน นอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอความเห็นชอบก่อนให้การช่วยเหลือ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเสนอเหตุผลความจำเป็น ประกอบและต้องขอความเห็นชอบก่อนให้การช่วยเหลือ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชน
ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐
แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

การพิจารณาทำความตกลง
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ ๙๕๖/๑๕๖๓
ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

ผวจ. มีอำนาจในการพิจารณาให้ความ
เห็นชอบกรณี อปท. มีความจำเป็นต้อง
ช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจาก
หลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบ
โดยให้ อปท. ขอความเห็นชอบก่อนให้
การช่วยเหลือ

** ข้อพึงระวัง**

อปท. ต้องเสนอเหตุผลความจำเป็นประกอบและต้องขอความเห็นชอบก่อนให้การช่วยเหลือ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>การดำเนินโครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ</p> <p>แม้ว่ามาตรา ๔๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับ (๑๖) และ (๑๗) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ จะบัญญัติให้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในอันที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งเสริมการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นการส่งเสริมมิใช่เป็นการเข้าไปดำเนินกิจการนั้น ๆ เสียเอง ดังนั้น การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดหาเรือรับส่งประชาชนไปยังจุดท่องเที่ยวโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจึงอาจเป็นการตัดทางทำมาหาได้ของผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวอยู่ และอาจเป็นการขัดต่อประเพณีการปกครองที่ห้ามมิให้รัฐกระทำการค้าขายแข่งขันกับเอกชน</p>	<p>บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗๗/๒๕๕๘</p>

กรณี การเทียบตำแหน่ง การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ การเบิกเงินต่าง ๆ

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การเทียบตำแหน่งผู้เดินทางไปราชการที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (ข้อ ๗ วรรคสาม)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทียบตำแหน่งผู้เดินทางไปราชการที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือที่มีได้มีตำแหน่งกำหนดไว้ในระเบียบหรือไม่มีกฎหมายกำหนดตำแหน่งเทียบไว้กับตำแหน่งระดับของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น	
๒	การเดินทางไปราชการของผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่น (ข้อ ๘ (๑))	๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการอนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่นเดินทางไปราชการ ๒. การอนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่นเดินทางไปราชการต่างประเทศต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพิจารณาไม่อนุมัติให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุมัติด้วย ๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่นใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทางไปราชการ	การอนุมัติให้ใช้พาหนะส่วนตัวต้องพิจารณาถึงความจำเป็นเหมาะสมและประหยัด
๓	การอนุมัติให้เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเช่าที่พัก (ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งเดินทางไปราชการชั่วคราวเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเช่าที่พักเกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน	
๔	การกำหนดอัตราค่าพาหนะ (ข้อ ๒๔)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำหนดอัตราค่าพาหนะในท้องถิ่นที่ไม่มีอัตราค่าพาหนะกำหนดไว้ เมื่อกำหนดแล้วให้แจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
๕	การอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นโดยสารเครื่องบินในชั้นที่สูงกว่าสิทธิ (ข้อ ๒๗)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นโดยสารเครื่องบินในชั้นที่สูงกว่าสิทธิ	
๖	การอนุมัติให้เบิกค่าเช่าที่พักกรณีการเดินทางไปราชการประจำ (ข้อ ๓๗ วรรคสาม)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งเดินทางไปราชการประจำเบิกค่าเช่าที่พักได้ไม่เกินเจ็ดวัน	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2555 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561

1

การเทียบตำแหน่งผู้เดินทางไป
ราชการที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
(ข้อ 7 วรรคสาม)

ผวจ. มีอำนาจอนุมัติกรณี **อปท. เทียบตำแหน่ง
ผู้เดินทางไปราชการที่มีได้เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น**
หรือที่มีได้มีตำแหน่งกำหนดไว้ในระเบียบ หรือไม่มี
กฎหมายกำหนดตำแหน่งเทียบไว้กับตำแหน่งระดับ
ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

2

การเดินทางไปราชการ
ของผู้บริหารท้องถิ่น
และประธานสภาท้องถิ่น
(ข้อ 8 (1))

1. ผวจ. มีอำนาจในการ**อนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่น
และประธานสภาท้องถิ่นเดินทางไปราชการ**
2. การอนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่น
เดินทางไปราชการต่างประเทศต้องพิจารณาให้เสร็จ
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพิจารณา
ไม่อนุมัติให้แจ้งเหตุผลการไม่อนุมัติด้วย
3. ผวจ. มีอำนาจ**อนุมัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นและ
ประธานสภาท้องถิ่นใช้พาหนะส่วนตัวในการเดินทาง
ไปราชการ**

** ข้อพึงระวัง**

การอนุมัติให้ใช้พาหนะส่วนตัวต้องพิจารณา
ถึงความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด

3

การอนุมัติให้เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและ
ค่าเช่าที่พัก (ข้อ 19 และข้อ 20)

ผวจ. มีอำนาจ**อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
ซึ่งเดินทางไปราชการชั่วคราว เบิกค่าเบี้ยเลี้ยง
และค่าเช่าที่พักเกิน 120 วัน**

RENT

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การกำกับดูแลของผู้อำนาจราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2555 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 (ต่อ)

4

การกำหนดอัตราค่าพาหนะ
(ข้อ 24)

ผวจ. มีอำนาจกำหนดอัตราค่าพาหนะในท้องถิ่นที่
ไม่มีอัตราค่าพาหนะกำหนดไว้ เมื่อกำหนดแล้ว
ให้แจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

5

การอนุมัติให้เจ้าหน้าที่
ท้องถิ่นโดยสารเครื่องบิน
ชั้นที่สูงกว่าสิทธิ
(ข้อ 27)

ผวจ. มีอำนาจอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
โดยสารเครื่องบินในชั้นที่สูงกว่าสิทธิ

6

การอนุมัติให้เบิกค่าเช่าที่พัก
กรณีเดินทางไปราชการประจำ
(ข้อ 37 วรรคสาม)

ผวจ. มีอำนาจอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น
ซึ่งเดินทางไปราชการประจำเบิกค่าเช่าที่พัก
เกิน 7 วัน

RENT

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การรับค่าสมนาคุณสูงกว่าอัตราที่กำหนด

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการเข้ารับการฝึกอบรม
ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การให้ความเห็นชอบกรณี อปท. จะให้ วิทยากรได้รับค่าสมนาคุณสูงกว่าอัตรา ที่ระเบียบกำหนด (ข้อ ๑๗ (๒))	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการ พิจารณาให้ความเห็นชอบ กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะให้ วิทยากรได้รับค่าสมนาคุณสูงกว่า อัตราที่ระเบียบกำหนด	วิทยากรจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์เป็นพิเศษ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผูู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗

การให้ความเห็นชอบ
กรณีองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจะให้วิทยากรได้รับ
ค่าสมนาคุณสูงกว่าอัตรา
ที่ระเบียบกำหนด
(ข้อ 17 (2))

ผวจ. มีอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ
กรณี อปท. จะให้วิทยากรได้รับค่าสมนาคุณสูง
กว่าอัตราที่ระเบียบกำหนด

ข้อพึงระวัง

วิทยากรจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เป็นพิเศษ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรณี การยกเว้นตราเครื่องหมายและอักษรย่อ และเปลี่ยนแปลงประเภทรถ

ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การยกเว้นตราเครื่องหมายและอักษรชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ ๕)	กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเหตุผลและความจำเป็นซึ่งเห็นว่าการมีตราเครื่องหมาย และอักษรชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ด้านข้างนอก รถ อาจไม่ปลอดภัย หรือไม่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ให้ขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัด	ให้พิจารณาทบทวนเหตุผลและความจำเป็นของการยกเว้นตราเครื่องหมาย และอักษรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงเวลาอันเหมาะสมอยู่เสมอด้วย
๒	การเปลี่ยนแปลงประเภทรถ (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๒๖๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓)	ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการพิจารณาทำความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงประเภทรถ	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๔๙

การกำกับดูแลของผู่ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563

1

การยกเว้นตราเครื่องหมาย
และอักษรชื่อขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น (ข้อ 5)

กรณี อปท. มีเหตุผลและความจำเป็นซึ่งเห็นว่าการมีตราเครื่องหมาย และอักษรชื่อของ อปท. ไว้ด้านข้างนอกรถอาจไม่ปลอดภัยหรือไม่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน **ให้ขอทำความตกลงกับ ผวจ.**

** ข้อพึงระวัง**

ให้พิจารณาทบทวนเหตุผลและความจำเป็นของการยกเว้นตราเครื่องหมายและอักษรของ อปท. ในช่วงเวลาอันเหมาะสมอยู่เสมอด้วย

2

การเปลี่ยนแปลงประเภทรถ
(คำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ 1268/2563
ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2563)

ผวจ. **มีอำนาจในการพิจารณาทำความตกลง**กับ อปท. กรณี อปท. มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงประเภทรถ

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

- ด้านการบริหารงานบุคคล

กรณี การประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ข้อกฎหมาย ๑.** ประกาศ ก.จ. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๒.** ประกาศ ก.ท. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๓.** ประกาศ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๔.** หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ว๖๔๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙
- ๕.** หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๓/ว ๒๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีไม่มีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>กำหนดให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้</p> <p>๑. ให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินกำหนดและจัดทำข้อตกลงร่วมกันในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ กำหนดผลสัมฤทธิ์ของงาน เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ หรือกำหนดหลักฐาน หรือตัวชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับลักษณะงานตำแหน่งและระดับ รวมทั้งกำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติราชการหรือสมรรถนะ สัดส่วนค่าน้ำหนัก และระดับที่คาดหวัง</p> <p>๒. ในแต่ละรอบการประเมินให้ผู้ประเมินมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด และตามข้อตกลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้จัดทำไว้</p> <p>๓. ระหว่างรอบการประเมิน ผู้ประเมินมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงาน พฤติกรรมหรือสมรรถนะในการปฏิบัติงาน</p> <p>๔. เมื่อสิ้นรอบการประเมินให้ผู้รับการประเมินแสดงหลักฐานความสำเร็จของงาน โดยทำการวิเคราะห์ผลสำเร็จของงาน คะแนนที่ได้รับ สำหรับการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติราชการหรือสมรรถนะ ให้ผู้ประเมินเป็นผู้ประเมินสมรรถนะของผู้รับการประเมินที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน</p>	<p>ควรให้มีการจัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดทำบันทึกข้อตกลง การปฏิบัติงาน ตั้งแต่ต้นรอบการประเมิน</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๕. ผู้ประเมินแจ้งผลการประเมินให้ทราบเป็นรายบุคคล โดยผู้รับการประเมินลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน กรณีที่ผู้รับการประเมินไม่ยินยอมลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน ให้พนักงานส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยหนึ่งคน ลงลายมือชื่อเป็นพยานว่าได้มีการแจ้งผลการประเมินดังกล่าวแล้ว</p> <p>๖. จัดส่งผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงาน</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓๒

การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณี

การประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีไม่มีนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินการ

กำหนดให้ผู้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดเป็นผู้ประเมินผล
การปฏิบัติงานของปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.** ผู้ประเมิน
และผู้รับการประเมิน
  - กำหนดและจัดทำข้อตกลงร่วมกันในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
ได้แก่ กำหนดผลสัมฤทธิ์ของงาน เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ
หรือกำหนดหลักฐาน ฯลฯ
- 2.** ในแต่ละรอบการประเมิน
  - ให้ผู้ประเมินมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของผู้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
และตามข้อตกลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้จัดทำไว้
- 3.** ระหว่างรอบการประเมิน
  - ผู้ประเมินมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อปรับปรุง แก้ไข
พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของงาน พฤติกรรมหรือสมรรถนะ
ในการปฏิบัติงาน
- 4.** เมื่อสิ้นรอบการประเมิน
  - ให้ผู้รับการประเมินแสดงหลักฐานความสำเร็จของงาน
โดยทำการวิเคราะห์ผลสำเร็จของงาน
  - คะแนนที่ได้รับสำหรับการประเมินพฤติกรรมและการปฏิบัติราชการ
หรือสมรรถนะให้ผู้ประเมินเป็นผู้ประเมินสมรรถนะ
ของผู้รับการประเมินที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน
- 5.** ผู้ประเมินแจ้งผล
การประเมิน
ให้ทราบเป็นรายบุคคล
  - โดยผู้รับการประเมินลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน
  - กรณีที่ผู้รับการประเมินไม่ยินยอมลงลายมือชื่อรับทราบ
ผลการประเมิน ให้พนักงานส่วนท้องถิ่นอย่างน้อย 1 คน
ลงลายมือชื่อเป็นพยานว่าได้มีการแจ้งผลการประเมินดังกล่าวแล้ว
- 6.** จัดส่งผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงาน

กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (กจ.สบ.)
สำนักพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กรณี การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ๑. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อน
การปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่นประเภทบริหารท้องถิ่นและตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษา	- รายงานตำแหน่งว่างต่อ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต. จังหวัด แล้วแต่กรณี ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง เว้นแต่กรณีเกษียณอายุราชการให้รายงานล่วงหน้าได้ก่อน ๖๐ วันนับถึงวันเกษียณอายุราชการ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่รายงานตำแหน่งว่าง
		- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสรรหาได้เองภายใน ๖๐ วันนับแต่ตำแหน่งว่าง โดยการย้าย การโอน การคัดเลือกเพื่อรับโอน การรับโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองในตำแหน่งประเภทและระดับเดียวกัน การบรรจุกลับเข้ารับราชการ หรือการโอนลดระดับตำแหน่งโดยความสมัครใจ และให้ประกาศวิธีการสรรหาวิธีใดวิธีหนึ่ง หากไม่เสนอชื่อผู้มาดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารภายใน ๖๐ วันนับแต่ตำแหน่งว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องรายงานตำแหน่งว่างดังกล่าว เพื่อให้หน่วยดำเนินการสรรหาดำเนินการการสรรหาต่อไป ทั้งนี้ ต้องจัดทำทะเบียนกำกับไว้เป็นหลักฐานและหมายเหตุในแผนอัตรากำลังให้ชัดเจนว่า “อยู่ระหว่างการดำเนินการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. ก.อบต. หรือ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณี” พร้อมทั้งให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเลขานุการ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด ลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปีกำกับไว้ในแผนอัตรากำลังที่อยู่ในความรับผิดชอบ และให้ส่งมอบตำแหน่งที่ว่าง เพื่อแต่งตั้งจากบัญชีการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. ก.อบต. หรือ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด เท่านั้น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ประกาศวิธีการสรรหา - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่รายงานตำแหน่งว่างที่เกินกว่า ๖๐ วัน ต่อ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด - ไม่บันทึกในทะเบียนประวัติว่า อยู่ระหว่างดำเนินการสรรหา โดยต้องส่งมอบตำแหน่งว่างดังกล่าวไว้สำหรับแต่งตั้งจากบัญชีผู้ผ่านการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. ก.อบต. หรือ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณีเท่านั้น
		- หน่วยดำเนินการสรรหา ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. มอบให้ ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด ดำเนินการแทน	- แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาไม่เป็นไปตามองค์ประกอบที่กำหนด

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๒.๑ ก.จ.จ. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง ประกอบด้วยตำแหน่งประเภทอำนวยการ ท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหารสถานศึกษา หาก ก.จ.จ. ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการสรรหา ให้รายงาน ก.จ. เพื่อดำเนินการสรรหาต่อไป</p> <p>๒.๒ ก.ท.จ. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่ง ประกอบด้วยตำแหน่งประเภทอำนวยการ ท้องถิ่น ระดับต้น ประเภทอำนวยการ ท้องถิ่น ระดับกลาง ประเภทบริหาร ท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหารสถานศึกษา หาก ก.ท.จ. ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการสรรหา ให้รายงาน ก.ท. เพื่อดำเนินการสรรหาต่อไป</p> <p>๒.๓ ก.อบต.จังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง ประกอบด้วย ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ท้องถิ่น ระดับต้น ประเภทอำนวยการ ท้องถิ่น ระดับกลาง ประเภทบริหาร ท้องถิ่น ระดับต้น ประเภทบริหาร ท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหารสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของ ก.อบต. หาก ก.อบต.จังหวัด ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการสรรหา อาจร้องขอให้ ก.อบต. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาต่อไป</p> <p>- กรณี ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน</p> <p>ทั้งนี้ กำหนดวันในการดำเนินการสรรหาไว้ปีละ ๒ ครั้ง คือ วันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน และวันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม</p> <p>โดยต้องดำเนินการตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหาร พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงแนวทางการดำเนินการสรรหาที่ได้มีการแจ้งเวียนให้ถือปฏิบัติการขึ้นบัญชีและใช้บัญชีผู้ผ่านการสรรหาได้เฉพาะในจังหวัดที่ดำเนินการสรรหาเท่านั้น</p> <p>- กรณีรายงานให้ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. ดำเนินการสรรหาข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน</p>	<p>- ไม่ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. แจ้งเวียน</p> <p>- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ส่งวนตำแหน่งว่างไว้เพื่อแต่งตั้งจากบัญชีผู้ผ่านการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เท่านั้น</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>ทั้งนี้ กำหนดวันในการดำเนินการสรรหาไว้ปีละ ๒ ครั้ง คือ วันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน และวันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม โดยต้องดำเนินการตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหาร พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงแนวทางการดำเนินการสรรหาที่ได้มีการแจ้งเวียนให้ถือปฏิบัติการขึ้นบัญชีและใช้บัญชีผู้ผ่านการสรรหาได้เฉพาะในจังหวัดที่ดำเนินการสรรหาเท่านั้น</p> <p>- กรณีรายงานให้ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. ดำเนินการสรรหา</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๑๘

**เรื่อง การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ม.บ.)
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**

สาระสำคัญ (๓)

ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงาน
ส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ข้อ ๒ ข้อ ๔ และข้อ ๕ กำหนดให้ คณะกรรมการข้าราชการหรือ
พนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) ตามพระราชบัญญัติบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
มีอำนาจหน้าที่ในการสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งประเภท
อำนวยการท้องถิ่น ประเภทบริหารท้องถิ่น และตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษา โดยอาจมอบให้ ก.จ.จ. ก.ท.จ.
และ ก.อบต.จังหวัด ดำเนินการแทนได้ ซึ่ง ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ได้มีประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐาน
ทั่วไปเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหาร
พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การรายงานตำแหน่งว่างภายใน ๑๕ วันนับแต่ตำแหน่งว่าง และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ
ดำเนินการสรรหาผู้มาดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง โดยการย้าย การโอน การคัดเลือกเพื่อรับโอน การรับโอน
ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองในตำแหน่งประเภทและ
ระดับเดียวกัน การบรรจุกลับเข้ารับราชการ หรือการโอนลดระดับตำแหน่งโดยความสมัครใจ ให้ประกาศวิธีการสรรหา
วิธีใดวิธีหนึ่ง โดยต้องเสนอชื่อผู้ที่จะแต่งตั้งในตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่างต่อสำนักงาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.
จังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อขอความเห็นชอบ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง เมื่อครบกำหนดระยะเวลา
ดังกล่าว และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ได้เสนอชื่อผู้ที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง
ต่อสำนักงาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อเสนอ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด
แล้วแต่กรณี พิจารณา ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งตำแหน่งว่างต่อสำนักงาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.
จังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีการดำเนินการสรรหาต่อไป โดยต้องจัดทำทะเบียนกำกับไว้เป็นหลักฐานและหมาย
เหตุ ในแผนอัตรากำลังให้ชัดเจนว่า “อยู่ระหว่างการดำเนินการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. ก.อบต. หรือ ก.จ.จ. ก.ท.จ.
หรือ ก.อบต.จังหวัดแล้วแต่กรณี” พร้อมทั้งให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเลขานุการ ก.จ.จ. ก.ท.จ.
หรือ ก.อบต.จังหวัด ลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี กำกับไว้ในแผนอัตรากำลังที่อยู่ในความรับผิดชอบ และให้ส่งวน
ตำแหน่งที่ว่าง เพื่อแต่งตั้งจากบัญชีการสรรหาของ ก.จ. ก.ท. ก.อบต. หรือ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด
เท่านั้น

๒. ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. มอบให้ ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด ดำเนินการแทน

๒.๑ ก.จ.จ. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง ประกอบด้วยตำแหน่งประเภท
อำนวยการท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหารสถานศึกษา หาก ก.จ.จ. ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการ
สรรหา ให้รายงาน ก.จ. เพื่อดำเนินการสรรหาต่อไป

๒.๒ ก.ท.จ. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่งประกอบด้วยตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น
ระดับต้น ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับกลาง ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหาร
สถานศึกษา หาก ก.ท.จ. ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการสรรหา ให้รายงาน ก.ท. เพื่อดำเนินการสรรหาต่อไป

๒.๓ ก.อบต.จังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาตำแหน่งสายงานผู้บริหารที่ว่าง ประกอบด้วย ตำแหน่ง
ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้น ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับกลาง ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้น

ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับกลาง และสายงานผู้บริหารสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของ ก.อบต. หาก ก.อบต. จังหวัด ไม่มีความพร้อมในการดำเนินการสรรหา อาจร้องขอให้ ก.อบต. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาต่อไป

กรณี ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน

ทั้งนี้ กำหนดวันในการดำเนินการสรรหาไว้ปีละ ๒ ครั้ง คือ วันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน และวันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม

การขึ้นบัญชีและการใช้บัญชีผู้ผ่านการสรรหา โดยบัญชีผู้ผ่านการสรรหามีอายุ ๑ ปี กรณี ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาให้ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการสรรหาตามตำแหน่งที่สรรหาเป็นบัญชีเดียวและใช้บัญชีผู้ผ่านการสรรหาเพื่อการแต่งตั้งได้ทุกองค์การบริหารส่วนตำบล ยกเว้น ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัดใดที่มีการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการสรรหาในตำแหน่งเดียวกัน ให้ใช้จากบัญชีของ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัดนั้นในการแต่งตั้งตำแหน่งว่างในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หาก ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด เป็นหน่วยดำเนินการสรรหาให้ขึ้นบัญชีและใช้บัญชีผู้ผ่านการสรรหาได้เฉพาะในจังหวัดที่ดำเนินการสรรหาเท่านั้น

.....

การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

- คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- ประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหาร พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การสอบคัดเลือกและการคัดเลือกข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ประเภทบริหารท้องถิ่น และตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนดำเนินการ

01

อปท. รายงานตำแหน่งว่างต่อ ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณี

กรณีตำแหน่งว่าง
ภายใน 15 วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่าง

กรณีเกษียณอายุราชการ
ล่วงหน้าได้ก่อน 60 วันนับถึงวันเกษียณอายุราชการ

02

อปท. ดำเนินการสรรหาได้เองภายใน 60 วันนับแต่ตำแหน่งว่าง

โดยการย้าย การโอน การคัดเลือกเพื่อรับโอน การรับโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการการเมืองในตำแหน่งประเภทและระดับเดียวกัน การบรรจุกลับเข้ารับราชการ หรือการโอนลดระดับตำแหน่งโดยความสมัครใจ และให้ประกาศวิธีการสรรหา หากไม่เสนอชื่อผู้มาดำรงตำแหน่งสายงานผู้บริหารภายใน 60 วันนับแต่ตำแหน่งว่าง อปท. ต้องรายงานตำแหน่งว่างดังกล่าว เพื่อให้หน่วยดำเนินการสรรหาดำเนินการสรรหาต่อไป

03

หน่วยดำเนินการสรรหา

ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ดำเนินการและมอบให้ ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต.จังหวัด ดำเนินการสรรหาแทนในตำแหน่งที่หลักเกณฑ์กำหนด ในแต่ละกรณี และให้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยให้ ผวจ. หรือรอง ผวจ. ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ทั้งนี้ กำหนดวันในการดำเนินการ สรรหาไว้ปีละ 2 ครั้ง คือ วันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน และวันเสาร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือนตุลาคม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กรณี การโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีมีเหตุผลความจำเป็น

ข้อกฎหมาย ประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑.	การโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น กรณีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และกรณีการเพิ่มประสิทธิภาพ	<p>๑. ผู้มีสิทธิยื่นคำขอหรือแจ้งให้ มี ก า ร พิจ า ร ณา โอน ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นต่อ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. หรือคณะอนุกรรมการ</p> <p>๒. ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วัน ในกรณีจำเป็นขยายเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน แล้วรายงานผลการดำเนินการให้ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.</p> <p>๓. ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. มีมติเป็นประการใดให้นายก อบท. ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมติภายใน ๑๕ วันนับแต่วันรับแจ้งมติ</p>	<p>๑. กรณีเหตุจำเป็นมีสภาพร้ายแรงที่อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นหรือยากแก่การเยียวยาในภายหลัง ประธาน ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. แล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งประธาน ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. มอบหมาย หรือประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณี อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่อื่นใน อบจ./เทศบาล/อบต. นั้น หรือ อบจ. อื่น หรือเทศบาล/อบต. อื่นภายในเขตจังหวัด เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๖๐ วัน กรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้สองครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน</p> <p style="padding-left: 20px;">- กรณีนอกเขตจังหวัดเป็นอำนาจของประธาน ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. แล้วแต่กรณี หรือ ผู้ซึ่งประธาน ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. มอบหมาย</p> <p style="padding-left: 20px;">- กรณีในเขตจังหวัดเป็นอำนาจของประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต. จังหวัด แล้วแต่กรณี</p> <p>๒. ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือ</p> <p style="padding-left: 20px;">- สำนักงาน ก.จ ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ ว ๑๔๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔</p> <p style="padding-left: 20px;">- สำนักงาน ก.ท. ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ ว ๑๔๒ ลงวันที่ ๑๘ ต.ค. ๒๕๖๔</p> <p style="padding-left: 20px;">- สำนักงาน ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๑๓๓ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (กง.มบ.)

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๑๘

**เรื่อง การโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ม.บ.)
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**

สาระสำคัญ

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ กำหนดให้คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอำนาจหน้าที่ในการรับโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการปฏิบัติราชการของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ได้มีประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธาน ก.จังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นระดับจังหวัด จำนวน ๕ คน โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณีมอบหมาย เป็นประธานอนุกรรมการ

๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอหรือแจ้งให้มีการพิจารณาการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นต่อ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. หรือคณะอนุกรรมการ

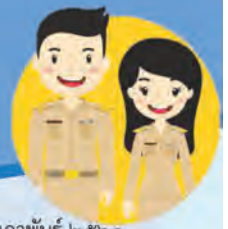
๓. กำกับดูแลการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นระดับจังหวัด

๔. พิจารณาให้ความเห็นชอบการโอนหรือรับโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นตามมติของ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.

๕. กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามมติ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.

.....

การโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น

- คำสั่ง คสช. ที่ ๘/๒๕๖๐ เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
- ประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เงื่อนไข

แก้ไขปัญหา
ความขัดแย้ง

แก้ไขการบริหารงานของ
อปท. ให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนดำเนินการ

01

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอหรือแจ้งให้มีการพิจารณาโอนข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น
กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นต่อ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. หรือคณะอนุกรรมการ

02

ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน
ในกรณีจำเป็นขยายเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 30 วัน
แล้วรายงานผลการดำเนินการให้ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.

03

ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. มีมติเป็นประการใดให้นายก อปท. ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม
ตามมติภายใน 15 วันนับแต่วันรับแจ้งมติ

กรณีเหตุจำเป็นมีสภาพร้ายแรง

ที่อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นหรือยากแก่การเยียวยาในภายหลัง
อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นผู้นั้นไปปฏิบัติหน้าที่อื่นใน อปท. อื่นภายในเขตจังหวัด
เป็นระยะเวลาไม่เกิน 60 วัน กรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 30 วัน

กรณีในเขตจังหวัด

เป็นอำนาจ ประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ.
หรือ ก.อบต.จังหวัด แล้วแต่กรณี

กรณีนอกเขตจังหวัด

เป็นอำนาจ ประธาน ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต.
แล้วแต่กรณี

กรณีที่ นายก อปท. ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อ รมว.มท.
โดยไม่ต้องดำเนินการสอบสวนและให้ รมว.มท. สั่งการตามความเห็นสมควรต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กรณี การลาผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

- ข้อกฎหมาย ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๓๔๐๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ประกาศระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ในราชกิจจานุเบกษา
๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๙.๗/ว ๑๗๕๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๔. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๙.๗/ว ๑๑๕๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	อำนาจพิจารณาอนุญาตการลาของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น	<p>ประเภทการลา ได้แก่ การลาป่วย การลาปฏิบัติงานส่วนตัว และการลาพักผ่อน การลาคลอดบุตร การลาเข้ารับ การเตรียมพล การลาไปต่างประเทศ</p> <p>อำนาจการพิจารณาอนุญาต</p> <p>๑. การลาทุกประเภทของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ยกเว้นการลาไปต่างประเทศให้เป็นอำนาจพิจารณาอนุญาตของผู้ดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเมืองพัทยา - นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและประธานสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี - ประธานสภาท้องถิ่น สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท - ผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท <p>๒. การลาไปต่างประเทศ (ไม่ว่ากรณีใด)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น 	ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑๔๐๐๐ ต่อ ๓๓๓๒

การลาผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

ประเภทการลา

ลาป่วย

ลาปฏิบัติงานส่วนตัวและการลาพักผ่อน

ลาคลอดบุตร

ลาเข้ารับการเตรียมพล

ลาไปต่างประเทศ

อำนาจพิจารณาอนุญาต

อนุญาต

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเมืองพัทยา

อนุญาต

นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ
ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วแต่กรณี

อนุญาต

ประธานสภาท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเภท

อนุญาต

ผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

อนุญาต

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้ใดที่จะลาไปต่างประเทศไม่ว่ากรณีใด

กรณี สั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ

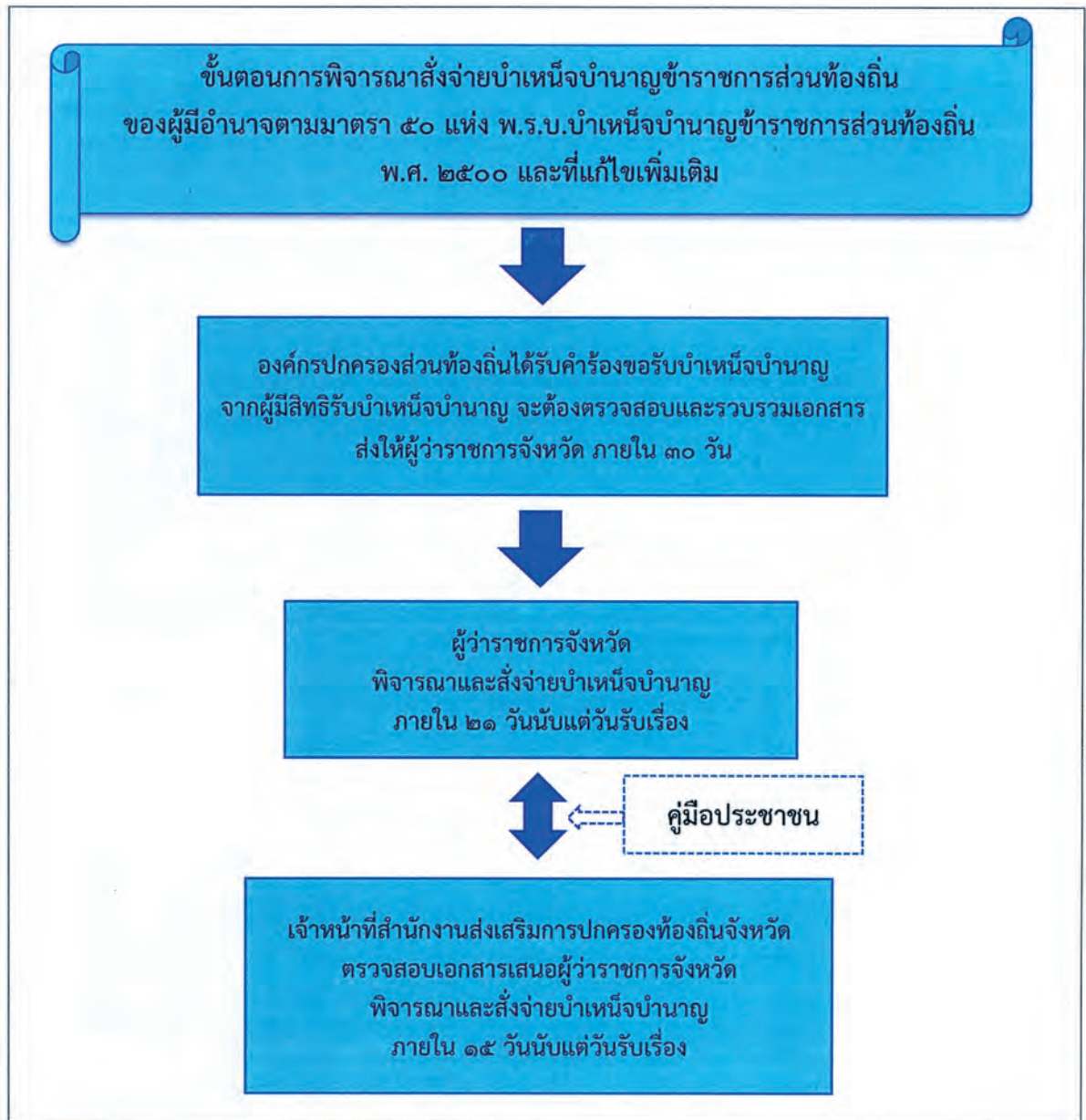
ข้อกำหนด พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ ตาม มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๐	เมื่อราชการส่วนท้องถิ่นได้รับเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญแล้วให้รีบตรวจสอบและสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๓๐ วัน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรีบพิจารณาสั่งภายใน ๒๑ วันนับแต่วันรับ	- การพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญของผู้ว่าราชการจังหวัด ควรพิจารณาสั่งจ่ายตามระยะเวลาที่กำหนด - คู่มือประชาชน : ระยะเวลาการพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญของผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรับเรื่อง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๔๑-๙๐๖๗

เรื่อง ขั้นตอนการพิจารณาสิ่งจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นของผู้มีอำนาจ ตามมาตรา ๕๐ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ด้านการสาธารณสุข

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

- ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ
- ปลัดจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการ

อำนาจหน้าที่

ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ดำเนินการตามนโยบาย ระบบ และแนวทางปฏิบัติในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งข้อมูลหรือเอกสารใด ๆ ที่จำเป็นหรือข้อคิดเห็นมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

จัดทำแผนปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคระบาดในเขตพื้นที่จังหวัด

รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ซึ่งเกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดต่ออธิบดี

แต่งตั้งคณะทำงานประจำช่องทางเข้าออกตามมาตรา 23 ในกรณีที่จังหวัดนั้นมีด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

กองสาธารณสุขท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

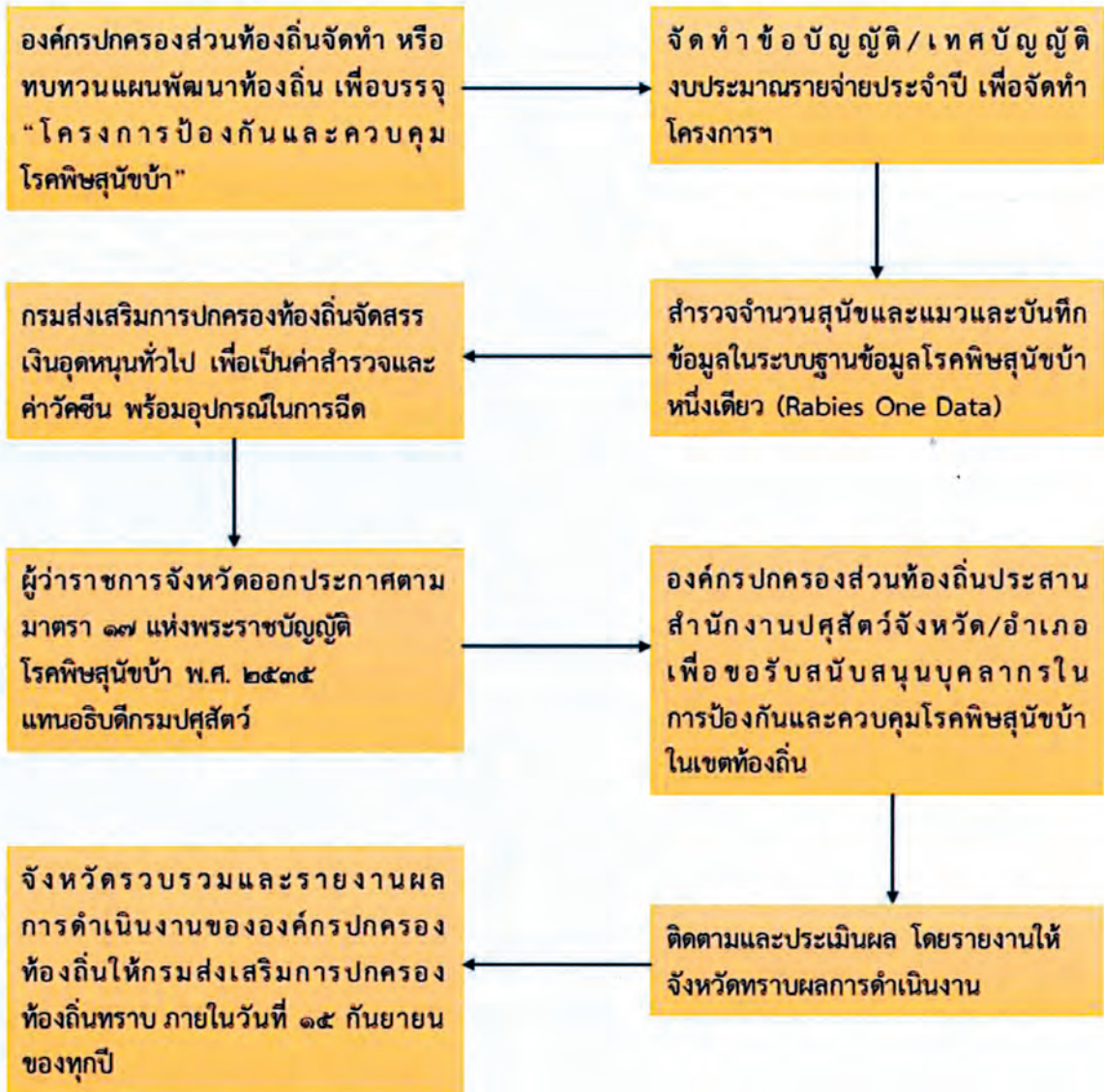
กรณี การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหรือทบทวนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้บรรจุ “โครงการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า” ไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๑.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยตั้งงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย เป็นค่าสำรวจ และค่าวัคซีน พร้อมค่าวัสดุและอุปกรณ์จากการสำรวจจำนวนสุนัขและแมวของปีที่ผ่านมาโดยบวกเพิ่มร้อยละ ๒๐</p> <p>๑.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจจำนวนสุนัขและแมว และบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าหนึ่งเดียว (Rabies One Data)</p> <p>๑.๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อน โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าสำรวจ และค่าวัคซีน พร้อมค่าวัสดุอุปกรณ์</p> <p>๑.๕ ผู้ว่าราชการจังหวัดออกประกาศตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.๒๕๓๕ แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี</p> <p>๑.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ เพื่อขอรับสนับสนุนบุคลากรในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในเขตท้องถิ่น</p> <p>๑.๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตามและประเมินผล โดยรายงานให้จังหวัดทราบผลการดำเนินงาน</p> <p>๑.๘ จังหวัดรวบรวมและรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ของทุกปี</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองสาธารณสุขท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๗

การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ

กรณีพบสัตว์มีอาการโรคพิษสุนัขบ้า/ผลบวก ในหัวสัตว์ อปท./เจ้าของสัตว์ ประสานไปยัง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ เพื่อควบคุมการระบาดโรค ในรัศมี ๕ กิโลเมตรจากสถานที่/แหล่งพบโรค

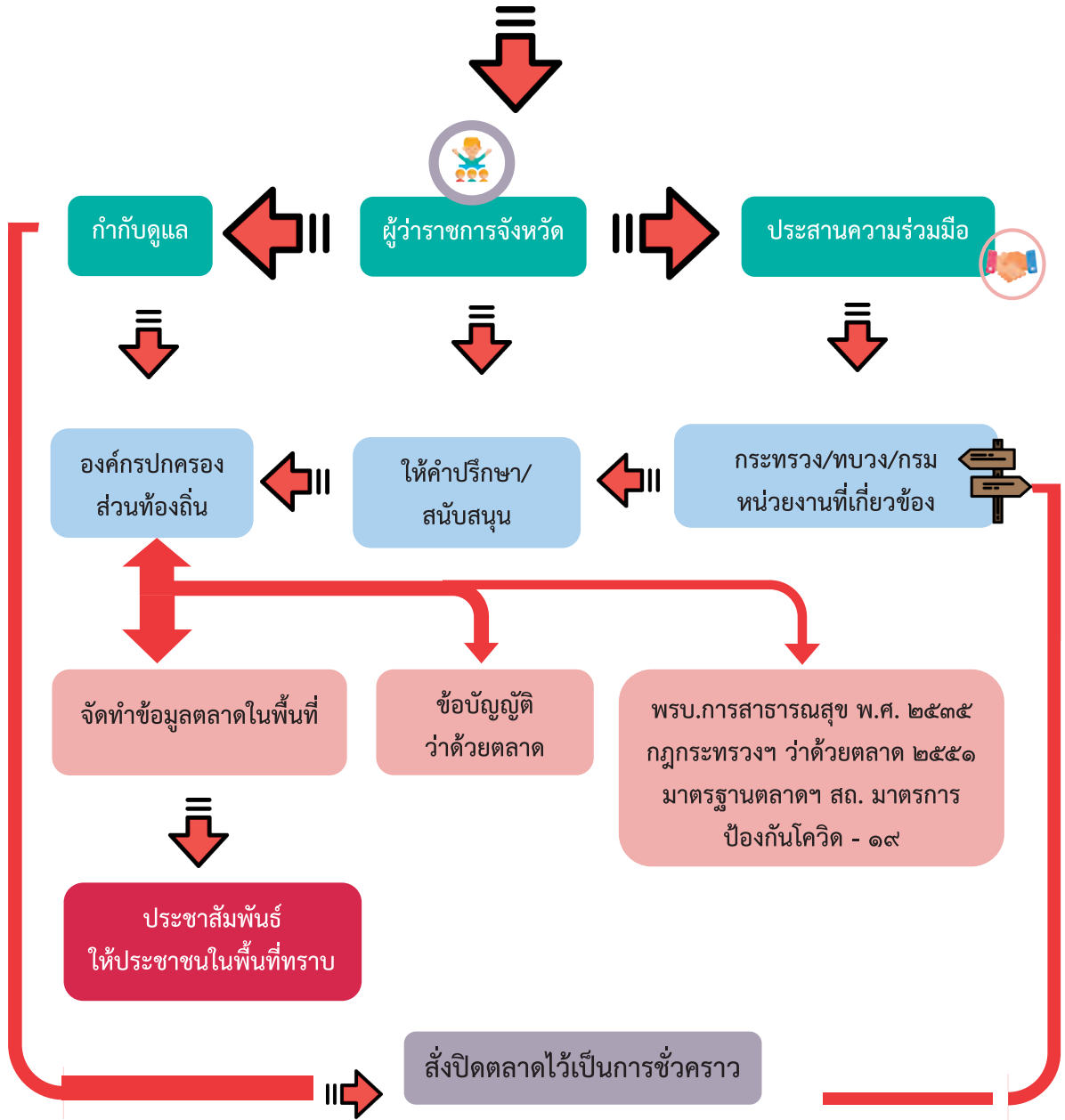
กรณี การส่งเสริมการบริหารจัดการตลาดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การส่งเสริมการบริหารจัดการตลาดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>๑.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดท้องถิ่น (ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ) ว่าด้วยตลาดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลควบคุมกิจการตลาดในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.๒๕๕๑ และกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดท้องถิ่นให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ รวมถึงสำรวจข้อมูลและตรวจสภาพตลาดโดยให้มีการจัดทำฐานข้อมูลในพื้นที่ๆ เพื่อกำกับดูแลให้มีการปรับปรุงตลาดแต่ละแห่งให้เป็นไปตามข้อกำหนดท้องถิ่น</p> <p>๑.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรฐานตลาดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการดำเนินกิจการตลาดได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ สะอาดและปลอดภัย เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนผู้ใช้บริการ และดำเนินการมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับตลาดในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดรวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ</p> <p>๑.๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการตลาดในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการตลาดได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน</p> <p>๑.๔ ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งปิดตลาดชั่วคราว ในกรณีมีการระบาดของโรคอันตราย</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองสาธารณสุขท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๗

การส่งเสริมกิจการตลาดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการสาธารณสุข	
<p>(๑) การพิจารณาอนุญาตให้บริษัทจำกัดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ</p> <p>โรงงานของบริษัท ย. จำกัด ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานก่อนกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้บังคับ ย่อมถือได้ว่าโรงงานได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐจึงอนุญาตให้โรงงานสามารถประกอบกิจการโรงงานต่อไปตามสิทธิที่ได้รับมาก่อนที่จะมีกฎหมายบังคับใช้ โดยไม่ต้องถูกบังคับตามกฎหมายดังกล่าว โรงงานจึงมีสิทธิเพียงพอที่ได้รับอนุญาตในขณะนั้น กล่าวคือ การใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นต่อไปต้องดำเนินการตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการก่อนกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๕๕ บังคับใช้ ดังนั้นเมื่อโรงงานของบริษัท ย. จำกัด ได้ขยายโรงงานเพิ่มขนาดกำลังเครื่องจักรโดยขยายเพิ่มพื้นที่อาคารโรงงานและใช้พื้นที่บริเวณโรงงานที่ได้รับอนุญาตไว้เดิม อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ บริษัท ย. จำกัด ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔</p>
<p>(๒) การดำเนินโครงการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองฯ มาตรา ๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บ ขน จัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของตน และวรรคสอง กำหนดให้การดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยดังกล่าวนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ โดยไม่ให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด ประกอบกับข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ออกตามความในมาตรา ๓๔/๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคเจ็ด ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการมอบหมายดังกล่าวไว้แล้ว ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นรวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการได้</p> <p>เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชน ดำเนินการแทนหรือร่วม</p>	<p>ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (ครั้งที่ ๒) เรื่อง เสร็จที่ ๑๕๖๖/๒๕๖๑</p>

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>ดำเนินการในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยแล้ว การที่จะนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ดังกล่าว นั้นไปดำเนินการใช้ หรือหาประโยชน์ตามมาตรา ๓๔/ ๑ วรรคสาม ย่อมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ออกตามความในมาตรา ๓๔/๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคเจ็ด ด้วย เมื่อข้อ ๑๒ (๔) แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ กำหนดให้มีการกำจัดมูลฝอยด้วยการแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงานได้ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๓ แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำไปดำเนินการใช้ หรือหาประโยชน์ โดยวิธีการจำหน่าย จ่าย โอน ที่ต้องดำเนินการตามคำแนะนำของคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการกลาง และตามข้อตกลงที่ทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ในประกาศ กระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้ว การนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้นั้นไปดำเนินการกำจัดโดยการแปรสภาพ เป็นพลังงานหรือไฟฟ้าและนำไปจำหน่าย จึงสามารถกระทำได้</p>	
<p>(๓) การแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>มาตรา ๔๘ วรรคสาม ที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบ คือ ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่ง และให้แบ่งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง โดยมีได้กำหนดให้เป็นเงื่อนไขซึ่งกันและกันและมาตรา ๔๙ มีความหมายเพียงว่าค่าปรับที่เปรียบเทียบได้นั้น ให้ตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ท้องถิ่นจะต้องนำไปจ่ายเป็นรางวัลให้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ กรณีที่ไม่มีผู้แจ้งความ ก็ไม่มีส่วนที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้แจ้งความ เงินส่วนนั้นก็ย่อมตกเป็นสิทธิ์ขาดของราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบกับมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๙ กฎหมายประสงค์จะให้มีสิ่งจูงใจให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด โดยมีรางวัลให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งจะบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ส่วนกรณีมีการจับกุมและเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดโดยไม่มีผู้แจ้งความตามมาตรา ๕๑ ก็สามารถแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๔๘ วรรคสามได้</p>	<p>ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เรื่องเสร็จที่ ๘๐๗/๒๕๓๕</p>

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการ	
<p>(๑) การอุดหนุนการไฟฟ้าเพื่อแก้ไขปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้องหรือกระแสไฟฟ้าตก</p> <p>ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๑ กำหนดให้เทศบาลอาจจัดทำกิจการให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างในเขตเทศบาลนั้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เมื่อประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลได้รับความเดือดร้อนจากปัญหากระแสไฟฟ้าในหมู่บ้านไม่เพียงพอต่อการใช้งาน เกิดการขัดข้องและไฟฟ้าตกเป็นประจำ ส่งผลให้เครื่องใช้ไฟฟ้าได้รับความเสียหาย และพื้นที่ดังกล่าวไม่อยู่ในแผนการดำเนินการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยเทศบาลอาจสามารถจัดทำกิจการใด ๆ ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเกี่ยวกับการให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นในเขตเทศบาลได้</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓)</p>
<p>(๒) การจัดให้มีไฟฟ้าแสงสว่าง</p> <p>กรณีที่ต้องจัดการบริหารส่วนจังหวัดประสงค์จะจัดกิจการบริการสาธารณะเพื่อดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยจัดให้มีแสงสว่างและไฟฟ้าบนทางหลวงที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบทางหลวงนั้นด้วย หรือโดยตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๒)</p>
<p>(๓) การให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wi-Fi)</p> <p>การจัดทำโครงการ “เทศบาลตำบล ท. Wi-Fi” เป็นการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในที่สาธารณะ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในความเร็วที่เหมาะสมให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ที่หลากหลายรูปแบบอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็น การส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนจนเป็นการเพิ่มโอกาสในการติดต่อสื่อสารของประชาชน ถือเป็นการจัดทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ทำให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไปที่มีความประสงค์จะใช้บริการ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๖ (๔)</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๕)</p>

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

- ด้านแผนพัฒนา แผนชุมชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. กรณียกเว้นหรือผ่อนผันการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	<p>๑. กรณีที่มีเหตุจำเป็นในการยกเว้นผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด</p> <p>๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการขยายเวลาในการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบจ./เมืองพัทยา/ทน./ทม.</p> <p>กรณีเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบหมายให้นายอำเภอก็ได้</p>	<p>ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นในการยกเว้นผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ยกเว้นหรือผ่อนผันนั้น ในการดำเนินการดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยต้องแสดงเหตุผลดังนี้</p> <p>การยกเว้น</p> <p>๑. เหตุแห่งการยกเว้นคืออะไร ถ้าไม่ยกเว้นจะเกิดผลเสียหายต่อราชการอย่างไร ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร</p> <p>๒. ระบุประเด็นหรือลักษณะของการยกเว้นอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม</p> <p>๓. ผลของการปฏิบัติเมื่อยกเว้นแล้วสามารถวัดได้ในเชิงประจักษ์</p> <p>๔. กรณีการขอยก หากมีเวลาเกี่ยวข้อง ต้องระบุเวลาให้ชัดเจน จากวัดใด เดือนใด พ.ศ. ใด ถึงเวลาใด และต้องทำแผนปฏิบัติการในการทำงานเสนอตามกรอบเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จด้วย</p> <p>๕. ตัวอย่างการขอยกเว้น เช่น ยกเว้นไม่ต้องมีโครงการอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือไม่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือยกเว้นระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐</p>

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>การผ่อนผัน</p> <p>๑. เหตุแห่งการผ่อนผัน ถ้าไม่ผ่อนผันจะเกิดผลเสียหายต่อราชการอย่างไร ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร</p> <p>๒. ระบุประเด็นหรือลักษณะของการผ่อนผันอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม</p> <p>๓. ผลของการปฏิบัติเมื่อผ่อนผันแล้วสามารถวัดได้ในเชิงประจักษ์</p> <p>๔. กรณีการขอเป็นเวลา ระยะเวลาต้องระบุเวลาให้ชัดเจน จากวัดใด เดือนใด พ.ศ. ไต ถึงเวลาใด และต้องทำแผนปฏิบัติการในการทำงานเสนอตามกรอบเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จด้วย</p> <p>๕. ตัวอย่างการขอผ่อนผัน เช่น ขอผ่อนผันการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕</p> <p>เหตุอื่น</p> <p>๑. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอยกเว้นหรือผ่อนผัน/ขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีความสัมพันธ์กับระยะเวลา หรือ กรอบ ของแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติการราชการประจำปีของจังหวัดด้วย</p> <p>๒. กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอยกเว้นหรือผ่อนผัน/ขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องทำแผนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กันด้วย</p>

๒. การขอขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การขอขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>กรณีเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๑ ต.ค.๖๔)</p> <p>กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไป (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ พ.ย.๖๔)</p>	<p>ระเบียบแผนข้อ ๑๘ (ฉบับ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙</p> <p>ระเบียบแผนข้อ ข้อ ๓ (ฉบับ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ “ให้แก่ไข คำว่าแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เปลี่ยนเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น”</p>
	กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ไม่แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๔	<p>๑. นายอำเภอมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>๒. นายอำเภอตรวจสอบห้วงระยะเวลาที่ดำเนินการอยู่และการกำหนดแล้วเสร็จให้สอดคล้องกับระยะเวลาและกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่นนั้น ๆ</p>
	กรณีเทศบาลตำบลจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ไม่แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๔	<p>๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอก็ได้/กรณีผู้ว่ามอบหมายก็ให้นายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจ</p> <p>๒. นายอำเภอตรวจสอบห้วงระยะเวลาที่ดำเนินการอยู่และการกำหนดแล้วเสร็จให้สอดคล้องกับระยะเวลาและกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่นนั้น ๆ</p>
	กรณีเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเมืองพัทยาจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ไม่แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๔	<p>๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นของอบจ.</p> <p>๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด ตรวจสอบห้วงระยะเวลาที่ดำเนินการอยู่และการกำหนดแล้วเสร็จให้สอดคล้องกับระยะเวลาและกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่นนั้น ๆ</p>

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ไม่แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔	๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองเทศบาลนคร และเมืองพัทยา ๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด ตรวจสอบห้วงระยะเวลาที่ดำเนินการอยู่และการกำหนดแล้วเสร็จให้สอดคล้องกับระยะเวลาและกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่นนั้น ๆ

๒. การขอขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การขอขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น	กรณีมีการขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล แล้ว ให้ จังหวัด แจ้ง กระทรวงมหาดไทยภายใน ๑๕ วัน	ระเบียบแผน ข้อ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๘ ระเบียบฯ ข้อ ๑๘ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ระเบียบแผน ข้อ ๓ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ “ให้แก่ใช้คำว่าแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เปลี่ยนเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น”

๓. การผ่อนผันการดำเนินการที่เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การขอผ่อนผันการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลประชุม/รายงานผล และเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น ๒. ผู้บริหารท้องถิ่นรับทราบ/ให้ความเห็นต่อรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการติดตามและประเมินผล พร้อมประกาศผลการติดตามฯ และนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น ๓. มีการประชุมสภาท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นเสนอความเห็นที่ได้จากการประชุมสภาท้องถิ่น ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประชุม และได้เสนอความเห็นที่ได้จากการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว๓๘๖๗ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว..... ลงวันที่ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๔. การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็น</p> <p>(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประชุมพิจารณาร่างแผนที่เพิ่มเติม</p> <p>๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม</p> <p>๔. ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้</p> <p>๕. สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้</p>	เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว ให้แจ้งให้นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายใน ๑๕ วัน

๕. การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประชุมเพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลง</p> <p>๒. ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้</p> <p>๓. สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้วให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้</p>	เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว ให้แจ้งให้นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายใน ๑๕ วัน

๖. การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>๑. “การแก้ไข” หมายความว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดในแผนพัฒนาหรือแผนการดำเนินงานให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๒..การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น อำเภอและจังหวัดทราบด้วย</p>	เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว ให้แจ้งให้นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายใน ๑๕ วัน

๗. การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายแห่งรัฐ

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายแห่งรัฐ	<p>๑.การเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทยให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>๒. ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๒. สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และเมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน</p>	<p>๑. การเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วยโครงการพระราชดำริ พระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย เป็นการดำเนินการนอกเหนือจากสถานการณ์ปกติ</p> <p>๒.เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว ให้แจ้งให้นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายใน ๑๕ วัน</p>

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอ และตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน	<p>๑. คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดวันจัดประชาคมท้องถิ่นและเสนอไปยังนายอำเภอรับทราบ</p> <p>๒. นายอำเภอรับทราบวันจัดประชาคมหมู่บ้านและประกาศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชาคมหมู่บ้าน</p> <p>๓. จัดส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>นายอำเภอรับทราบวัดในการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเสนอ โดยอำเภอแจ้งให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในพื้นที่เข้าร่วมเวทีประชาคมด้วย</p>
การจัดทำแผนชุมชน	<p>๑. คณะกรรมการชุมชนกำหนดวันจัดประชาคมท้องถิ่นและเสนอขอความเห็นชอบจากผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>๒. ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติวันจัดประชาคมชุมชน ให้แจ้งคณะกรรมการชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเวทีประชาคมชุมชน</p> <p>๓. จัดส่งแผนพัฒนาหมู่บ้านให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งผู้กำกับดูแล/หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมตามความเหมาะสม</p>

บทบาทหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้ว่าราชการจังหวัด

มอบหมาย

นายอำเภอ

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ ยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบนี้ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัด แล้ว รายงานกระทรวงมหาดไทยทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ยกเว้นหรือผ่อนผัน (ระเบียบแผน ข้อ 5)

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำ หรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (ระเบียบแผนข้อ17)

ให้ผู้ว่าและนายอำเภอกำกับดูแลให้ อปท. ดำเนินการ ทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นและการนำแผนพัฒนา ท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณ จ่ายเงินสะสม การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนความ ต้องการของงบลงทุนเพื่อพัฒนา อปท. หรือเงิน อุดหนุนเฉพาะกิจ การตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่ หน่วยงานอื่น โดยถือเป็นสาระสำคัญที่ต้องพิจารณา รายละเอียดของโครงการในข้อบัญญัติ / เทศบัญญัติ และงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับ โครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนให้ความเห็นชอบ (หนังสือ มท. ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 2931)

ในกรณีของเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจ มอบอำนาจให้นายอำเภอก็ได้ (ระเบียบแผนข้อ 17)

ช่องทางติดต่อ

**กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานแผนพัฒนาท้องถิ่น
โทร .0-2241-9000 ต่อ 2123**

**กรณี การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินโครงการของรัฐ
ที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นขอประชาชน**

ข้อกำหนด ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	โครงการของรัฐที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	<p>๑. ก่อนเริ่มโครงการของรัฐ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบและจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีด้วยก็ได้</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการของรัฐที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประชาชนเป็นส่วนรวมต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก่อนเริ่มดำเนินการ</p> <p>๒. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่แก่ประชาชนอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้</p> <p>๒.๑ เหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ</p> <p>๒.๒ สารสำคัญของโครงการ</p> <p>๒.๓ ผู้ดำเนินการ</p> <p>๒.๔ สถานที่ที่จะดำเนินการ</p> <p>๒.๕ ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ</p> <p>๒.๖ ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ</p> <p>๒.๗ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งมาตรการป้องกันแก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อน</p> <p>๒.๘ ประเมินการค่าใช้จ่าย</p> <p>ให้หน่วยงานของรัฐประกาศข้อมูลที่ต้องเผยแพร่แก่ประชาชนในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้น</p> <p>๓. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อาจใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>๓.๑ การสำรวจความคิดเห็น</p> <p>๓.๒ การประชุมปรึกษาหารือ</p> <p>๓.๓ วิธีอื่นที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>๔. ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานของรัฐต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่ ตลอดจนรายละเอียดอื่นที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจ และสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยปิดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐและสถานที่ที่จะดำเนินโครงการของรัฐนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นด้วย</p>	<p>๑. "โครงการของรัฐ" หมายความว่า การดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีการให้สัมปทานหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นทำ ทั้งนี้ บรรดาที่มีผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น</p> <p>๒. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ รัฐมนตรีสำหรับราชการส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับราชการของกรุงเทพมหานคร จะสั่งหน่วยงานของรัฐให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนก็ได้</p> <p>๓. ระเบียบนี้ไม่ใช่บังคับแก่</p> <p>๓.๑ โครงการของรัฐที่กฎหมายบัญญัติวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็นการเฉพาะ</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๕. เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน</p> <p>๖. เมื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วปรากฏว่าการดำเนินโครงการของรัฐโครงการใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชน ถ้ายังมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐนั้น และประกาศให้ประชาชนทราบ</p>	<p>๓.๒ โครงการของรัฐที่เริ่มดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๓-๔๐๐๐

การมีส่วนร่วมของประชาชน

กรณีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.2548

นิยาม

"โครงการของรัฐ" หมายความว่า การดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคมไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีการให้สัมปทานหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นทำ ทั้งนี้ บรรดาที่มีผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

1.

ก่อนเริ่มโครงการของรัฐ หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ และจะรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีด้วยกันก็ได้

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นส่วนรวมต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี

2.

ประกาศให้ประชาชนทราบถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็นระยะเวลา สถานที่ โดยให้ปิดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่เปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐและสถานที่ที่จะดำเนินโครงการของรัฐนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นด้วย

3.

ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและประกาศให้ประชาชนทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ถ้าปรากฏว่าการดำเนินโครงการของรัฐโครงการใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชน

กรณีมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป

หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐนั้น

ประกาศให้ประชาชนทราบ

หมายเหตุ

1. ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับแก่
  - 1.1 โครงการของรัฐที่กฎหมายบัญญัติวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็นการเฉพาะ
  - 1.2 โครงการของรัฐที่เริ่มดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ
2. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะสั่งหน่วยงานของรัฐให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนก็ได้

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 1
โทร. 0-2241-9036

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>ด้านการคมนาคม การวางผังเมือง และการควบคุมการก่อสร้าง</p>	
<p>การขออนุญาตจัดตั้งบริษัทจำกัดเพื่อดำเนินโครงการระบบขนส่งมวลชนและการจัดตั้งกองทุนโครงสร้างพื้นฐานโดยการลงทุนจากภาคเอกชน</p> <p>การที่เทศบาลจะจัดตั้งบริษัทจำกัดมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบ และต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนจึงสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๗ ตรี แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๐</p>

กรณี การดำเนินกิจการของคณะกรรมการชุมชน

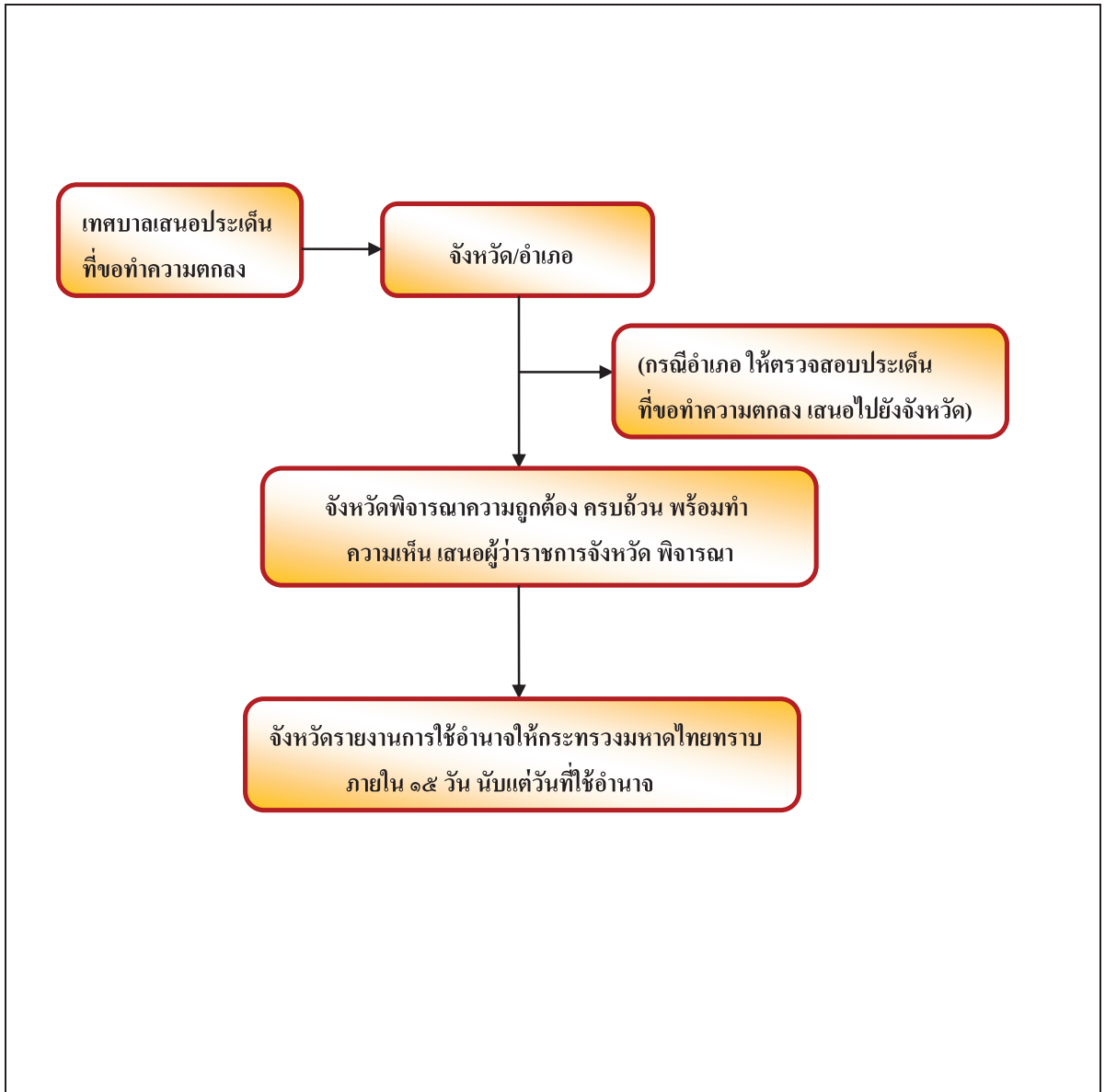
ข้อกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามข้อ ๔ วรรคสอง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔	๑. เทศบาลเสนอประเด็นที่ขอทำความตกลงไปยังจังหวัด/อำเภอ (กรณี อำเภอ ให้ตรวจสอบประเด็นที่ขอทำความตกลงเสนอไปยังจังหวัด) ๒. จังหวัดพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน ในประเด็นที่ขอทำความตกลงตามข้อ ๑ พร้อมความเห็น เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ๓. จังหวัดรายงานการใช้อำนาจตามข้อ ๒ ให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ใช้อำนาจ	ประเด็นที่เทศบาลเสนอขอทำความตกลง ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๑๒

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
 กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น
 โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๑๒

ปี
๑๓๐
กระทรวงมหาดไทย

- ด้านกฎหมายอื่น ๆ

กรณี กิจการหอพัก

ข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ส่งเสริมกิจการหอพัก จังหวัด	คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๒๓ - ๒๖) ดังต่อไปนี้ ๑. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักในการดำเนินการดังนี้ ๑.๑ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน มาตรการ และการจัดระเบียบหอพัก ๑.๒ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณตามพระราชบัญญัตินี้ ๑.๓ เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกาศเกียรติคุณหอพัก และการให้การสนับสนุนแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ รวมทั้งการออกกฎกระทรวงอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ๒. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ ๓. ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบประสิทธิภาพในการบังคับใช้และเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ๔. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักมอบหมาย	
๒	วินิจฉัยอุทธรณ์	ผู้ที่ได้รับคำสั่งของนายทะเบียนและไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา ๗๔) และคำวินิจฉัยให้เป็นที่สุด (มาตรา ๗๕)	การพิจารณาคำอุทธรณ์และ แจ้งให้ ทราบถึงผลการ พิจารณาอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับอุทธรณ์ คือ ภายใน ๓๐ วัน กระบวนการ อุทธรณ์ ต้องเสร็จสิ้นและ ทราบผลอย่างไร เพิกถอน หรือไม่ เปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนอย่างไร ภายใน ๓๐ วัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน โทรศัพท์ ๐๒-๖๕๑-๖๕๕๙
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหอพักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>นิยามคำว่า “สถานศึกษา” ที่หมายความถึงสถาบันและมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ แต่ไม่ได้หมายความถึงสถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นั้น คำว่า “ที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา” เป็นการบัญญัติเพื่อขยายความคำว่า “สถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ” ที่ให้หมายความถึงเฉพาะสถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ดังนั้น สถาบันหรือมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาจึงอยู่ในนิยามคำว่า “สถานศึกษา”</p> <p>เมื่อมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดให้มีการเรียนการสอนต่ำกว่าระดับอุดมศึกษาในรูปแบบโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา และมหาวิทยาลัยดังกล่าวจัดให้มีที่พักให้นักเรียนเข้าพักอาศัยในลักษณะหอพัก จึงเป็นสถานศึกษาที่จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักจากนายทะเบียนตามกฎหมายกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐</p>	<p>บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๔๕/๒๕๖๓</p>

**การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
ในการดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ITA)**

*****

ลำดับ	ประเด็น (๒)	ขั้นตอนการดำเนินการ (๓)	ข้อกฎหมาย
๑	อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในการกำกับติดตามองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)	<p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๖๓ กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ได้เห็นชอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสของภาครัฐสู่มาตรฐาน โดยให้เร่งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและการให้บริการสาธารณะทางเว็บไซต์หน่วยงาน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำในด้านการบริหารจัดการภายในหน่วยงานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนกำกับติดตามและยกระดับการประเมินตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวทาง เครื่องมือ และระยะเวลาซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การลงทะเบียนเปิดใช้งานระบบการประเมินและนำเข้าและอนุมัติ IIT และ EIT ๒. การเก็บข้อมูลแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT) มีน้อยกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ๓. การประชาสัมพันธ์เชิญชวนตอบแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) ๔. การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะและการตอบแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ๕. การสรุปผลและถอดบทเรียนปรับปรุงพัฒนาและยกระดับการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐ มาตรา ๖๓ ๒. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๓. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมายประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ตัวชี้วัดร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ๔. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ๕. ประกาศสำนักงาน ป.ป.ช. เรื่องปฏิทินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๖ พ.ย. ๖๕ ๖. คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น สส.

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๑ ๐๘๑๗

มติ ครม. เมื่อวันที่ 4 ม.ค. 2565

รับทราบผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ 2564

และเห็นชอบ ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา คุณธรรมความโปร่งใสของภาครัฐสู่มาตรฐาน

1.

เร่งส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ การป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะ ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน

2.

ส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำในด้านกระบวนการบริหารจัดการภายในหน่วยงานแก่ อปท.

3.

⇒ ให้นำหน่วยงานที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการกำกับติดตามการประเมิน ITA และผลักดันให้หน่วยงานภายใต้กำกับดูแลดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการประเมิน ITA

⇒ เห็นชอบให้แก้ไขหน่วยงานกำกับกับการประเมินฯ ให้ถูกต้องตรงตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง อปท. แต่ละประเภท โดยให้ ผวจ. และนายอำเภอรับผิดชอบการกำกับติดตามการประเมินฯ ของ อปท. ตามที่ รมว.มท. เสนอ

4.

ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมิน ITA ในปีงบประมาณ 2565 - 2570 โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมการประเมิน ITA แนวทางการประเมิน ITA และเครื่องมือการประเมิน ITA ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ

- ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ร้อยละ 80 ของหน่วยงานหน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน ITA ต้องมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่ 85 คะแนนขึ้นไป
- และภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2580 หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งที่เข้ารับการประเมิน ITA ต้องมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่ 90 คะแนนขึ้นไป

ตัวชี้วัด

ค่าเป้าหมาย

	ปี 2561 - 2565	ปี 2566 - 2570	ปี 2571 - 2575	ปี 2576 - 2580
ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	ร้อยละ 80 (85 คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ 100 (85 คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ 80 (90 คะแนนขึ้นไป)	ร้อยละ 100 (90 คะแนนขึ้นไป)

กองกฎหมายและระเบียบก้องถิ่น สำนักงานศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สก.

กรณี การดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อกำหนด
๑	อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน	<p>๑. นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เช่น การทราบขอบเขตที่ตั้งของที่ดิน การยื่นขอออก น.ส.ล. การระวางชี้แนวเขตและรับรองแนวเขต การขุดคูทำถนนหรือปลูกต้นไม้รอบที่ดิน การขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การดำเนินคดีกรณีบุกรุกที่ดิน การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน เป็นต้น</p> <p>๒. นายอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓. กรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวันนับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาท เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที</p> <p>หากมิได้ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ หรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ</p>	<p>๑. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒</p> <p>๒. ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ มาตรา ๙</p> <p>๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓</p> <p>๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>๕. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>๖. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง โทรศัพท์ ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๒
 กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
 โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๑-๙๐๓๖

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
ในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

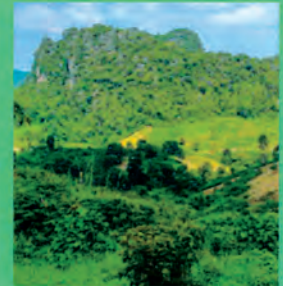
นายอำเภอ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ✓ มีอำนาจ
๑. ดูแลรักษา
  ๒. คุ้มครองป้องกัน

- ✗ ไม่มีอำนาจ
- ใช้
  - ยินยอมให้บุคคลอื่นใช้

เว้นแต่ ได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถนนสภาพ การจัดชั้นทะเบียนและการจัดหาประโยชน์ที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต ตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วแต่กรณี

ข้อพึงระวัง

๑. กรณีมีข้อพิพาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวันนับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาท เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที
๒. หากมิได้ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ หรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อกำหนด
		<p>เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการอำเภอและผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยให้ผู้อำนวยการอำเภอสั่งการได้สำหรับในเขตอำเภอของตน และให้ผู้อำนวยการจังหวัดสั่งการได้สำหรับในเขตจังหวัด</p> <p>กรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการผู้อำนวยการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้</p> <p>ทั้งนี้ ผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานหรืออาสาสมัครในเขตพื้นที่จังหวัดและเขตอำเภอได้</p>	<p>- มาตรา ๓๑,๓๙ พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
 กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๑ ๙๐๓๖

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ตามกฎหมายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและสาธารณภัยในเขตจังหวัด
มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การฝึกอบรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาพาหนะและสิ่งอื่น
เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การ **สงเคราะห์**
เบื้องต้นแก่ผู้ประกอบภัยหรือผู้ได้รับอันตรายหรือเสียหาย
จากสาธารณภัย ตลอดทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยและ
การปฏิบัติการใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- สั่งการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในจังหวัดให้ดำเนินการ
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตาม **แผนป้องกันและ**
บรรเทาสาธารณภัย

นายอำเภอ

ในฐานะผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอให้ดำเนินการ
ในการ **ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**ในเขตอำเภอของตน
และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย
ทั้งนี้ ผู้อำนวยการอำเภอมีอำนาจ **สั่งการ**องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการในการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
การตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการปล่อยและจำหน่ายโคมลอยและการจุดบั้งไฟ เทศบาลนครมีอำนาจออกเทศบัญญัติเพื่อควบคุมการปล่อยโคมลอยใช้บังคับในเขตของตนเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยจากการปล่อยโคมลอยได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของตนได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖๐ (๑) ประกอบมาตรา ๕๐ (๑) และ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๒๙)	รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘

กรณี การจัดระเบียบการจอดรถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติการจัดระเบียบการจอดรถในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การขอใช้บังคับพระราชบัญญัติการจัดระเบียบการจอดรถในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเขตเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล	<p>๑. เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความประสงค์จะใช้บังคับพระราชบัญญัติการจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ต้องมีลักษณะครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะนำกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้บังคับกับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีรถสัญจรเฉลี่ยเกินวันละหนึ่งร้อยคัน - มีรายได้ต่อปีรวมเงินอุดหนุนไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าล้านบาท - สามารถจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง <p>๒. เทศบาลตำบลใดมีพระราชกฤษฎีกาออกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดยานยนตร์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในเขตเทศบาลตำบลนั้นอยู่แล้วในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเทศบาลตำบลนั้นมีลักษณะครบถ้วนตามข้อ ๑</p> <p>๓. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นและนายอำเภอรับรองข้อมูลตามแบบรับรองข้อมูล ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๖๑๗๓ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ และแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ</p> <p>๔. กระทรวงมหาดไทยจัดทำประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรอให้ กระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก่อน จึงสามารถตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อจัดระเบียบการจอดรถได้</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑)

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

การจัดระเบียบการจอดรถในเขตอพท.

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒
ให้ใช้บังคับกับ

กรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา

เทศบาลนคร

เทศบาลเมือง

เว้นแต่เทศบาล
ตำบลและอบต.
กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์
และเงื่อนไข

พ.ร.บ.จัดระเบียบการจอดรถ
ในเขตอพท. พ.ศ. ๒๕๖๒

ให้อพท.ตราข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดระเบียบการจอดรถในเขตอพท. และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจอดรถ ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือไม่ให้เคลื่อนย้ายรถ ค่าเคลื่อนย้ายรถ และค่าดูแลรักษา

* อัตราค่าธรรมเนียมต้องไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะใช้บังคับกับ
ทต.และอบต. ๙

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

๑. มีรถสัญจรเกินวันละ ๑๐๐ คัน
๒. มีรายได้ต่อปีรวมเงินอุดหนุนไม่ต่ำกว่า ๒๕ ล้านบาท
๓. สามารถจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพียงพอ

ข้อ ๑-๓ ผู้บริหารท้องถิ่น
และ นายอำเภอ
รับรองแล้ว ให้ถือว่าเป็นข้อมูล
ที่ถูกต้อง

๔. แจ้งให้มท.ทราบ และมท.ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลบังคับใช้

กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจอดรถฯ

ประเภทของรถ	ค่าธรรมเนียมจอดรถ ชั่วโมง/บาท	ค่าล็อกล้อ คันละ/บาท	ค่าเคลื่อนย้ายรถ คันละ/บาท	ค่าดูแลรักษา วันละ/บาท
๑. รถจักรยานยนต์	๒๐	๕๐๐	๕๐๐	๒๐๐
๒. รถยนต์ขนาดไม่เกิน ๔ ล้อ	๔๐	๕๐๐	๑,๕๐๐	๓๐๐
๓. รถยนต์ขนาด ๖ ล้อ	๘๐	๕๐๐	๓,๐๐๐	๕๐๐
๔. รถยนต์ขนาดตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป	๑๒๐	๕๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐
๕. ยานพาหนะทางบกประเภทอื่น ที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น	เก็บไม่เกินอัตราตามประเภทที่ ๑. - ๔. โดยคำนึงจำนวนล้อของพาหนะนั้น			

กฎกระทรวงการมอบให้เอกชนเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจอดรถฯ

- อพท. มอบให้เอกชนเฉพาะกรณีจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และจะได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนมากกว่าดำเนินการเอง
- ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
- อพท.ต้องจัดทำสัญญาซึ่งอย่างน้อยมีข้อสัญญาเกี่ยวกับการวางหลักประกันในการปฏิบัติตามสัญญา เหตุแห่งการเลิกสัญญา เบี้ยปรับ และสาระสำคัญอื่นตามที่ สส.และสำนักงานอัยการสูงสุดร่วมกันกำหนด
- ก่อนที่ อพท. จะมอบให้เอกชน ให้ อพท. ตราข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดอัตรา และวิธีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
- อพท.ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการ รวมทั้ง เปิดเผยแพร่สัญญา ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 1
โทร. 0-2241-9038

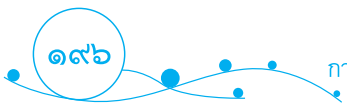
กรณี การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและราชการส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	<p>๑. ห้ามมิให้ผู้ใดอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใด ๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะซึ่งมิได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือในบริเวณทางน้ำที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้ (มาตรา ๙)</p> <p>๒. การโฆษณาด้วยการปิด ทิ้ง หรือโปรยแผ่นประกาศหรือใบปลิวในที่สาธารณะจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาตด้วย (มาตรา ๑๐วรรคหนึ่ง)</p> <p>๓. การโฆษณาตามมาตรา ๑๐ โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตแต่มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อ ถอน ชุด ลบหรือล้างข้อความหรือภาพนั้นภายในเวลาที่กำหนด (มาตรา ๑๑)</p> <p>๔. ห้ามมิให้ผู้ใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปลอยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนหรือเข้าไปในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้ - ปลอยให้สัตว์ถ่ายมูลบนถนนและมิได้ขจัดมูลดังกล่าวให้หมดไป <p>ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้นำขบวนสัตว์หรือฝูงสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนและได้เสียค่าธรรมเนียมรักษาความสะอาดตามข้อกำหนดของท้องถิ่น (มาตรา ๑๔)</p> <p>๕. ห้ามมิให้ผู้ใดตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน เว้นแต่เป็นการกระทำในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร (มาตรา ๑๙)</p> <p>๖. ห้ามมิให้ผู้ใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ๖.๑ ปรงอาหาร ขายหรือจำหน่ายสินค้าบนถนน หรือในสถานสาธารณะ ๖.๒ ใช้รถยนต์หรือล้อเลื่อนเป็นที่ปรงอาหารเพื่อขายหรือจำหน่ายให้แก่ประชาชนบนถนนหรือในสถานสาธารณะ ๖.๓ ขายหรือจำหน่ายสินค้าซึ่งบรรทุกบนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน บนถนนหรือในสถานสาธารณะ <p>ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การปรงอาหารหรือการขายสินค้าตาม ๖.๑ หรือ ๖.๒ ในถนนส่วนบุคคลหรือในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศผ่อนผันให้กระทำได้ในระหว่างวัน เวลาที่กำหนด ด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร (มาตรา ๒๐)</p>	<p>“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”</p> <p>หมายความว่า</p> <p>(๑) นายกองค้การ บริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การ บริหารส่วนจังหวัด</p> <p>(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล</p> <p>(๓) นายกองค้การ บริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบล</p> <p>(๔) ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร สำหรับ ใน เขต กรุงเทพมหานคร</p> <p>(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมือง พัทยา</p> <p>(๖) ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น สำหรับในเขต องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้น</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๗. ห้ามมิให้ผู้ใดจูง ไถ่ หรือต้อนสัตว์ลงไปในทางน้ำซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปิดประกาศห้ามไว้ ณ บริเวณดังกล่าว (มาตรา ๒๗)</p> <p>๘. ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้อัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ</p> <p>(ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด และถ้าการกระทำผิดดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ตื้นเขิน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม ถ้าละเลยเพิกเฉยนอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติต่อไป (มาตรา ๒๓)</p> <p>๙. ห้ามมิให้ผู้ใดโค่นต้นไม้ ตัด เต็ด หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เกิดความเสียหายหรือจะเป็นอันตรายแก่ต้นไม้ หรือใบ ดอก ผลหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของต้นไม้ที่ปลูกไว้หรือขึ้นเองตามธรรมชาติในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำของผู้ได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือให้โค่นหรือตัดต้นไม้จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา ๒๗)</p> <p>๑๐. ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ</p> <p>ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพ ซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดส้วมสาธารณะ หรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย (มาตรา ๓๓)</p> <p>๑๑. การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการดำเนินการดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือทำร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา ๓๔/๑)</p> <p>๑๒. ผู้ใดประสงค์จะดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน กำจัด หรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต</p>	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น (มาตรา ๓๔/๒ วรรคหนึ่ง)</p> <p>๑๓. ห้ามมิให้ผู้ใดเล่นว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือกีฬาใด ๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสถานสาธารณะที่มีประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นห้ามไว้ (มาตรา ๓๘)</p> <p>๑๔. ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นการกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้ หรือเป็นการวางไว้เพียงชั่วคราว</p> <p>การติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะโดยมิได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับอนุญาตแต่มีได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งปลด หรือรื้อถอนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นละเลยเพิกเฉย นอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๓๙)</p> <p>๑๕. ห้ามมิให้ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ที่อาคารในลักษณะที่สกปรกรกรุงรังหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะ</p> <p>ถ้ามีการณีดังกล่าวเกิดขึ้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้เก็บ หรือจัดทำให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ถ้าผู้ติดตั้ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารละเลย เพิกเฉย นอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป (มาตรา ๔๐)</p> <p>๑๖. นอกจากอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ - สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด - ตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรก หรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป - จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๔)	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๑๗. เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในท้องที่ใด และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องที่นั้นทุกคนร่วมกันจัดหรือแก้ไขไม่ให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป</p> <p>ให้เจ้าพนักงานท้องที่จัดหาอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ และให้วางระเบียบการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (มาตรา ๔๕)</p> <p>๑๘. ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องที่ แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด (มาตรา ๔๖)</p> <p>๑๙. ให้เจ้าพนักงานท้องที่มีอำนาจประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้าหรืออยู่ในสถานสาธารณะ ประกาศนั้นให้ติดตั้งหรือแขวนไว้ในบริเวณสถานสาธารณะที่ห้ามนั้นซึ่งเห็นได้ง่าย (มาตรา ๔๗)</p> <p>๒๐. บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องที่หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องที่แต่งตั้งและพนักงานสอบสวน มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป</p> <p>ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง (มาตรา ๔๘)</p> <p>๒๑. ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องที่ (มาตรา ๔๙)</p> <p>๒๒. ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องที่และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้น พร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้</p> <p>ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เจ้าพนักงานท้องที่และพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ (มาตรา ๕๐)</p>	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>๒๓. ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้าและให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๕๑)</p> <p>๒๔. ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ประกาศตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท(มาตรา ๕๒)</p> <p>๒๕. มาตรา ๕๙ พนักงานสอบสวนเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามที่มีการแจ้งความนั้น</p> <p>๒๖. มาตรา ๖๐ บรรดาคำขออนุญาตที่ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ การอนุญาตและใบอนุญาตที่ได้ให้ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือการปฏิบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตตามที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณีให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตการอนุญาตและใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด
และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น
หมายความว่า ผู้บริหารท้องถิ่นสำหรับในเขต
อปท. นั้นๆ

- 1 ห้ามอาบน้ำหรือซักล้างใด ๆ บนถนน หรือในสถานสาธารณะ (มาตรา 9)
- 2 การโฆษณาด้วยการปิด ทิ้ง หรือโปรยแผ่นประกาศ หรือใบปลิวในที่สาธารณะ (มาตรา 10)
- 3 อำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อ ถอน ขูด ลบหรือล้างข้อความหรือภาพ (มาตรา 11)
- 4 ประกาศห้ามบริเวณการปล่อยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูง สัตว์ ไปตามถนน (มาตรา 14)
- 5 ประกาศกำหนดบริเวณห้ามตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน (มาตรา 19)
- 6 ห้ามปรุงอาหาร ขาย หรือจำหน่ายสินค้า (มาตรา 20)
- 7 กำหนดบริเวณจูง ไล่ หรือต้อน สัตว์ลงไปในน้ำ (มาตรา 22)
- 8 สั่งให้ปูที่เกหรือทิ้ง กรวด หิน ดิน เลน ทราย หรือเศษ วัสดุก่อสร้างลงในทางน้ำจัดการขนย้ายวัตถุดังกล่าวออก (มาตรา 23)
- 9 อนุญาตให้โค่นต้นไม้ ตัด เต็ด หรือกระทำ ด้วยประการใด ๆ (มาตรา 27)
- 10 การขอใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขน กำจัด หรือหา ประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (มาตรา 34/2)
- 11 ประกาศกำหนดส่วนของสถานสาธารณะที่ห้ามเล่น ว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือกีฬา (มาตรา 38)

อำนาจหน้าที่อื่นๆ

1. โฆษณาให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่ที่ต้องทำ
2. สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืน พ.ร.บ. โดยเคร่งครัด
3. ตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือ สั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไข
4. จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือน และดำเนินคดีตาม พ.ร.บ. นี้ (มาตรา 44)

- 12 อนุญาตให้ติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะ (มาตรา 39)
- 13 มีหนังสือเตือนหากมีการติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ที่อาคารในลักษณะที่สกปรกรุงรัง หรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย (มาตรา 40)

- 14 จัดหาอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกและความเป็น ระเบียบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการจัด หรือแก้ไขไม่ให้สิ่งที่มีผิดกฎหมายปรากฏในที่สาธารณะ หรือสถานสาธารณะ (มาตรา 45)
- 15 ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการทำให้ เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตาม พ.ร.บ. นี้ (มาตรา 46)
- 16 อำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำ ความผิดพร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ ในการกระทำความผิด (มาตรา 50)
- 17 ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กรณีมีพช.พบเห็นการกระทำ ความผิด และแจ้งความต่อ จภก. (มาตรา 51)
- 18 การระวางโทษเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา 59)
- 19 อำนาจเปรียบเทียบปรับหากไม่ยินยอมชำระ (มาตรา 48 วรรคหนึ่ง)
- 20 อำนาจประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้าหรืออยู่ในสถาน สาธารณะ (มาตรา 47)
- 21 ระวางโทษกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ เจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา 52)

จัดทำโดย กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ช่องทางติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 1
โทร. 0-2241-9036

กรณี การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อกำหนด พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	คณะกรรมการ สาธารณสุขจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน กรรมการ (มาตรา ๑๗/๑)	<p>อำนาจหน้าที่ (มาตรา ๑๗/๓)</p> <p>๑.ดำเนินการตามนโยบาย แผนงานและมาตรการตามมาตรา ๑๐ (๑) ในการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>๒.เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายสาธารณสุข ตามที่รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการมอบหมาย</p> <p>๓.ให้ความเห็นแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น และให้คำปรึกษาหรือสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงาน ส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>๔.ประสานงาน สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการของ ส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามโครงการที่ คณะกรรมการกำหนด โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน</p> <p>๕.สอดส่องหรือกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มี อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ</p> <p>๖.ส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์และสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสาธารณสุขและการอนามัยสิ่งแวดล้อม</p> <p>๗.ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ของอธิบดีกรมอนามัย</p> <p>๘.ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใดๆมาเพื่อใช้ ประกอบการพิจารณา</p> <p>๙.ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด หรือตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย</p>	<p>หากมีผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งของคณะกรรมการ สาธารณสุขจังหวัด กรณีมีการ ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้ บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือ หลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุ ใดๆมาเพื่อใช้ประกอบการ พิจารณา โดยไม่มีเหตุหรือข้อ แก่ตัวอันสมควร ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๐)</p>
๒	คณะกรรมการ เปรียบเทียบ ตาม พระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๘๕)	<p>อำนาจเปรียบเทียบ (มาตรา ๘๕)</p> <p>๑. ความผิดตามพรบ.นี้ หากเห็นว่า ผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึง จำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ มีอำนาจ เปรียบเทียบ</p> <p>๒. ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือความผิดที่มีโทษจำคุก</p>	<p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่ เปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้ว ไม่ชำระเงินค่าปรับภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ ดำเนินคดีต่อไป</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	ใน เขต จั ง ห วั ด ประกอบด้วย - ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้ บังคับการตำรวจภูธร จังหวัด เป็นกรรมการ - นายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัด เป็นเลขานุการ และ ให้นายแพทย์ สาธารณสุขจังหวัด แต่งตั้งข้าราชการใน สังกัดสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ไม่เกิน ๒ คน	ไม่เกิน ๓ เดือนหรือปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คณะกรรมการเปรียบเทียบอาจมอบหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ๓. เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ ๐๒-๕๕๐-๔๐๐๐

พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

การเปรียบเทียบคดี

๑. คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(กทม.)

- ผู้แทน กทม.
- ผู้แทน สนง.อัยการสูงสุด
- ผู้แทนสำนักงานตำรวจฯ

(ตจว.)

- ผู้ว่าราชการจังหวัด
- อัยการจังหวัด
- ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิด
ที่เห็นว่าผู้ต้องหา
ไม่สมควรได้รับโทษ
จำคุก/ถูกฟ้องร้อง

๒. เจ้าพนักงานท้องถิ่น
หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นมอบหมาย

ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว/
โทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับ
ไม่เกิน ๒๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ขั้นตอนการเปรียบเทียบปรับและการดำเนินคดี

กรณี การดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ชื่อกฎหมาย พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑.	<p>คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์</p> <p>ในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด และบุคคลอื่นอีกไม่เกินหกคนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคน เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด*เป็นกรรมการ และเลขานุการ (มาตรา ๕๐)</p>	<p>คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>๑. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>๒. มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์</p> <p>๓. สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์</p> <p>ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม ๓. กรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายจะเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคาร อันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกก็ได้</p> <p>การอุทธรณ์</p> <p>๑. ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ และผู้ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบคำสั่ง</p> <p>๒. การอุทธรณ์ ให้ทำเป็นหนังสือและยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งดังกล่าว และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดส่งอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์</p> <p>๓. ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานท้องถิ่น</p> <p>๔. ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เสนอคดีต่อศาลภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์</p> <p>๕. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาเป็นประการใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิบัติตามนั้น</p> <p>๖. ในระหว่างอุทธรณ์ ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นกระทำการใดแก่อาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่อาคารนั้นจะเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือมีลักษณะซึ่งไม่อาจรอได้</p>	<p>ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์ และเจ้าพนักงานท้องถิ่น</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการ อัยการจังหวัด และหัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัด (มาตรา ๗๔)</p>	<p>๑. พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ ตริ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ จัตวา วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๖ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๐</p> <p>๒. ถ้าผู้กระทำความผิดและผู้เสียหาย (ถ้ามี) ยินยอมให้เปรียบเทียบ</p> <p>๓. ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ</p> <p>๔. ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ</p> <p>๔.๑ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหาย (ถ้ามี) ยินยอมชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>๔.๒ ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป</p>	<p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาให้ดำเนินคดีต่อไป</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง
โทรศัพท์ ๐๒-๒๙๙ ๔๓๖๕-๖๖

เรื่อง การเปรียบเทียบคดี

ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

กรณี อำนาจในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	อำนาจในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน	<p>๑. นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน</p> <p>๒. นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กรณีมีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทหรือร้องทุกข์กล่าวโทษภายในสามสิบวันนับแต่รู้เหตุแห่งข้อพิพาท เว้นแต่คดีจะขาดอายุความให้ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยทันที</p> <p>หากมิได้ดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเหตุผลและความจำเป็นให้นายอำเภอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด และให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการ หรือนายอำเภอร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ กรมการปกครอง
โทรศัพท์ ๐๒- ๖๒๙-๘๓๐๒

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

ตามกฎหมาย

(๑) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

*****

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอเพื่อดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง มาจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ และส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ	<p>(๑) เมื่อนายอำเภอได้รับรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งประกอบด้วย</p> <p>๑. แบบ ปค. ๑ - หนังสือรับรองการประเมินผล การควบคุมภายใน (ระดับหน่วยงานของรัฐ)</p> <p>๒. แบบ ปค. ๔ - รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน</p> <p>๓. แบบ ปค. ๕ - รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน</p> <p>๔. แบบ ปค. ๖ - รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน</p> <p>(๒) นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ อำเภอ เพื่อรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ</p> <p>(๓) คณะกรรมการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งในพื้นที่อำเภอ มาจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ</p> <p>(๔) ส่งรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ประกอบด้วย แบบ ปค. ๑ , ปค. ๔ , ปค. ๕ และ ปค. ๖ ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ</p> <p>(๕) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด รวบรวมสรุป และจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด</p>	-

		<p>เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และสำเนาส่งให้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น</p> <p>(๖) คณะกรรมการประเมินผลการควบคุมภายใน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการรวบรวม และสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด มาจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในภาพรวมจังหวัด เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาลงนาม และส่งให้กระทรวงการคลัง ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ</p>	
--	--	---	--

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
หมายเลขโทรศัพท์ : ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๖ ภายใน ๑๓๐๕ (กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น)
- เบอร์ติดต่อ : ๐๘-๕๔๘๐-๒๓๙๕ (ผู้อำนวยการกองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น)
- เบอร์ติดต่อ : ๐๙-๒๒๘๐-๑๖๘๒ (ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาระบบการตรวจสอบ)

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ การประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล
- 2 ประเมินผลการควบคุมภายใน
- 3 เสนอรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่น พิจารณาลงนาม
- 4 จัดส่งแบบรายงานให้นายอำเภอ หรือสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

พรบ.วินัยการเงินการคลัง 2561
มาตรา 79 ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการตรวจสอบภายใน
การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง
โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์
ที่กระทรวงการคลังกำหนด

↓

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติ
การควบคุมภายใน
สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2561

แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

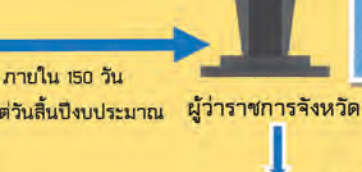
- (1) แบบ ปค.1 - หนังสือรับรองการประเมินผล
การควบคุมภายใน (ระดับหน่วยงานของรัฐ)
- (2) แบบ ปค.4 - รายงานการประเมินองค์ประกอบ
ของการควบคุมภายใน
- (3) แบบ ปค.5 - รายงานการประเมินผล
การควบคุมภายใน
- (4) แบบ ปค. 6 - รายงานการสอบทาน
การประเมินผลการควบคุมภายใน
ของผู้ตรวจสอบภายใน (กรณีมีผู้ตรวจสอบภายใน
หรือมอบหมายให้มีผู้ตรวจสอบภายใน)

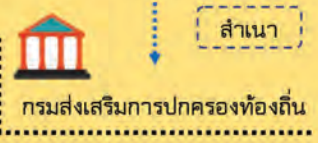
คณะกรรมการ
ของอำเภอ
รวบรวม สรุป
และจัดทำเป็น
รายงานการ
ประเมินผล
การควบคุมภายใน
ของ อปท.
ระดับอำเภอ

รวบรวม สรุป และจัดทำ
เป็นรายงานการประเมินผล
การควบคุมภายใน
ของ อปท. ระดับจังหวัด

คณะกรรมการของจังหวัด
รวบรวม สรุป และจัดทำ
เป็นรายงานการประเมินผล
การควบคุมภายในภาพรวมจังหวัด

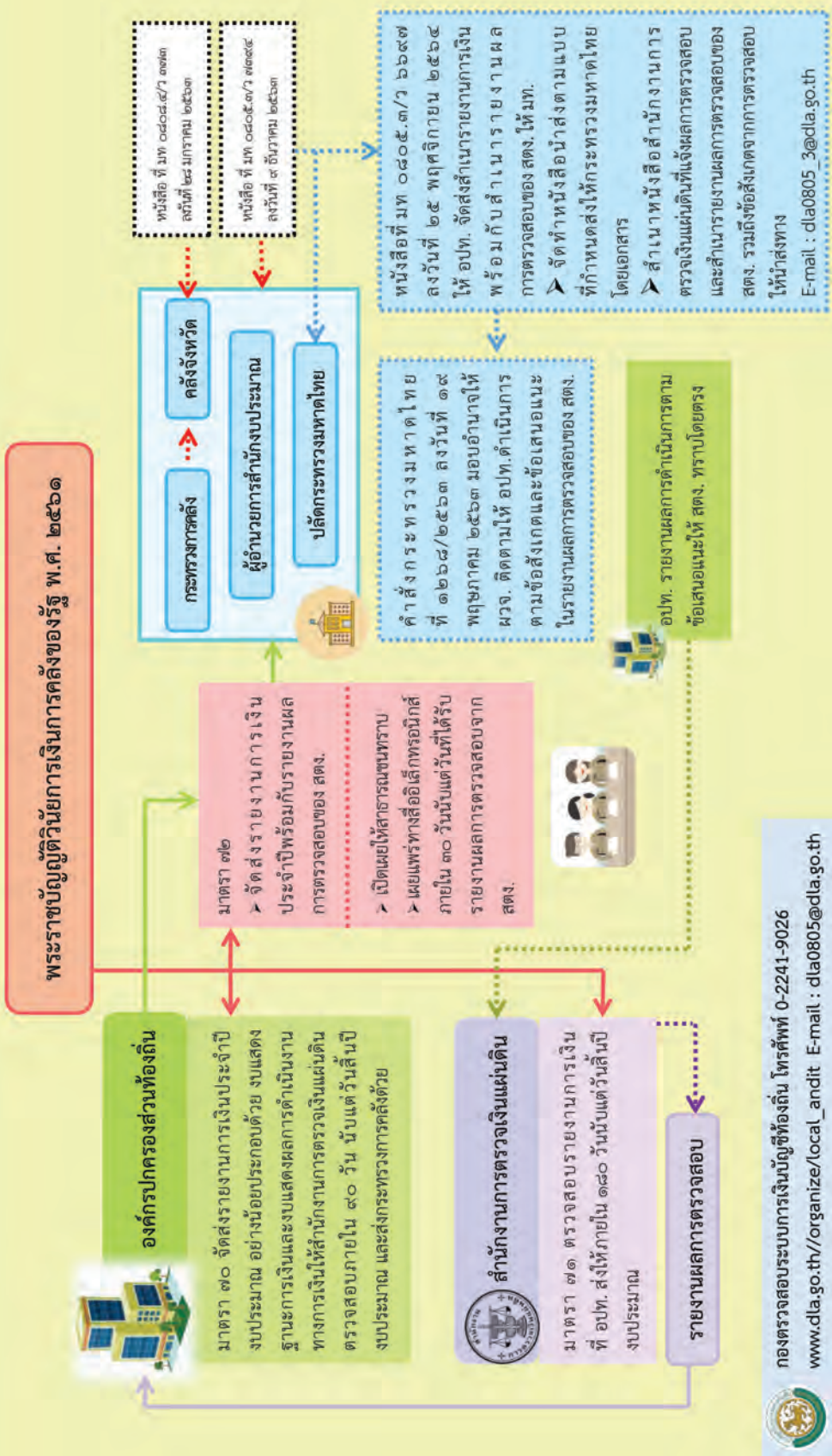

กรณี การจัดส่งรายงานประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ข้อกำหนดมาย พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ ๑๒๖๘/ ๒๕๖๓ ลง วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ มอบอำนาจของ ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในการติดตามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำส่งกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งรายงาน การเงินประจำปีพร้อมกับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๒. กรณีมีข้อสังเกตจากการตรวจสอบ กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อติดตามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดติดตามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ และรายงานสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยตรง โดยไม่ต้องรายงานกระทรวงมหาดไทย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่รายงาน หรือรายงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น
 โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๑ ๙๐๒๖ ต่อ ๑๓๐๕

แนวทางปฏิบัติกรณี อปท. จัดส่งรายงานการเงินประจำปี พร้อมกับรายงานผลการตรวจสอบของ สตง. ตามมาตรา ๗๒

การกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ
 ตามกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

*****

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>ความเป็นมา</p> <p>กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ โดยคำนึงถึงสถานะการคลังและความจำเป็นเหมาะสม โดยกำหนดการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุข ๒. การให้ความช่วยเหลือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ๓. การให้ความช่วยเหลือด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ๔. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ๕. การให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น การให้ทุนการศึกษา สำหรับนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น <p>ทั้งนี้ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงาน</p> <p>โครงสร้างศูนย์ช่วยเหลือประชาชน</p> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้ง “คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด <ul style="list-style-type: none"> - นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด หรือ รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ที่ได้รับมอบหมาย เป็น ประธาน - ผู้แทนส่วนราชการที่ได้รับมอบหมาย จากผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เกิน ๒ คน เป็น กรรมการ - ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็น กรรมการและเลขานุการ ๒. กรณีเทศบาล <ul style="list-style-type: none"> - นายกเทศมนตรี หรือ รองนายกเทศมนตรี ที่ได้รับมอบหมาย เป็น ประธาน - ผู้แทนส่วนราชการที่ได้รับมอบหมายจาก ผู้ว่าราชการจังหวัด (กรณีเทศบาลนคร หรือเทศบาลเมือง) 	<p>๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบกรณี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบนี้ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความเห็นชอบก่อนให้การช่วยเหลือ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบอำนาจของ ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน</p> <p>เรื่องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อช่วยเหลือประชาชนนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบนี้ จะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น หากไม่ดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อทางราชการและประชาชน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและประชาชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องชี้แจงเหตุผลความจำเป็นใน</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>และนายอำเภอ (กรณีเทศบาลตำบล) ไม่เกิน ๒ คน เป็น กรรมการ</p> <p>- ปลัดเทศบาล เป็น กรรมการและเลขานุการ</p> <p>๓. กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>- นายกองค้การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับมอบหมาย เป็น ประธาน</p> <p>- ผู้แทนส่วนราชการที่ได้รับมอบหมายจาก นายอำเภอ ไม่เกิน ๒ คน เป็นกรรมการ</p> <p>- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็น กรรมการและเลขานุการ</p> <p>โดยคณะกรรมการฯ มีหน้าที่พิจารณาช่วยเหลือประชาชนตาม ระเบียบนี้</p> <p><u>การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชน</u></p> <p>องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนของ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น และมอบหมายให้บุคลากรขององค์ร ปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ช่วยเหลือประชาชนของ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนฯ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของ คณะกรรมการฯ ตลอดจนการสำรวจและรวบรวมข้อมูลของ ประชาชนที่ขอรับความช่วยเหลือ และติดตามผลการดำเนินการ ช่วยเหลือ</p> <p>ทั้งนี้ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดทีมสำรวจ ซึ่ง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภา ท้องถิ่น กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการชุมชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพล เรือน ฯลฯ เพื่อจัดเก็บข้อมูลผู้เดือดร้อนที่ต้องการความช่วยเหลือ ในพื้นที่</p> <p><u>การพิจารณาช่วยเหลือของคณะกรรมการฯ</u></p> <p>รวบรวมข้อมูลเสนอให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนของ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาหาแนวทางการช่วยเหลือ ทั้งแนวทางที่ใช้งบประมาณขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการ ประสานความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายตามแนวทางประชารัฐ เช่น ผู้ประกอบการ ห้างร้าน บริษัท สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ</p> <p>หากเรื่องใดเป็นเรื่องที่เกินความสามารถขององค์รปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้ส่งต่อเรื่องให้ศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือ ประชาชนขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น (สถานที่กลาง) เพื่อ รายงานขอความช่วยเหลือจากอำเภอ จังหวัด หน่วยงานอื่น ๆ หรือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต่อไป</p>	<p>การขอความเห็นชอบให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาพร้อมทั้งมี ความเห็นด้วยว่า หากไม่ ดำเนินการจะมีผลกระทบ หรือ ความเสียหายใด เกิดขึ้นอย่างไร ทั้งนี้ องค์ร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง ขอความเห็นชอบก่อนให้ ความช่วยเหลือ</p> <p>ผู้ว่าราชการจังหวัดพึง พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า ระเบียบนี้ และกำกับดูแล ให้องค์รปกครองส่วน ท้องถิ่นดำเนินการใช้ งบประมาณในการให้ความ ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ให้ เป็นไป ตาม ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่าง เคร่งครัด เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่ประชาชน มีความคุ้มค่า โปร่งใส มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และตรวจสอบได้</p> <p>๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ นายอำเภอควรมอบหมาย ผู้แทนส่วนราชการจาก ผู้ที่มีความรู้และความ เหมาะสมในการพิจารณา ให้ความช่วยเหลือตาม ระเบียบนี้</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>ศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถานที่กลาง)</p> <p>ตามระเบียบฯ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นสถานที่กลางเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลปัญหาของประชาชนและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำปรึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการในการช่วยเหลือประชาชน</p> <p>โดยให้ท้องถิ่นจังหวัดดำเนินการเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันจัดให้มีสถานที่กลางขึ้นอย่างน้อยอำเภอละ ๑ แห่ง โดยอาจตั้งอยู่ในสำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งหรือที่ว่าการอำเภอก็ได้ และมอบหมายให้ข้าราชการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดรับผิดชอบดูแล</p> <p>การบันทึกข้อมูลและการรายงานผล</p> <p>เจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบันทึกข้อมูลเรื่องร้องขอความช่วยเหลือในระบบข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) หัวข้อ “ด้านที่ ๖ การจัดการภายในและธรรมาภิบาล : ข้อมูลการช่วยเหลือประชาชน ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน</p> <p>ทั้งนี้ ให้ท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นอำเภอ ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ สนับสนุน ติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว</p> <p>กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ - ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ - ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยมาตรการทางบริหารสำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๒ 	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยรายจ่ายเกี่ยวกับทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาและการให้ความช่วยเหลือนักเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ - หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๕๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๖๗๖๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๕๑๖ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๕๘๐ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติและการรายงานผลการดำเนินงานในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๑๘๔๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติการบันทึกข้อมูลช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๑๖๘๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๕๒๖ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การช่วยเหลือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามข้อ ๑๖ (๒) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จากข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๑๘๕ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แจ้งแนวทางการปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนของ 	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๘๔๒ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางในการดำเนินการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อ และการรักษาพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019) (COVID-19) - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๒๐๗๓ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การให้ความช่วยเหลือจ้างงานและส่งเสริมอาชีพจากผลกระทบมาตรการป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๒๑๒๐ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือประชาชน กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๒๐๗ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๖.๒/ว ๑๒๖๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การบันทึกและการปรับปรุงข้อมูลในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO แบบใหม่) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๗๑๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๐๔๔ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๓๔๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) กรณีการตั้งโรงพยาบาลสนามระดับพื้นที่ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๐๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่อง รูปแบบและการจำแนกประเภทรายรับ - รายจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครอง 	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>ส่วนท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๑๓๘๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๒๑๘ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีเกิดโรคระบาดสัตว์ - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๔๑๑๖ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โควิด-19) - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๑๙๕๓ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอส่งหนังสือ “คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๓๙๙ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	

ศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

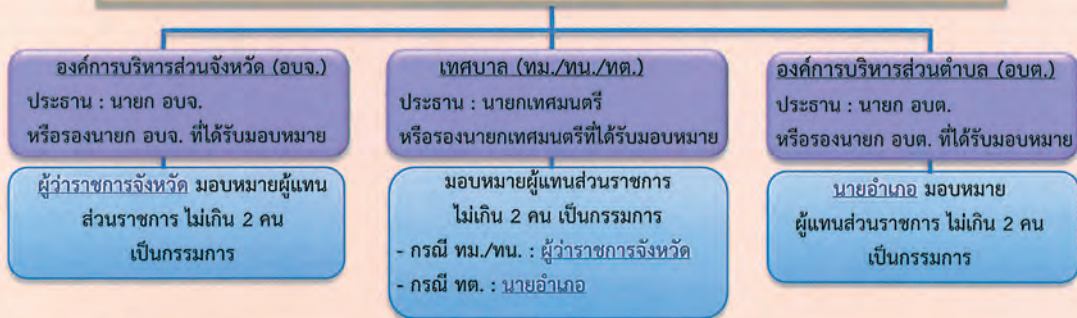
การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านต่าง ๆ

1. ด้านสาธารณภัย
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
4. การช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย
5. การช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการศึกษา

**หลักเกณฑ์การช่วยเหลือประชาชนเป็นไปตามระเบียบนี้

1

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้ง "คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ดังนี้

2

จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมอบหมายบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ฯ

3

คณะกรรมการฯ รวบรวมข้อมูลพิจารณาให้การช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์

กรณีเกินความสามารถ ส่งต่อ

ศูนย์ปฏิบัติการร่วมในการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถานี่กลาง)

4

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบบันทึกข้อมูลในระบบข้อมูลกลางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Info)

กรณีนอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบฯ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเรื่องไปที่จังหวัด ขอความเห็นชอบก่อนให้การช่วยเหลือ

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น

๑๓๐ ปี
กระทรวงมหาดไทย

การใช้อำนาจ ในการกำกับดูแล

กรณี เรื่องร้องเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๔. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	กรณีผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ได้รับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	<p>๑. แนวทางการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องร้องเรียนของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ มีดังนี้</p> <p>(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงข้อเท็จจริงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน</p> <p>(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอสามารถเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องร้องเรียนเพื่อมาตรวจสอบ</p> <p>(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องในประเด็นเรื่องร้องเรียนมาชี้แจงหรือสอบสวน</p> <p>(๔) ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องร้องเรียน</p>	<p>๑. การดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต้องถือปฏิบัติ ตามหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการให้ถือเป็นความลับของทางราชการ โดยปกปิดชื่อผู้ร้องและให้มีการคุ้มครองผู้ร้อง และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่าให้ต้องรับภัยหรือความไม่ชอบธรรม ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เรื่อง ร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ - หากไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนไว้เป็นอย่างอื่นให้จังหวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๘๓๑ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ เรื่อง การชักซ้อมมาตรการเกี่ยวกับการร้องเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ให้นำหลักการพิจารณาเรื่องบัตรสนเท่ห์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ มาเป็นหลักในการพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ ข้อ ๑ - ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการอย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดอันเกิดจากการ

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
			<p>๒. การดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนทุกประเด็นตามที่มีการร้องเรียน โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน</p>
		<p>๒. แนวทางการดำเนินการพิจารณายุติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ มีดังนี้</p> <p>๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาแล้วปรากฏผลดังนี้</p> <p>(๑) ไม่มีมูลหรือไม่พบการกระทำความผิดให้พิจารณายุติเรื่องร้องเรียน</p> <p>(๒) มีมูลหรือมีการกระทำความผิดให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องร้องเรียน พร้อมทั้งดำเนินการทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญากับบุคคลผู้กระทำความผิดตามเรื่องร้องเรียน</p> <p>๒.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ แจ้งผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ร้องทราบ</p>	<p>๑. หากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือเป็นกรณีศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดี เบ็ดเสร็จเด็ดขาด แล้วตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราร้องทุกข์ ข้อ ๒</p> <p>๒. หากเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาลในเรื่องข้อพิพาททางแพ่งหรือทางอาญาและมีได้อยู่ในอำนาจของนายอำเภอที่จะไกล่เกลี่ยได้ หรือเป็นกรณีที่สามารถอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือชั้นขึ้นไป ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราร้องทุกข์ ข้อ ๓</p> <p>๓. กรณีผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายหรือความไม่เป็นธรรมตามควรแก่กรณีแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ หรือเป็นกรณีการร้องเรียนซ้ำซึ่งได้วินิจฉัยสั่งการ ให้ยุติเรื่องแล้ว ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราร้องทุกข์ ข้อ ๖</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานเรื่องร้องทุกข์)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
			<p>ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการด้วย ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๒๖.๒/ว ๑๘๗๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการ</p> <p>๒. การดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนทุกประเด็นตามที่มีการร้องเรียน โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน</p>
		<p>๒. แนวทางการดำเนินการพิจารณา ยุติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ มีดังนี้</p> <p>๒.๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาแล้วปรากฏผลดังนี้</p> <p>(๑) ไม่มีมูลหรือไม่พบการกระทำความผิดให้พิจารณายุติเรื่องร้องเรียน</p> <p>(๒) มีมูลหรือมีการกระทำความผิดให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในเรื่องร้องเรียน พร้อมทั้งดำเนินการทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญากับบุคคลผู้กระทำความผิดตามเรื่องร้องเรียน</p> <p>๒.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ แจ้งผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ร้องทราบ</p>	<p>๑. หากเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือเป็นกรณีศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแล้วตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ ข้อ ๒</p> <p>๒. หากเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาลในเรื่องข้อพิพาททางแพ่งหรือทางอาญาและมีได้อยู่ในอำนาจของนายอำเภอที่จะไกล่เกลี่ยได้ หรือเป็นกรณีที่สามรถอุทธรณ์ คำพิพากษาหรือคำสั่งต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือชั้นขึ้นไป ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ ข้อ ๓</p> <p>๓. กรณีผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายหรือความไม่เป็นธรรมตามควรแก่กรณีแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ หรือเป็นกรณีการร้องเรียนซ้ำ ซึ่งได้วินิจฉัยสั่งการให้ยุติเรื่องแล้ว ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาดำเนินการต่อเรื่องราวร้องทุกข์ ข้อ ๖</p>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น (กลุ่มงานเรื่องร้องทุกข์)
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

การตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

แนวทางการพิจารณายุติเรื่องร้องเรียน

ตามหนังสือ มท. ที่ มท 0205.3/ว 4190 ลว. 17 ส.ค. 2552

1 บัตรสนทน่ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดชีพยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

2 ผู้ร้องไม่ใช่ผู้เสียหาย ให้รับเรื่องไว้พิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

3 เรื่องร้องทุกข์ที่เป็นการเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อมูลต่าง ๆ หากมีสาระสำคัญเป็นประโยชน์ให้รับทราบไว้เป็นข้อมูล

4 เรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจของ มท. ส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งผลให้ผู้ร้องรับทราบ พิจารณาสั่งยุติเรื่องและจำหน่ายออกจากสารบบ

5 เรื่องร้องเรียนที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งคดีเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแล้ว ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ผู้ร้องรับทราบ และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อพิจารณาสั่งยุติเรื่องในส่วน of เรื่องราวร้องทุกข์

6 เรื่องร้องเรียนที่จำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล ให้แนะนำผู้ร้องเรียนดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่ถูกต้อง และพิจารณายุติเรื่องในส่วน of เรื่องร้องทุกข์

7 ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนแล้ว แต่ยังไม่พอใจ หรือร้องเรียนซ้ำซึ่งได้ยุติเรื่องแล้ว หากไม่มีประเด็นเพิ่มเติม หรือพยานหลักฐานที่ทำให้ข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ให้ถือตามคำวินิจฉัยเดิม และแจ้งผู้ร้องรับทราบ

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานเรื่องร้องทุกข์

โทร./โทรสาร : 0-2241-9036
E-mail : dla0804_2@dla.go.th

กรณี การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง
ข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง	<p>๑. ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้รับคำสั่งทราบ เมื่อผู้รับคำสั่งทราบ และประสงค์จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวให้ผู้รับคำสั่งอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง โดยทำเป็นหนังสือระบุชื่อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>ทั้งนี้ คำสั่งทางปกครองต้องระบุระยะเวลาในการอุทธรณ์โต้แย้งไว้ คำสั่งตามมาตรา ๔๐ ประกอบมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง โดยระบุคำว่า “หากไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้อุทธรณ์ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง”</p>	<p>๑. คำสั่งทางปกครองมีได้ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งไว้ ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งนั้นจะเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่โต้แย้ง หากไม่มีการแจ้งใหม่ และระยะเวลาที่อาจอุทธรณ์มีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี มีผลให้ระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งทางปกครอง</p> <p>๒. ระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเป็นระยะเวลาที่มีผลบังคับทั้งคู่กรณีและผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๖๗/๒๕๕๐</p> <p>๓. การยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว คู่กรณีย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ และผู้บริหารท้องถิ่นก็ไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ชักชวนแนวทางปฏิบัติการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่อุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามหนังสือ ค่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓</p>
		<p>๒. ผู้บริหารท้องถิ่นได้รับอุทธรณ์ จะต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์</p> <p>๒.๑ กรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองภายในกำหนดเวลาดังกล่าว</p> <p>๒.๒ กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน</p>	<p>ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพิจารณาอุทธรณ์และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ไม่อาจขยายเวลาดังกล่าวได้อีก</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>จะต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑๐) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)</p>	
		<p>๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับรายงานจากผู้บริหารท้องถิ่น ตาม ๒.๒ ต้องพิจารณาคำอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว</p> <p>๓.๑ กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าคำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังขึ้น ให้แจ้งผู้บริหารท้องถิ่นดำเนินการเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบ</p> <p>๓.๒ กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า คำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งยกอุทธรณ์และแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>๑.ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ได้ แม้พ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์เป็นระยะเวลาเร่งรัดตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๓๗/๒๕๓๔</p> <p>๒. ในการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้พิจารณาปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสม และอาจมีคำสั่งเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของผู้บริหารท้องถิ่นไปในทางใดก็ได้ ตามมาตรา ๔๖</p>
๒	<p>การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง เกี่ยวกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๑) คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทาง</p>	<p>๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้รับคำสั่งทราบ เมื่อผู้รับคำสั่งทราบและประสงค์จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวให้ผู้รับคำสั่งอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง โดยทำเป็นหนังสือ ระบุข้อ</p>	<p>๑. คำสั่งทางปกครองมิได้ระบุนระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งไว้ในคำสั่งทางปกครอง ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งนั้นจะเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่มีการแจ้งใหม่และระยะเวลาที่อาจอุทธรณ์มีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี มีผลให้ระยะเวลาการ</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙</p> <p>(๒) คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗</p> <p>(๓) คำสั่งอนุมัติให้จ่ายเงิน บำนาญปกติ โดยไม่คำนวณเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติให้แก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๓๙ (๓) และ (๔) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖</p>	<p>โต้แย้งและขอเท็จจริงหรือข้อกฎหมายยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <p>ทั้งนี้ คำสั่งทางปกครองต้องระบุระยะเวลาในการอุทธรณ์โต้แย้งไว้ คำสั่งตามมาตรา ๔๐ ประกอบมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง โดยระบุคำว่า “หากไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้อุทธรณ์ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง”</p>	<p>อุทธรณ์คำสั่งขยายเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งทางปกครอง</p> <p>๒. ระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่กำหนดไว้ตามกฎหมายเป็นระยะเวลาที่มีผลบังคับทั้งคู่กรณีและผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๖๖๗/๒๕๕๐</p> <p>๓. การยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว คู่กรณียอมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ และผู้บริหารท้องถิ่นก็ไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ชักชวนแนวทางปฏิบัติพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่อุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว๒๐๐๒ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓</p>
		<p>๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับอุทธรณ์ จะต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์</p> <p>๒.๑ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองภายในกำหนดเวลาดังกล่าว</p> <p>๒.๒ ในกรณีที่ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนจะต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไป ยัง รัฐ ม น ต รี ว่า ก า ร กระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ประกอบ ข้อ ๒ (๑๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐)</p> <p>กรณีคำสั่งที่ให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทนที่เกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการโดยใช้งบประมาณ</p>	<p>๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องพิจารณาอุทธรณ์และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ไม่อาจขยายเวลาดังกล่าวได้อีก</p> <p>๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการรวบรวมเอกสารและพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ตามหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๒๖๗๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>เงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มอบอำนาจให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยตามข้อ ๒ (๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔(พ.ศ. ๒๕๔๐)</p>	
		<p>๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย</p> <p>๓.๑ กรณี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า คำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังขึ้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้อุทธรณ์ทราบ</p> <p>๓.๒ กรณี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า คำอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น และมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์พร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีปกครอง ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบต่อไป</p>	

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กลุ่มงานคดี

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๓๖

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๓๗/๒๕๓๔ เรื่อง หาหรือปัญหาข้อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ (รัฐมนตรีจะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีหกสิบวันได้หรือไม่ และถ้ารัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์โดยสั่งให้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่จะจ่ายได้หรือไม่)

*****

สาระสำคัญ

กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้พิจารณาอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการที่กฎหมายบัญญัติให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันเนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดให้รัฐมนตรีดำเนินการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วเพื่อประโยชน์ของราษฎร มิได้หมายความว่าหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวรัฐมนตรีจะไม่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นมาภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบังคับ ดังนั้น รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปได้ แม้จะพ้นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐
เรื่อง การขยายระยะเวลาอุทธรณ์และการรับอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลาไว้พิจารณา

*****

สาระสำคัญ

ระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือในกฎหมายอื่นนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้คำสั่งทางปกครองอาจถูกโต้แย้งโดยไม่มีที่สิ้นสุด อันจะทำให้เกิดความไม่มั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย ระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองจึงเป็นระยะเวลาที่มีผลบังคับทั้งต่อคู่กรณีผู้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ กล่าวคือ กรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้วคู่กรณีย่อมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ย่อมไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจรับอุทธรณ์ที่ล่วงเลยระยะเวลาไว้พิจารณาได้ก็แต่เฉพาะกรณีที่มิพบหลักฐานที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้เจ้าหน้าที่จะไม่มีอำนาจรับคำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลาอุทธรณ์ที่ราชการทางปกครองฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายดังกล่าวหรือตามกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่ ซึ่งเป็นอำนาจทั่วไปในการตรวจสอบควบคุมภายในฝ่ายปกครอง ดังนั้น เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่จึงอาจรับคำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลานั้นไว้ในฐานะคำร้องเรียนเพื่อใช้เป็นข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครอง ก็อาจเพิกถอนคำสั่งโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๖๗๔
ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เรื่อง การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

*****

สาระสำคัญ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ก่อนรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองพิจารณาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เอกสารและพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทน ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

- (๑) บันทึกข้อความที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์
- (๒) มูลเหตุแห่งคดี เช่น หนังสือทักท้วงของสำนักตรวจเงินแผ่นดิน (กรณีมีการทักท้วงจากสำนักตรวจเงินแผ่นดิน) รายละเอียดโครงการ สัญญาทางปกครอง ฎีกาการเบิกจ่ายเงิน หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิด และหรือทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย หรือทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย
- (๓) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ รวมถึงหนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)
- (๔) เอกสารรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดฯ (สล.๑, สล.๒) รวมถึงเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณา
- (๕) คำสั่งที่เรียกให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทน รวมถึงหนังสือแจ้งคำสั่งที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดخذใช้คำสั่งใหม่ทดแทน
- (๖) คำสั่งที่เรียกให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทน และหนังสือแจ้งคำสั่งที่เรียกให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามข้อ ๕ (จะต้องปรากฏหลักฐานการรับทราบคำสั่ง ทั้งลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง หมายรวมถึงเอกสาร พยานหลักฐานอื่น ๆ)
- (๗) หนังสือขออุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง จะต้องปรากฏวันเดือนปีที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องได้รับคำอุทธรณ์ไว้อย่างชัดเจน
- (๘) เอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด รวมถึงหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบหรือความเห็นของกระทรวงการคลัง (ถ้ามี)
- (๙) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ - สกุล เป็นต้น

๒. เอกสารและพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

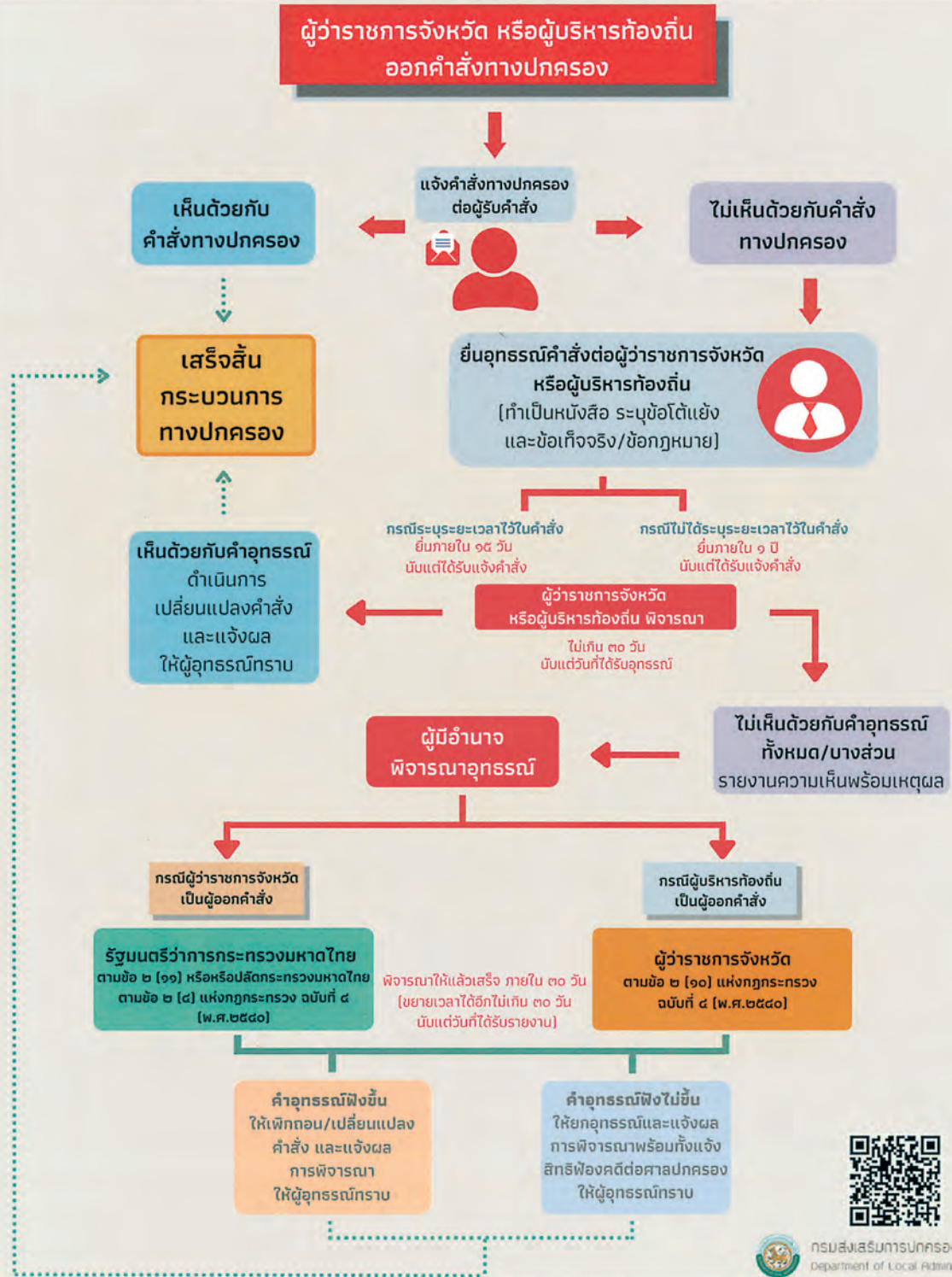
- (๑) มูลเหตุคดี เช่น ประกาศจัดซื้อ/จัดจ้าง/โครงการที่มีการทักท้วง
- (๒) ฎีกาเบิกจ่ายเงินในโครงการที่มีการทักท้วง
- (๓) หนังสือข้อทักท้วงของสำนักตรวจเงินแผ่นดิน
- (๔) หนังสือชี้แจงข้อทักท้วงต่อสำนักตรวจเงินแผ่นดิน
- (๕) หนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำชี้แจงของสำนักตรวจเงินแผ่นดิน
- (๖) หนังสือชี้แจงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด/ใบตอบรับไปรษณีย์ (ถ้ามี)
- (๗) หนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยคำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัด/ใบตอบรับไปรษณีย์ (ถ้ามี)

- (๘) หนังสืออุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด/ใบตอบรับไปรษณีย์ (ถ้ามี)
- (๙) บันทึกที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอุทธรณ์ (สำเนาบันทึก)
- (๑๐) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ - สกุล เป็นต้น

๓. เอกสารและพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งอนุมัติให้จ่ายเงินบำนาญปกติ โดยไม่คำนวณเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้าจากเงินบำนาญปกติให้แก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อ ๓๙ (๓) และ (๔) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖

- (๑) คำสั่งบรรจุแต่งตั้งครั้งแรกของผู้อุทธรณ์/คำสั่งบรรจุภายหลัง (กรณีขอกลับ/สอบบรรจุ)
- (๒) คำสั่ง โอน, ย้าย, ส่งกลับเข้ารับราชการ, ลาออกจากราชการ ของผู้อุทธรณ์
- (๓) ประวัติการรับราชการของผู้อุทธรณ์
- (๔) คำสั่งให้ออกหรือพ้นจากราชการด้วยเหตุสูงอายุ (เกษียณอายุ), เหตุรับราชการนาน
- (๕) คำสั่งจ่ายเงินบำเหน็จ หรือบำนาญปกติ บำนาญพิเศษ ฯลฯ
- (๖) หนังสือคำร้องขอรับบำเหน็จ บำนาญ/คำร้องขอเงินเพิ่มร้อยละยี่สิบห้า
- (๗) หนังสือรายงานการขอรับเงิน บำเหน็จ บำนาญ
- (๘) หนังสือแจ้งคำสั่งจ่ายเงินบำเหน็จบำนาญ (จะต้องปรากฏหลักฐานการรับทราบคำสั่ง ทั้งลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง หมายรวมถึงเอกสาร พยานหลักฐานอื่น ๆ)
- (๙) หนังสืออุทธรณ์คำสั่งจ่ายเงินบำเหน็จ บำนาญปกติ
- (๑๐) บันทึกที่เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งจ่ายเงินบำเหน็จ บำนาญปกติ
- (๑๑) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ - สกุล เป็นต้น

กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๖๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
Department of Local Administration

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กลุ่มงานคดี ช่องทางการติดต่อ : โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๑๙๐๓๖, โทรสาร ๐๒-๒๕๑๙๐๓๖

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	
๑. การรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง	
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ก่อนรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองพิจารณาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีคำสั่งให้خذใช้คำสั่งใหม่ทดแทน ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามข้อ ๑๐๓ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และคำสั่งอนุมัติให้จ่ายเงินบำนาญปกติ โดยไม่คำนวณเงินเพิ่มร้อยละสิบห้าจากเงินบำนาญปกติให้แก่ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖	หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๖๗๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
๒. การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองที่อุทธรณ์เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด	
การยื่นอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์แล้วกรณียอมเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ยอมไม่มีอำนาจที่จะรับคำอุทธรณ์ไว้พิจารณาเพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่จึงอาจรับคำอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลานั้นไว้ในฐานะคำร้องเรียนเพื่อใช้เป็นข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาทบทวนคำสั่งทางปกครอง ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองก็อาจเพิกถอนคำสั่งโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๒๑๓/๒๕๕๐ เรื่อง การขยายระยะเวลาอุทธรณ์และการรับอุทธรณ์ที่ยื่นเกินระยะเวลาไว้พิจารณา	หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๒๐๐๒ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๓. การพิจารณาอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เมื่อพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด	
กรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้พิจารณาอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการที่กฎหมายบัญญัติให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันเนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดให้รัฐมนตรีดำเนินการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วเพื่อประโยชน์ของราษฎรมิได้หมายความว่าหากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวรัฐมนตรีจะไม่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ได้ยื่นมาภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบังคับ ดังนั้น รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปได้แม้จะพ้นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด	ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๓๗/๒๕๓๔ เรื่อง ทारीปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>๔. คำสั่งทางปกครองเป็นที่สุด</p> <p>ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การ บริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงเป็นที่สุด ผู้ว่าราชการจังหวัดมิต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ แต่ต้องแจ้งสิทธิในการฟ้องคดี ต่อศาลปกครองให้คู่กรณีตามคำสั่งดังกล่าวทราบ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒</p>	<p>หนังสือกระทรวง มหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๑๐๓๐ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒</p>

กรณี กระบวนการความรับผิดชอบทางละเมิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	กรณีเจ้าหน้าที่กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐ	<p>๑) เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐให้เจ้าหน้าที่รายงานตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชดใช้</p> <p>๒) ถ้าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหายแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาและให้มีการรายงานตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหาย และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายและผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>๓) กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่ง และหรือความเสียหายเกิดจากผลการกระทำของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหาย หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณี ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>๔) ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งให้รายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากการนั้นไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง ถ้าผู้มีอำนาจแต่งตั้งไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งภายในเวลาอันสมควรให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>* กรณี ความเสียหายที่เกิดแก่โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการ</p>	<p>๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๙๕/๒๕๔๕)</p> <p>๒) การกำหนดผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการเป็นดุลพินิจของผู้แต่งตั้งต้องพิจารณาความเหมาะสมเป็นกรณีๆ ไป โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๙๒/๒๕๔๕, ๘๗๘/๒๕๕๖)</p> <p>๓) ระยะเวลาการสอบสวน กำหนดเวลาแล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่แต่งตั้ง (หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐)</p> <p>๔) กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดได้ย้ายหน่วยงานหรือเกษียณอายุราชการไปแล้ว ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด นั้น ต้องพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดในขณะทำละเมิด (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๙๘/๒๕๕๒)</p> <p>๕) คณะกรรมการต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งถือเป็นขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ หากไม่มีการดำเนินการจะส่งผลให้ส่วนงานการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครอง</p>

	<p>ปกครองท้องถิ่น อธิปไตยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มีคำสั่งที่ ๓๗๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๕) ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกระทำให้เกิดความเสียหายหรือมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ</p> <p>๖) เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเสร็จแล้วให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้งเพื่อวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และให้ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายใน ๗ วัน นับแต่วันวินิจฉัยสั่งการ แต่หากเป็นสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเข้าข้อยกเว้นไม่ต้องส่งให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ หน่วยงานรัฐผู้เสียหายสามารถออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ได้ทันที</p> <p>๗) เมื่อกระทรวงการคลังแจ้งผลการตรวจสอบมาแล้วให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ</p>	<p>สูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๔๔/๒๕๕๐)</p> <p>๖) ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งหรือรัฐที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น</p> <p>๗) กรณีผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ผู้กำกับดูแลของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗๑, นายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๐</p> <p>๘) ในระหว่างที่ตรวจสอบสำนวนของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้เตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปี นับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ</p> <p>๙) ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลา ก่อนอายุความสองปีสิ้นสุด ไม่น้อยกว่าหกเดือน กรณีเป็นราชการส่วนท้องถิ่นให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ</p> <p>๑๐) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตาย หน่วยงานรัฐต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย และต้องภายในอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ วรรคสอง (คำพิพากษาศาลปกครอง</p>
--	--	---

			<p>สูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๐๖๖/๒๕๕๘) ทั้งนี้ ต้องภายในสิบปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิด และภายในอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าด้วย (๑๕ ปี, ๒๐ ปี) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๔๕/๒๕๖๒)</p>
๒	<p>กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก</p>	<p>ในกรณีที่บุคคลภายนอกได้รับความเสียหายจากการกระทำละเมิดอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ บุคคลภายนอกผู้เสียหายสามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๖๐๗/๒๕๕๑) ดังนี้</p> <p>วิธีที่หนึ่ง การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ตนได้โดยตรง และหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งเช่นใดแล้ว หากผู้เสียหายยังไม่พอใจผลการวินิจฉัย ก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลได้</p> <p>วิธีที่สอง การฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้โดยตรง โดยไม่ต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐก่อน</p> <p>กรณีบุคคลภายนอกผู้เสียหายยื่นคำขอ</p> <p>๑) ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทน และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดชั้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดเชย</p> <p>๒) ในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔</p> <p>สำหรับกรณีชดเชยค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าจำนวนที่กำหนด หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่นตามข้อ ๘ ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดเชยค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ</p>	<p>๑) หน่วยงานของรัฐที่ได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายไปก่อนมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย</p> <p>๒) การพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จะต้องพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ในข่ายว่าเป็นผู้กระทำละเมิดเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐแห่งใดในขณะกระทำละเมิด หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ในขณะนั้น จึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติการทางปกครองเท่านั้น ไม่รวมถึงความเสียหายที่เกิดจากการออกคำสั่งหรือกฎ โดยหน่วยงานของรัฐอาจดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีการอื่นได้หรือจะใช้ระเบียบสำนักราชมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดย</p>

		<p>ละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ขอทำความตกลงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกรณีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๑/๒๕๖๔ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔</p> <p>๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา เว้นแต่เป็นเรื่องที่ไม่ต้องรายงานตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลัง ตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>๔) เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสำนวนการสอบสวนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแจ้งผลให้จังหวัดเพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p> <p>๕) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้สิทธิไล่เบี้ยจากเจ้าหน้าที่โดยการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด</p> <p>๖) กรณีเจ้าหน้าที่ขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนให้ขอต่อผู้บริหารท้องถิ่นตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ สำหรับกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวได้ ให้ขอทำความตกลงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกรณีดังกล่าวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๑/๒๕๖๔ เรื่อง การมอบอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔</p> <p>กรณีบุคคลภายนอกผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล</p> <p>๑) ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการโดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้มีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไว้แล้ว และให้ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป</p> <p>๒) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดชั้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็น</p>	<p>เทียบเคียงก็ได้ (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๗๔/๒๕๕๐)</p> <p>๔) ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอกแล้ว มิได้กำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายไปก่อน ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเพื่อให้ทราบว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือไม่ จำนวนค่าสินไหมทดแทนควรเป็นเท่าใด และผู้ใดเป็นผู้ที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน ให้เป็นที่แน่นอนเสียก่อน (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จ ที่ ๒๐/๒๕๔๘)</p> <p>๕) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดยังคงมีหน้าที่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด แม้ว่าจะมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางและได้มีคำพิพากษาแล้ว และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒/๒๕๕๙)</p> <p>๖) เมื่อหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกตามคำพิพากษาของศาลแล้ว ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะมีหรือไม่เพียงใดนั้น หากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้ทำการสอบสวนในประเด็นต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ก็สามารถนำสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมาพิจารณาว่าจะมีการไล่เบี้ยหรือไม่ เพียงใด โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดชั้นใหม่ (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง</p>
--	--	---	--

		<p>เกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้</p> <p>๓) กรณีมีการขอประนีประนอมยอมความต่อหน้าศาลให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <p>๔) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำพิพากษา ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ พร้อมส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา เว้นแต่เป็นเรื่องที่ไม่ต้องรายงานตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>๕) ดำเนินการตามขั้นตอนเช่นเดียวกับกรณีบุคคลภายนอกผู้เสียหายยื่นคำขอตั้งแต่ ข้อ ๔ ถึงข้อ ๖</p>	<p>เสร็จที่ ๕๒๑/๒๕๔๙)</p> <p>๗) การผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ จะกระทำได้อีกต่อเมื่อทราบจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จะต้องชำระและทราบตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเป็นที่แน่นอนแล้ว (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๔๕/๒๕๔๒)</p>
--	--	--	---

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กลุ่มงานคดี

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๓๖

เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หน่วยงานที่ให้ความเห็นทางกฎหมาย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

*****

สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีหลักการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่และไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีความเสียหายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเสียก่อน ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่อหน่วยงานของรัฐเพียงใดนั้น ให้ไปไล่เบียดต่อไปในภายหลัง โดยจะยึดหลักว่าจะเรียกเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะกรณีความเสียหายนั้นเกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น นอกจากนี้ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้โดยค้ำเงินถึงรายได้ ฐานะ ครอบครัว และความรับผิดชอบและพฤติกรรมแห่งกรณีประกอบด้วย สำหรับความเสียหายที่เกิดจากการที่ไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถูกฟ้องและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นการส่วนตัวโดยไม่เกี่ยวกับทางราชการ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไว้เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

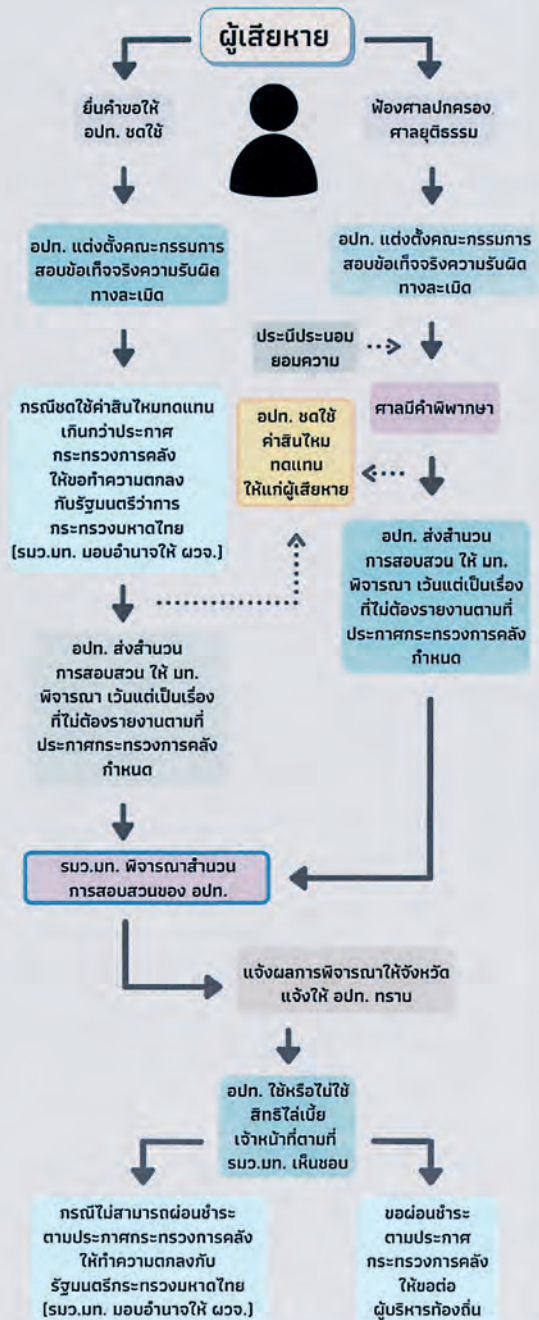
สำหรับการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ข้อ ๑๒ ของระเบียบดังกล่าว กำหนดให้ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นผู้ซึ่งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะแต่งตั้งให้รายงานไปยังผู้กำกับดูแลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ หากผู้กำกับดูแลเห็นว่าไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นไม่แก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามคำสั่งภายในเวลาอันสมควรให้ผู้กำกับดูแลมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการแทนผู้มีอำนาจแต่งตั้งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร และข้อ ๑๒/๑ กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกระทำให้เกิดความเสียหายหรือมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ผู้กำกับดูแลของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายจัดตั้งจึงต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการแต่งตั้งหรือไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ รวมถึงมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทนด้วย ตลอดจนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามหมวด ๒ ของระเบียบดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องทำหน้าที่แทนกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

กระบวนการความรับผิดชอบทางละเมิด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ละเมิดต่อบุคคลภายนอก

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
Department of Local Administration

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กลุ่มงานคดี ช่องทางการติดต่อ : โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๑๙๓๐๒, โทรสาร ๐๒-๒๕๑๙๓๐๒

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการกระทำละเมิด	
๑. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๐๘๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ข้อ ๑
๑.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ (ข้อ ๗ - ๑๒/๑)	
๑) เมื่อเกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้ง “คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด” ขึ้นโดยไม่ชักช้า อย่างช้าไม่ควรเกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบความเสียหาย	หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐
๒) คณะกรรมการฯ ต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว อย่างช้าไม่ควรเกิน ๖๐ วัน นับแต่วันที่แต่งตั้ง หากไม่สามารถสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ผู้แต่งตั้งอาจอนุญาตให้ขยายเวลาได้อีกครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้คำเนื่งถึงเหตุผลความจำเป็นและระมัดระวังเรื่องอายุความ	
๓) การแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน	ความเห็นคณะกรรมการ กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๐/๒๕๔๘
๔) การกำหนดผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการเป็นดุลพินิจของผู้แต่งตั้งต้องพิจารณาความเหมาะสมเป็นกรณีๆ ไป ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งสูงกว่า หรือเทียบเท่ากับผู้ถูกสอบสวน โดยให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นสำคัญ	ความเห็นคณะกรรมการ กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๖๙๒/๒๕๔๕, ๘๗๘/๒๕๕๖
๕) กรณีความเสียหายที่เกิดแก่โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะต้องร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ซึ่งอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ความเห็นคณะกรรมการ กฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๖๒/๒๕๔๙ - หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๑/ว ๘๒ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ - หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๒.๓/ว ๑๓๘๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ - คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๗๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓
๖) กรณีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้กำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทน (ข้อ ๑๒/๑)	

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>- กรณีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทน ตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>- กรณีนายกเทศมนตรีมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทน ตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>- กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนกระทำให้เกิดความเสียหาย ให้นายอำเภอมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทน ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	
<p>๑.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานการแต่งตั้ง หรือไม่แต่งตั้ง คณะกรรมการฯ ให้ผู้กำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง หากพบว่าไม่ถูกต้องให้สั่งแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง (ข้อ ๑๒)</p> <p>- องค์การบริหารส่วนจังหวัด รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบ ตาม มาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>- เทศบาล รายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบ ตามมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>- องค์การบริหารส่วนตำบล รายงานให้นายอำเภอตรวจสอบ ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p>	
<p>๑.๓ การส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ (ข้อ ๑๗)</p> <p>๑.๓.๑ ความเสียหายที่ไม่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ได้แก่</p> <p>(๑) ความเสียหายครั้งละไม่เกิน ๑ ล้านบาท</p> <p>(๒) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท สำหรับความเสียหายประเภท</p> <p>(๒.๑) สาเหตุทั่วไป ที่ได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ของความเสียหาย</p> <p>(๒.๒) สาเหตุจากการทุจริต ที่ได้พิจารณาให้ผู้ทุจริตและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ชดใช้เต็มจำนวนความเสียหาย</p> <p>(๒.๓) สาเหตุจากเงินขาดบัญชีหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ ที่ได้พิจารณาให้ผู้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ชดใช้เต็มจำนวนความเสียหาย</p> <p>แต่ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานความเสียหายในระบบความรับผิดชอบต่อละเมิดและแพ่งได้ที่ URL : https://tcls.cgd.go.th/civil-web/</p> <p>๑.๓.๒ ความเสียหายที่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ได้แก่</p> <p>(๑) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท และได้พิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ</p> <p>(๒) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท และได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ไม่เป็นไปตามข้อ ๑.๓.๑ (๒)</p>	<p>- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>- หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๕.๕/ว ๑๔๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐</p>
<p>๑.๔ การออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน (ข้อ ๑๘)</p> <p>๑.๔.๑ กรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบอายุความสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่กำหนดอายุความ ๒ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการ</p>	<p>ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่</p>

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน	๖๓๙/๒๕๔๓, ๔๓๔/๒๕๔๔
๑.๔.๒ กรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน มีกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง	คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๗๙/๒๕๕๘
๑.๔.๓ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดทั้งสองกรณีตามข้อ ๑.๔.๑ และ ข้อ ๑.๔.๒ ต้องอยู่ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดและภายในอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าด้วย (๑๕ ปี, ๒๐ ปี) ตามมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๑๑/๒๕๕๒, ๘๗๘/๒๕๕๖, ๑๕๔/๒๕๖๔ - คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๘๗/๒๕๕๖
๒. กรณีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๑๔/ว ๒๓๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙
๒.๑ กรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	
๒.๑.๑ กรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๐๘๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ข้อ ๒ - หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
๒.๑.๒ ให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นโดยไม่ชักช้า อย่างช้าไม่ควรเกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ เพื่อให้ทราบว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือไม่ จำนวนค่าสินไหมทดแทนควรเป็นเท่าใด และผู้ใดเป็นผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ข้อ ๓๒-๓๔)	- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๐/๒๕๔๘
๒.๑.๓ ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย ให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ หากจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดตามข้อ ๓ และข้อ ๔ หรือค่าสินไหมทดแทนกรณีอื่น อันพึงมีนอกเหนือจากประกาศดังกล่าว ให้ขอทำความเข้าใจกับผู้ว่าราชการจังหวัด	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๒.๓/ว ๔๗๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ (บัญชีแนบท้ายคำสั่งลำดับที่ ๒)

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>๒.๒ กรณีผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล (ข้อ ๓๕-๓๗)</p> <p>๒.๒.๑ ให้นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้นโดยไม่ชักช้า อย่างช้าไม่ควรเกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำฟ้อง เพื่อให้ทราบว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือไม่ จำนวนค่าสินไหมทดแทนควรเป็นเท่าใด และผู้ใดเป็นผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน</p> <p>๒.๒.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีต่อไป ตามระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยการพิจารณาชี้ขาดการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและการดำเนินคดี พ.ศ. ๒๕๖๑</p>	<p>- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๐๘๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ข้อ ๓</p> <p>- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ ๓๓๓ ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑</p> <p>- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่ ๓๓๓</p>
<p>๒.๓ การส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อตรวจสอบ (ข้อ ๓๘+๑๗)</p> <p>๒.๓.๑ ความเสียหายที่ไม่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ ได้แก่</p> <p>(๑) ความเสียหายครั้งละไม่เกิน ๑ ล้านบาท</p> <p>(๒) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท สำหรับความเสียหายประเภท</p> <p>(๒.๑) สาเหตุทั่วไป ที่ได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ของความเสียหาย</p> <p>(๒.๒) สาเหตุจากการทุจริต ที่ได้พิจารณาให้ผู้ทุจริตและผู้เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างแรงชดใช้เต็มจำนวนความเสียหาย</p> <p>(๒.๓) สาเหตุจากเงินขาดบัญชีหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบ ที่ได้พิจารณาให้ผู้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างแรงชดใช้เต็มจำนวนความเสียหาย แต่ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานความเสียหายตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด</p> <p>๒.๓.๒ ความเสียหายที่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบ ได้แก่</p> <p>(๑) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท และได้พิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ</p> <p>(๒) ความเสียหายครั้งละเกิน ๑ ล้านบาท และได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ไม่เป็นไปตามข้อ ๒.๓.๑ (๒)</p>	<p>- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๘๕ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔</p> <p>- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒</p>
<p>๒.๔ อายุความการออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ข้อ ๓๘+๑๘)</p>	

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
๒.๔.๑ กรณีหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนมีกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย โดยไม่ต้องอยู่ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิด	- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสร็จที่ ๙๙๐/๒๕๕๙
๒.๔.๒ กรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายตามคำพิพากษาของศาล การนับอายุความ ๑ ปี นั้น จะเริ่มนับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รับเงินที่หน่วยงานของรัฐนำไปวางศาล	- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสร็จที่ ๑๓/๒๕๕๖, ๙๙๐/๒๕๕๙, ๑๐๖๔/๒๕๖๐
๓. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๓.๑ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบไม่สามารถชดใช้เป็นเงินได้ทั้งหมดภายในคราวเดียวอาจยื่นคำร้องขอผ่อนชำระ ให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕	หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๖๐๘๖ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ข้อ ๑
๓.๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ได้ ให้ขอทำความตกลงกับผู้ว่าราชการจังหวัด	- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๒.๓/ว ๔๗๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕๕๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ (บัญชีแนบท้ายคำสั่งลำดับที่ ๑)

กรณี การการสั่งพ้น การยุบสภา

- ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๒. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๑	การสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่ง พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗, ๗๙ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗๓, ๗๓/๑ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๐/๑, ๙๒	<p>กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง</p> <p>- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ดำเนินการสอบสวน</p> <p>- กรณีที่ความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรว่า ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่ายินต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้กำกับดูแลที่สั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติไว้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และคณะกรรมการสอบสวน ต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแต่งตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>- หากผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวนจริง ให้รายงานผลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง</p> <p>กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p> <p>- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง</p> <p>- นายอำเภอต้องดำเนินการสอบสวนในกรณีที่ความปรากฏ โดยมีหลักฐานตามสมควรว่า ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใดจงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดนฝ่ายินต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้กำกับดูแลที่สั่งการ โดยชอบด้วยกฎหมาย</p>	<p>๑. ต้องสอบสวนตรวจสอบหลักฐาน ข้อเท็จจริง ให้ครบถ้วนเพียงพอ และต้องตรวจสอบพิจารณาถึงความถูกต้อง รวมถึงน้ำหนักของพยาน หลักฐานนั้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. การดำเนินการต้องเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอน หลักเกณฑ์วิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนฯ และต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p> <p>๓. การดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมาย การเสนอความเห็น และการออกคำสั่ง ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หากมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ควรตรวจสอบว่ามีกรมมอบอำนาจในเรื่องนั้นไว้ชัดเจนหรือไม่</p> <p>๔. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑</p> <p>- กรณีมาตรา ๖๔ ดำเนินการสอบสวนตามกฎหมายกระทรวงฯ</p> <p>- กรณีมาตรา ๙๘ พิจารณาตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป.ช. มีมติ (ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม)</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>- เมื่อนายอำเภอเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวนให้รายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าจะผู้ใด จะพ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตายหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p>	<p>โดย ไม่ต้อง แต่ง ตั้ง คณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ตาม หนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๕๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔</p> <p>- หากไม่ดำเนินการตาม มาตรา ๙๘ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าจงใจ ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อ กฎหมายหรือกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง</p>
๒	<p>การสั่งให้ ผู้บริหาร ท้องถิ่น รองผู้บริหาร ท้องถิ่น ประธานสภา ท้องถิ่น หรือ รอง ประธานสภาท้องถิ่น หยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอ พังผลการสอบสวน พระราชบัญญัติองค์การบริหาร บริหาร ส่วน จังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มา ต ร า ๗ ๗ , พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๗๓, พระราชบัญญัติสภา ตำบล และ องค์ การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๐/๑</p>	<p>กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติกรแทนในการกำกับดูแลตาม มาตรา ๗๑ วรรคสอง</p> <p>- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้สั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่</p> <p>- ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภา ท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใดถูกตั้งกรรมการสอบสวน ผู้ว่าราชการจังหวัด จะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอพังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเสียหายแก่ ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤติผิดต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง</p> <p>- หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วยที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิ ประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อน วันที่พ้นจากตำแหน่ง</p> <p>- ผู้ได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับ</p>	<p>ต้อง เป็นกรณีที่มีการ แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนตามกฎหมายกระทรวง ฯ แล้ว และการคงอยู่ใน หน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจ เกิดการเสียหายต่อองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเสียหายแก่ราชการอย่าง ร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤติ ต่อการสอบสวน หรือจะ ก่อให้เกิดความไม่สงบ เรียบร้อย หรือเป็นกรณี ความผิดที่ ปรากฏขึ้น โดยชัดแจ้ง</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>คำสั่ง และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำวินิจฉัยของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นที่สุด <p>กรณี องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล ซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้วินิจฉัยอุทธรณ์ - ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใด ถูกตั้งกรรมการสอบสวน นายอำเภอจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤตต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง - หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ นายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้า - ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใด ถูกตั้งกรรมการสอบสวน ผู้ว่าราชการจังหวัด จะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤตต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง หากผลการสอบสวน ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วยที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง - ผู้ได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้รับคำสั่ง และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ - คำวินิจฉัยของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นที่สุด - ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น หรือรองประธานสภาท้องถิ่นผู้ใดถูก ตั้งกรรมการสอบสวน นายอำเภอจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเสียหายแก่ ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤตต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความ ไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง - หากผลการสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ นายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วยที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผลการสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน	

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>คำตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง</p> <p>- ผู้ได้รับคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่งและผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์</p> <p>- คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด</p>	
๓	<p>การยุบสภาท้องถิ่น</p> <p>พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๕๕/๑ และมาตรา ๘๐ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๖๒ จัตวา และมาตรา ๗๔ พระราชบัญญัติ สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๓ มาตรา ๘๗/๒ มาตรา ๘๑</p>	<p>๑. กรณีการยุบสภาท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน หากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เห็นว่า เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี จะรายงานเสนอความเห็นต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อยุบสภาท้องถิ่นก็ได้</p> <p>๒. กรณีที่สภาท้องถิ่นไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนด หรือมีการประชุมสภาท้องถิ่นแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ หากสภาท้องถิ่นไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบจำนวนที่พึงมีตามที่กฎหมายกำหนด หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี อาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้มีคำสั่งยุบสภาท้องถิ่นได้</p> <p>๓. กรณีสภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น หากสภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอจะต้องตั้งคณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด เพื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้แก้ไขปรับปรุง หรือยืนยันในสาระสำคัญในร่างข้อบัญญัตินั้นแล้ว สภาท้องถิ่นต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัตินั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ หากสภาท้องถิ่นพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีคำสั่งยุบสภาท้องถิ่น</p>	<p>คำสั่งยุบสภาท้องถิ่นกรณีเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนต้องแสดงผลไว้ในคำสั่งด้วย</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๔	<p>การสอบสวนและวินิจฉัยกรณีเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง เพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด หรือขาดประชุมสภาท้องถิ่นสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร</p> <p>พระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑</p> <p>พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๙</p> <p>พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตี</p>	<p>กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนในการกำกับดูแล</p> <p>ตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง</p> <p>- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย</p> <p>- ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด หรือขาดประชุมสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล สามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล สิ้นสุดลงแล้วแต่กรณี ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์ นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล นั้น จะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p> <p>- กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล ผู้ใดสิ้นสุดลง ให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ประกาศคำวินิจฉัย โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย</p> <p>- คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด</p> <p>กรณี องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล</p> <p>ซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖</p> <p>- นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย</p> <p>- ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล ผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด หรือขาดประชุมสภา องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล สามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือเมื่อ</p>	<p>๑. ต้องสอบสวนตรวจสอบหลักฐาน ข้อเท็จจริง ให้ครบถ้วน เพียงพอ และต้องตรวจสอบพิจารณาถึงความถูกต้อง รวมถึงน้ำหนักของพยานหลักฐานนั้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. การดำเนินการต้องเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอน หลักเกณฑ์วิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนฯ และต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p> <p>๓. การดำเนินการต่างๆ ตามกฎหมาย การเสนอความเห็น และการออกคำสั่งต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หากมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ควรตรวจสอบว่า มีการมอบอำนาจในเรื่องนั้นไว้ชัดเจนหรือไม่</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล สิ้นสุดลง แล้วแต่กรณี ให้นายอำเภอสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอสอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล จะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล ผู้นั้นสิ้นสุดลง ให้นายอำเภอประกาศคำวินิจฉัยโดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ - คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด 	
๕	<p>การสอบสวนและวินิจฉัย กรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารท้องถิ่น และรองผู้บริหารท้องถิ่น สิ้นสุดลง เพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๖, ๓๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ ปัญหาค. ๔๘ โสฬส พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔, ๖๔/๑</p>	<p>กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑</p> <p>วรรคสอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย - ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี - กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยว่าพ้นจากตำแหน่ง ต้องประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบโดยทั่วกัน โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย - คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด <p>กรณี องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p> <ul style="list-style-type: none"> - นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย - ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหาร 	<p>๑. ต้องสอบสวนตรวจสอบหลักฐาน ข้อเท็จจริง ให้ครบถ้วน เพียงพอ และต้องตรวจสอบพิจารณาถึงความถูกต้อง รวมถึงน้ำหนักของพยานหลักฐานนั้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. การดำเนินการต้องเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอน หลักเกณฑ์วิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนฯ และต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p> <p>๓. การดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมาย การเสนอความเห็น และการออกคำสั่งต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หากมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ควรตรวจสอบว่า มีการมอบอำนาจในเรื่องนั้นไว้ชัดเจนหรือไม่</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
		<p>ท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง เพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนดหรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยว่าพ้นจากตำแหน่ง ต้องประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบโดยทั่วกัน โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย - คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด - ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าความเป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนดหรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี นายอำเภอต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งและดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอสอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นหรือรองผู้บริหารท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี - กรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยว่าพ้นจากตำแหน่ง ต้องประกาศ คำวินิจฉัย โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ - คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด 	
๖	<p>การสอบสวนและวินิจฉัย กรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นเลขาธิการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นสุดลง เพราะกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา</p>	<p>กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย - ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง เพราะกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี 	<p>๑. ต้องสอบสวนตรวจสอบหลักฐานข้อเท็จจริงให้ครบถ้วน เพียงพอ และต้องตรวจสอบพิจารณาถึงความถูกต้องรวมถึงน้ำหนักของพยานหลักฐานนั้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างเหมาะสม</p> <p>๒. การดำเนินการต้องเป็นไปโดย</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
	<p>๓๗/๑ , พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ โสฬส , พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔/๑</p>	<p>- กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยว่าพ้นจากตำแหน่ง ต้องประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบโดยทั่วกัน โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย</p> <p>- คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด</p> <p>กรณี องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติกรแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p> <p>- นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัย</p> <p>- ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลง เพราะกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นนั้นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตายหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p> <p>- กรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยว่าพ้นจากตำแหน่ง ต้องประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบโดยทั่วกัน โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ด้วย</p> <p>- คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด</p> <p>- ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าความเป็นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลงเพราะกระทำการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด นายอำเภอต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัย และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายอำเภอสอบสวนแล้วเสร็จ หรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่าเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นจะพ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี</p> <p>- กรณีที่นายอำเภอวินิจฉัยว่าความเป็นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นสุดลง ต้องประกาศ คำวินิจฉัย โดยระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้</p> <p>- คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด</p>	<p>ถูกต้องตาม ขั้นตอนหลักเกณฑ์ วิธีการที่กฎหมายกำหนด เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยการสอบสวนฯ และต้องเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p> <p>๓. การดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมาย การเสนอความเห็น และการออกคำสั่งต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย หากมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนควรตรวจสอบว่า มีการมอบอำนาจในเรื่องนั้นไว้ชัดเจนหรือไม่</p>

ลำดับ	ประเด็น	ขั้นตอนการดำเนินการ	ข้อพึงระวัง
๗	<p>การสั่งเพิกถอนการกระทำหรือระงับการปฏิบัติพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๐</p>	<p>กรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ได้แก่</p> <p>(๑) เทศบาลนคร</p> <p>(๒) เทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนในการกำกับดูแลตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง</p> <p>- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติ</p> <p>- ในกรณีที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่าการปฏิบัติการของเทศบาลเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาล หรือแก่ราชการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้</p> <p>- กรณีสั่งเพิกถอนหรือระงับให้ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง โดยอุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย วินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัย</p> <p>- คำวินิจฉัยของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด</p> <p>กรณี องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลตำบล</p> <p>ซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖</p> <p>- นายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือระงับการปฏิบัติ</p> <p>- ในกรณีที่นายอำเภอเห็นว่าการปฏิบัติการของ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลเป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้นายอำเภอมีอำนาจชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้</p> <p>- กรณีสั่งเพิกถอนหรือระงับให้ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง โดยอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน และเมื่อ ผู้ว่าราชการจังหวัด วินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว นายอำเภอต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัย</p> <p>- คำวินิจฉัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เป็นที่สุด</p>	<p>สั่งได้เพียงเพิกถอนการกระทำหรือระงับการปฏิบัติเท่านั้น จะสั่งให้กระทำหรือปฏิบัติมิได้ หากเห็นว่ามีกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการใด ๆ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี ต้องชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือน</p>

สาระสำคัญ ในการกำกับดูแลองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

กำกับดูแล

เพื่อให้ปฏิบัติตาม กฎหมาย

- ตรวจสอบกิจการ**
- เรียกรายงานเอกสาร
  - ตรวจสอบ
  - เรียกบุคคลชี้แจง/สอบสวน
  - ชี้แจงแนะนำตักเตือน

สั่งระงับ/เพิกถอน

- การปฏิบัติภารกิจของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเสียหายแก่ราชการ
- สั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว
- ผู้ได้รับคำสั่งอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน
- วินิจฉัยภายในสามสิบวัน

สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

- จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่อันจะเป็นเหตุให้เสียการแก่ราชการอย่างร้ายแรง
- ปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่
- ประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย
- ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ นายอำเภอที่สั่งให้เพิกถอนหรือให้ระงับการปฏิบัติ

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และ คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนตามกฎหมาย

กระทำผิดตามที่ถูกสอบสวน มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเว้นแต่ตายหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี

การยุบสภา

- เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม
- ไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดหรือมีการประชุมสภาท้องถิ่นแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้
- สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการพิจารณาหาข้อยุติ ความขัดแย้งไม่แล้วเสร็จภายใน กำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบ

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและการกำกับดูแล
โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๑๙๐๐๐ ต่อ
๕๒๓๔ โทรสาร ๐๒-๒๕๑๙๐๓๖

ขั้นตอนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน

รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน

- สอบปากคำคราวละหนึ่งคน
- ต้องมีบันทึกถ้อยคำ
- อาจบันทึกภาพหรือเสียงได้
- ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน
- ห้ามจูงใจเพื่อให้ถ้อยคำหรือไม่ให้ถ้อยคำ

การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้

- บันทึกการได้มา
- ใช้ต้นฉบับเป็นหลัก
- ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาใช้สำเนา
ที่มีหน้าที่ได้รับผิดชอบรับรอง
- ต้นฉบับสูญหาย ถูกทำลาย ใช้สำเนาเอกสาร
หรือพยานบุคคลแทนได้

ประชุมเพื่อทำความเข้าใจผิดหรือไม่

ผิด

ไม่ผิด

รายงานผลพร้อมความเห็นต่อ
ผู้สั่งแต่งตั้ง

แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน

- ทำเป็นบันทึก
- ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ความผิด
- สรุปพยานหลักฐาน
- แจ้งสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแสดง
พยานหลักฐานหรือขอให้เรียกพยานหลักฐานมาสอบสวน
- มีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมส่งบันทึกดังกล่าวให้ผู้ถูก
กล่าวหาทราบ
- เรียกให้มาพบเพื่ออธิบายข้อกล่าวหา
- อธิบายข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน
- ถามว่าได้กระทำตามข้อกล่าวหาหรือไม่

ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน
เพื่อแก้ข้อกล่าวหา

- ผู้ถูกกล่าวหาจะชี้แจงเป็นหนังสือหรือวาจาก็ได้
- ถ้าสารภาพจะไม่สอบสวนเพิ่มเติมก็ได้
- ถ้าไม่มาให้ถ้อยคำถือว่าไม่ประสงค์จะชี้แจงข้อกล่าวหา
- หากปรากฏหลักฐานเพิ่มเติมต้องแจ้งสรุปพยานหลักฐาน
เพิ่มเติม
- หากข้อกล่าวหาเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ต้องกำหนด
ข้อกล่าวหาใหม่และแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐาน
- รับฟังพยานหลักฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง

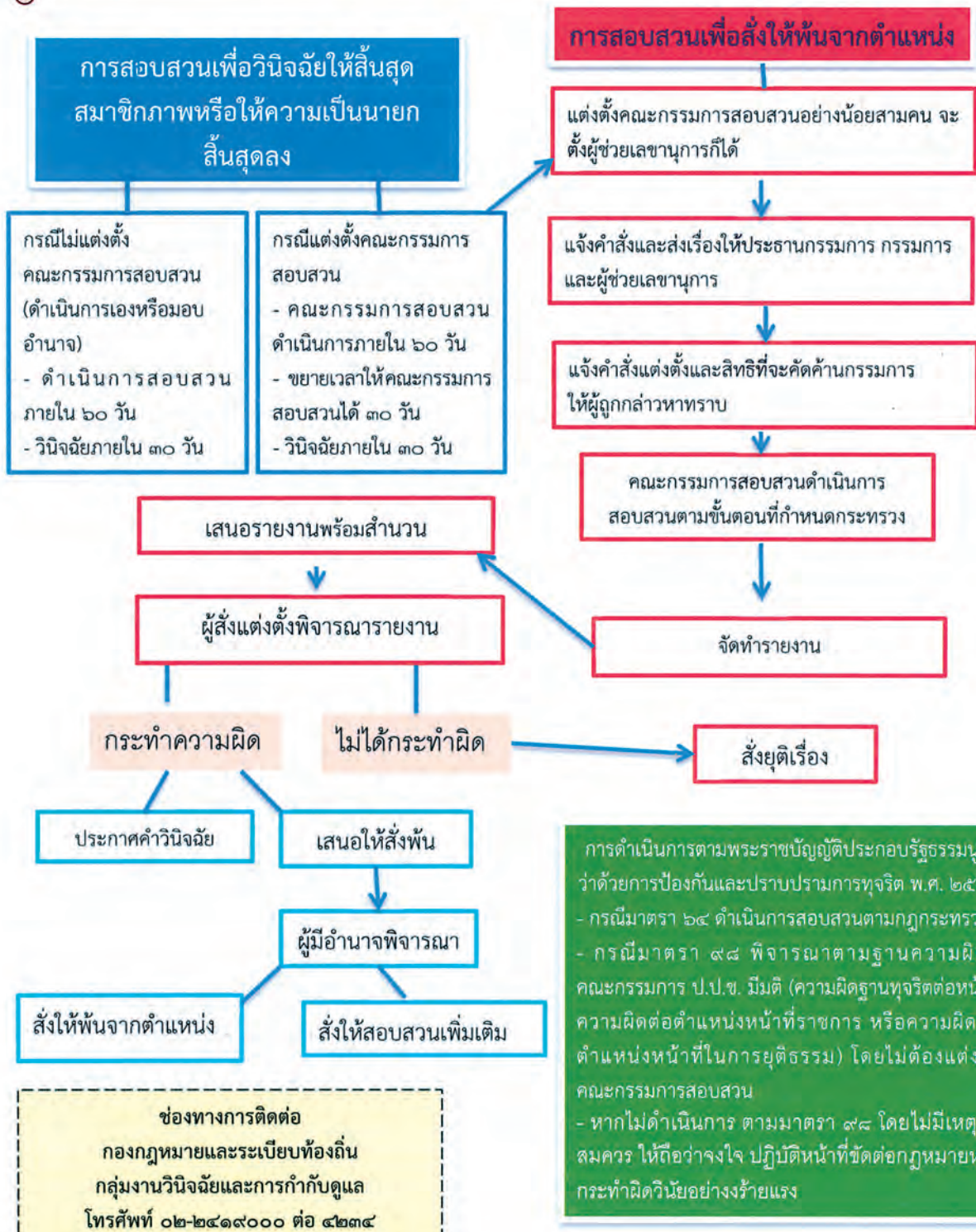
พิจารณาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

- ประชุมสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย พร้อมความเห็น
และพยานหลักฐาน
- นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน
- มติต้องเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด
- กรรมการที่ไม่ได้มาร่วมประชุมต้องลงลายมือชื่อในรายงาน
ผลการสอบสวนด้วย
- อาจทำความเข้าใจแย้งแนบไว้ในรายงานได้

ทำรายงานผลการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอต่อผู้
สั่งแต่งตั้ง

- รายงานการสอบสวนต้องลงลายมือชื่อกรรมการ
สอบสวนทุกคน
- ประธานกรรมการต้องลงลายมือชื่อกำกับทุกหน้า
- ระบุความผิดในเรื่องอื่นหรือมูลพาดพิงบุคคลอื่นด้วย
(ถ้ามี)

แนวทางการดำเนินการสอบสวนเพื่อวินิจฉัยหรือสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่ง
บางตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

การกระทำได้ห้าม ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ จตุทศ

๑. นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.๑ ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดใน

- ส่วนราชการ
- หน่วยงานของรัฐ
- รัฐวิสาหกิจ

เว้นแต่

- ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน
- ตามนโยบายของรัฐบาล

๑.๒ รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจาก

- ส่วนราชการ
- หน่วยงานของรัฐ
- รัฐวิสาหกิจ

นอกเหนือไปจากที่ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

๑.๓ มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่

- (๑) กระทำ หรือจะกระทำให้แก่เทศบาลนั้น
- (๒) กระทำ หรือจะกระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่า

- เป็นการต่างตอบแทน
  - เอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน
- ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ช่องทางการติดต่อ

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและการกำกับดูแล

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑๙๐๐๐ ต่อ ๔๒๓๔

โทรสาร ๐๒-๒๔๑๙๐๓๖

๑.๔ ชื่อยกเว้นมิให้ใช้บังคับกรณีที่ นายกเทศมนตรี

รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

๑. เบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ
๒. เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์
๓. เงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

มิให้ใช้บังคับกรณีที่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

๑. รับเงินตอบแทน
๒. ค่าเบี้ยประชุม
๓. เงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่ง

- กรรมการของรัฐสภา
- กรรมการของวุฒิสภา
- กรรมการของสภาผู้แทนราษฎร
- สภาเทศบาล
- สภาท้องถิ่นอื่น
- กรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

๒ . สมาชิกสภา

มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมที่

- (๑) กระทำ หรือจะกระทำให้แก่เทศบาลนั้น
- (๒) กระทำ หรือจะกระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่า

- เป็นการต่างตอบแทน
  - เอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน
- ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ความเห็นทางกฎหมาย

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
ด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๑. การสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น และรองประธานสภาท้องถิ่น	
<p>๑.๑ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องกล่าวหาผู้บริหารท้องถิ่นว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและเห็นว่า ไม่ปรากฏหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีเจตนากระทำการทุจริตหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการแต่อย่างใด ข้อกล่าวหาในทางอาญาไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาอันตกไป แต่การกระทำของผู้บริหารท้องถิ่นมีความผิดฐานฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤตินทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๓</p> <p>๑) การที่ผู้มีอำนาจถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น จะสามารถดำเนินการกับผู้ถูกกล่าวหาตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้เพียงใดนั้นต้องปรากฏเหตุอันเป็นที่มาแห่งการถอดถอนนั้นด้วยว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งตามมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม</p> <p>๒) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดผู้บริหารท้องถิ่นว่ามีความผิดฐานฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤตินทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๓ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ชี้มูลในความผิดสามฐานหลัก ได้แก่ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ดังนั้นการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจกับผู้บริหารท้องถิ่นในกรณีดังกล่าว จึงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎกระทรวงการสอบสวนผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งในเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๖๓</p>	<p>รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาเรื่องกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕)</p>

รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>๑.๒ พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งไว้ว่า เมื่อผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวน ให้นายอำเภอรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปีฯ ดังนั้น กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง ต้องสั่งในขณะที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่งในวาระที่กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา หรือหลังจากที่พ้นจากตำแหน่งในวาระนั้นไปแล้วไม่เกินสองปี</p>	<p>หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๙๔๖ ลง วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔</p>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ
นายขจร ศรีชวโนทัย
นายทวี เสริมภักดีกุล
นายธนิศร์ วงศ์ปิยะสถิตย์
นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คณะทำงาน

นายณรงค์ศักดิ์ สุขสมบูรณ์
นายสัญญาจิต พวงนาค
นายณัฐศักดิ์ ดีศรี
น.ส.รัชดาวรรณ สุขประสงค์
นายธนภฤต รัตนพันธ์
น.ส.วราภรณ์ ขวัญเรือน
น.ส.จิราภรณ์ พงศ์วัชร
น.ส.ชีวันย์ เมธีธนาภีวัฒน์
นายชัยชนะ โขงจำปา
น.ส.รวงทอง ศรีเกื้อกลิ่น
น.ส.นภัสสร ไพรธรม
น.ส.นาถสุภา กัมปนานนท์
นางเพ็ญศรี ศรีประเสริฐ
นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์
น.ส.สุภาพรรณ พยาบาล
น.ส.ปุณยาภรณ์ แก้วมาลา
น.ส.บุษน้ำเพชร เหล่าเจริญ
นายปณณพัฒน์ บุญยคุณากร

ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ผู้อำนวยการกลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี
ผู้อำนวยการกลุ่มงานเรื่องร้องทุกข์
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นิติกรชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
นิติกรชำนาญการ
นิติกรชำนาญการ
นิติกรชำนาญการ
นิติกรชำนาญการ
นิติกรปฏิบัติการ
นิติกรปฏิบัติการ
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน